

Samrådsredogörelse

uppdaterad 2017-09-26

Innehåll

Inledning	1
Yttranden från myndigheter och organisationer	3
Stat och region	3
Förvaltningar Helsingborgs stad	23
Bolag Helsingborgs stad	30
Rådgivande organ Helsingborgs stad	33
Grannkommuner	33
Yttranden från företag	34
Remissinstanser som avstått från att lämna svar	36
Yttranden från privatpersoner	37
Introduktion	37
Generella synpunkter	37
Service och mötesplatser	44
Bostäder	48
Kolonier och odlingslotter	59
Grönska och vatten	69
Arbetsplatser och näringsliv	76
Trafik	78
Yttranden från föreningar	88
Uppdatering av samrådsredogörelsen 2017-09-21	97
Yttranden från myndigheter och organisationer	97
Yttranden från företag	97
Yttranden från föreningar	98
Yttranden från privatpersoner	101
Generella Synpunkter	101
Trafik	104

Inledning

Stadsplan 2017 är ett verktyg för att uppfylla vision Helsingborg 2035 och göra det möjligt att skapa en bra vardag med hög livskvalitet för totalt 175 000 kommuninvånare. Rent formellt är Stadsplan 2017 en ändring av Helsingborgs översiktsplan och följer plan- och bygglagen. Därmed ska kommunen samråda med myndigheter och invånare med flera när ett förslag till ändring i översiktsplanen upprättas. Syftet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och ge möjlighet till insyn och påverkan. Samtidigt hade vi samråd kring den tillhörande miljökonsekvensbeskrivningen.

Samrådet pågick 23 juni till 23 september 2016. Eftersom samrådet delvis var under sommaren valde vi en lång samrådstitid. För att nå så många personer och målgrupper som möjligt var vi på Stadsbiblioteket, Mäster Palms plats, Kontaktcenter, Filbornabadet, Väla och Dunkers kulturhus för pop-up dialoger. Under samrådet var tjänstepersoner tillgängliga dagligen per telefon och genom e-post. För de som ville besöka oss personligen fanns vi på plats i stadsbyggnadshuset varje dag under hela sommaren samt en gång i veckan under hösten. Vi höll även flera öppna hus på kvällstid, och bjöd in till ett särskilt möte där vi berättade om stadsplanen för stadens koloni- och odlingslottsinnehavare.

Under samrådet kom det in 50 yttranden från myndigheter, grannkommuner och kommunala förvaltningar. De har alla yttrat sig utifrån sina deras respektive perspektiv och ansvarsområden och i olika detaljeringsgrad.

Vi fick även 350 yttranden från privatpersoner och föreningar. Majoriteten av privatpersonerna visar ett stort engagemang för att värna tillgången till grönska. Många personer beskriver koloniernas och odlingslotternas alla värden samt protesterar mot förslaget att bygga bostäder på vissa av områdena. Det finns även önskemål om att göra koloni- och odlingslotsområden mer tillgängliga för alla helsingborgare. Vi har fått synpunkter och förslag på alternativa platser för bostadsbyggande, såväl inom som utanför centralorten. Det finns många synpunkter som berör föreslagen förändring vid Kungshult, Pålstorp och Dalhem. Inkomna synpunkter kring trafik handlar om allt från att satsa på hållbara trafikslag som kollektivtrafik, gång och cykel till att stärka bilismen och öka antalet parkeringar.

I den här samrådsredogörelsen har vi sammanställt och besvarat samtliga inkomna formella yttranden. Yttranden från myndigheter och förvaltningar redovisas och besvaras var för sig. Yttranden från privatpersoner sammanfattas och besvaras tematiskt. Vi har gjort så för att göra den stora mängden av privata synpunkter mer tillgänglig för läsaren. Om du har skickat olika synpunkter kan du alltså finna dem under flera teman. Efter varje synpunkt har vi angett ungefär hur många personer som står bakom respektive synpunkt. Samtliga yttranden finns tillgängliga i sin helhet i stadens diarium.

Bearbetning av förslaget

Efter samrådet har stadsplanen bearbetats vidare med utgångspunkt i de inkomna synpunkterna, tillsammans med inriktningsbeslutet som den politiska styrgruppen fattade den 7 december 2016:

I det fortsatta arbetet med stadsplanen inför utställning ska projektet fortsätta utreda möjligheterna för:

- *Förskola, dagvatten och bostäder vid Kungshult*
- *Bostäder vid Pålstorp under förutsättning att det inte finns risk för negativ påverkan på vattentäkten*
- *Möjliggörande av bostäder på parkeringsplatserna i Dalhem*

- *Skola, förskola, bostäder, vård och grönstruktur på Mejeriet. Planläggningen för området kan inte invänta stadsplanen, utan behöver påbörjas snarast med anledning av skolbehovet. (S) + (SD) meddelar avvikande mening vad gäller bostäder och vård.*
- *Skola, förskola och bostäder i en helhetslösning i området vid Sundspärlan*
- *Skola och förskola för Dalhem/Drottninghög/Fredriksdal i området vid Fredriksdal / Filborna.*
- *Möjliggörande av bostäder och stadsodling på Tuppens rekreationslotter*
- *Att göra odlingslots- och koloniområden öppna och tillgängliga för alla helsingborgare, samt möjliggöra för förskola och andra publika verksamheter*
- *När Stadsplan 2017 antas i kommunfullmäktige får SBF uppdrag om att utreda Nordöstra Mariastaden.*
- *När Stadsplan 2017 antas i kommunfullmäktige får SBF uppdrag att påbörja utredning för utveckling av våra stationsorter*

Den politiska styrgruppen består av kommunalrådsberedningen tillsammans med stadstadsbyggnadsnämndens presidium.

Uppdatering av samrådsredogörelsen

Inför antagande har samrådsredogörelsen uppdaterats. Se vidare sidan 97.

Yttranden från myndigheter och organisationer

Stat och region

Länsstyrelsen i Skåne län

Yttrandet återges i sin helhet.

Samrådsyttrande över Stadsplan 2017, ändring av översiktsplanen för Helsingborgs centralort

Helsingborgs stad har remitterat förslag till ändring av översiktsplanen för Helsingborgs centralort, Stadsplan 2017. Länsstyrelsen och Helsingborgs stad har under våren 2016 träffats inför framtagandet av förslaget och Länsstyrelsen välkomnar fortsatt dialog.

Enligt 3 kap. 10 § Plan-och bygglagen (PBL) ska länsstyrelsen under samrådet särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Nedan följer en summering av det som översiktsplanen ska uppfylla enligt gällande lagstiftning och som är relevant för Stadsplan 2017;

Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Kommunen ska i planen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. PBL ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken anges särskilt.

Översiktsplanen ska redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden, kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, och hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljökvalitetsnormer. Vidare ska det i planen redovisas hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen och hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

Översiktsplanen ska utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår. Kommunen ska redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande enligt tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen.

Enligt PBLs 3 kap. 23 § kan en översiktsplan ändras för en viss del av kommunen. Om planen innebär en ändring av den gällande översiktsplanen ska sambanden med och konsekvenserna för översiktsplanen som helhet redovisas.

Översiktsplanen ska ge vägledning för kommunens avvägning av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. PBL och hushållningsbestämmelser enligt miljöbalkens 3 och 4 kap. samt miljökvalitetsnormerna 5 kap. MB.

Länsstyrelsens synpunkter i sammanfattning

Länsstyrelsen är mycket positiv till den höga ambition som pekas ut i planhandlingarna vad gäller förtätning av staden i syfte att hushålla med mark och vatten, att åstadkomma hög närbarhet och ge möjlighet till goda kvaliteter för stadens invånare. De digitala planhandlingarna är tydliga och överskådliga. Det är lätt att både få överblick såväl som att hitta fördjupningar i kommunens övriga underlagsmaterial. Av planhandlingarna framgår att samrådsförslaget är ett tjänstemannaförslag som inte inneburit några politiska ställningstaganden eller avvägningar. Detta kommer ske inför granskningen. Det framgår att Stadsplan 2017 också är ett sätt att testa den uttalade strategin i ÖP2010 att klara befolkningsökningen med 40 000 nya invånare genom förtätning av centralorten.

Länsstyrelsen anser att Stadsplan 2017 inför granskningskedet tydligt måste ange ställningstaganden samt riktlinjer för olika geografiska områden för att bli vägledande inför kommande prövningar. Ställningstaganden som rör kommunens mark- och vattenanvändning måste tydligt lyftas in i Stadsplan 2017 även om de redan finns med i andra kommunala dokument.

Svar: Vi tycker att stadsplanen är tydlig i det som Länsstyrelsen efterfrågar.

Markanvändningskartan anger hur marken ska användas, vilket förtydligas på temakartor för varje kapitel. Varje kapitel avslutas med sammanfattande ställningstaganden, och kapitlen Bostäder och Arbete och Näringsliv har kompletterats med bilagor om genomförande. Vi har valt en annan detaljeringsnivå än vad Länsstyrelsen efterfrågar. Vi har fördjupat beskrivningen av hur andra kommunala dokument förhåller sig till stadsplanen (Inledning/Förhållande till kommunala planer och program), men det är inte aktuellt att samla kommunens samtliga styrdokument i stadsplanen.

Det är tydligt att många allmänna intressen som Stadsplan 2017 har att hantera är starkt sammanvävda med varandra. Framförallt ser Länsstyrelsen stora utmaningar i det utpekade målet att ge plats för 40 000 nya invånare och samtidigt få en hållbar utveckling vad gäller infrastruktur, riksintressena och för att hantera en förtätning av staden i relation till Helsingborgs hamn och verksamhetsområden. Länsstyrelsen bedömer att det därför är relevant att visa på alternativ redovisning av vilka konsekvenser som kan uppstå om endast delar av planförslaget genomförs, t.ex. om den trafikfördelning som föreslås inte blir av.

Svar: Stadens bedömning är att ett ökat antal invånare är den sannolika utvecklingen för Helsingborg, oavsett om vi gör en stadsplan eller inte (se vidare Konsekvenser/ Betydande miljöpåverkan/ Alternativ/ Lokalisering). Staden har haft en kraftig befolkningstillväxt de senaste åren, och den ligger just nu över befolkningsprognosen för Helsingborg. Att Länsstyrelsen antyder att den prognosticerade befolkningstillväxten och stadens utveckling står i konflikt med riksintressen, verksamheter och infrastruktur är anmärkningsvärt. Vi bedömer att planförslaget inte innebär påtaglig skada på riksintressena och att stadens utveckling kan ske i samexistens med vår hamn och verksamheter.

Att växa till 175 000 invånare till 2035 är inget mål, utan den befolkningsprognos vi har att förhålla oss till. Staden och Länsstyrelsen har ett gemensamt uppdrag när det gäller bostadsförsörjningen i Skåne. Behovet av bostäder är ett starkt allmänt intresse som ska vägas

även gentemot riksintressen, vilket visats i flera fall där regeringen valt en annan linje än länsstyrelsen (Kv. Väbeln 3, Stockholm samt Solö, Norrtälje kommun). Som framgår av 3 kap. PBL (5 § punkt 5) ska det framgå av översiktsplanen hur kommunen avser tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, vilket inte blir belyst av Länsstyrelsen.

I sammanhanget vill vi förtydliga att den ändrade färdmedelsförändringen är en del av Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050. Med strategin synliggörs hur Skåne genom strategiska satsningar kan utvecklas till en tillgänglig, stark och hållbar tillväxtmotor för hela Sverige. Den ändrade färdmedelsfördelningen är ett verktyg för att främja integration, möta en växande befolkning, skapa en sammanhängande arbetsmarknad, koppla samman den flerkärniga Ortsstrukturen, skapa folkhälsa samt klara uppsatta klimat- och miljömål. Det är med andra ord inte en förändring specifikt kopplad till stadsplanen. I avsnittet Konsekvenser - Betydande miljöpåverkan beskrivs vad det skulle innebära om vi inte ändrar färdmedelsfördelningen.

Stadsplanen handlar om helhetsbilden och vi beskriver den ofta som ett pussel. Tar man bort eller förändrar vissa bitar förändras hela sammanhanget, och vi har därför valt att inte arbeta med alternativa scenarier eller redovisningar.

Länsstyrelsen anser att Stadsplan 2017 inför granskningen framförallt behöver kompletteras och utvecklas utifrån följande fokusfrågor;

- En bedömning av hur konflikter mellan allmänna intressen som uppstår inom utpekade utbyggnadsområden ska hanteras vid kommande prövningar. Länsstyrelsen konstaterar att omfattningen och inriktningen av åtgärder som kan krävas bör redovisas i Stadsplan 2017 för att det ska vara möjligt att bedöma om marken kan anses lämplig för den markanvändning som pekas ut.

Svar: Vi har svårt att förstå vad som efterfrågas. Vår markanvändningskarta är en avvägning mellan allmänna intressen. I de olika kapitlen beskriver vi bakgrund och förslag samt gör ställningstaganden för att underlätta den kommande planeringen. I utställningsförslaget har vi förtydligt förutsättningarna för framtida utbyggnadsområden. Vi tycker inte att det är någon konflikt mellan allmänna intressen i det förslag vi tagit fram, och skulle de uppstå längre fram i planeringen är vi trygga med att vi har tillräcklig vägledning i stadsplanen för att lösa det då.

Ställningstaganden i andra kommunala program och PM som har betydelse för kommunens mark- och vattenanvändning behöver infogas i Stadsplan 2017 för att kunna utgöra ställningstaganden och vägledning vid kommande prövningar och tillståndsgivningar enligt PBL och MB.

Svar: Vi har använt en rad program, planer, PM och så vidare i arbetet med stadsplanen. Vi har fördjupat beskrivningen av hur andra kommunala dokument förhåller sig till stadsplanen (Inledning/ Förhållande till kommunala planer och program), men det är inte aktuellt att samla kommunens samtliga styrdokument i stadsplanen.

- Förutsättningarna för planområdet i relation till hela tätorten Helsingborg måste beskrivas, problematiseras och konsekvensbeskrivas. Detta är särskilt angeläget då Länsstyrelsen bedömer att förutsättningarna som pekas ut i FÖP H+ i flera avseenden inte gäller för planperioden.

Svar: Vi har fördjupat beskrivningen av hur andra kommunala dokument förhåller sig till stadsplanen (Inledning/ Förhållande till kommunala planer och program). Vi delar inte Länsstyrelsens syn på FÖP H+, utan den är fortsatt aktuell enligt beslut av kommunfullmäktige (februari 2014).

- En beskrivning av hur planförslaget påverkar miljö kvalitetsnormerna för vatten samt luft och ställningstaganden för att de ska innehållas. Länsstyrelsen ser det som en av de stora utmaningarna i planen.

Svar: Den efterfrågade beskrivningen finns redan (Riksintressen och regleringar/ Miljö kvalitetsnormer luft samt Riksintressen och regleringar/ Miljö kvalitetsnormer vatten) och har kompletterats till utställning. Vi delar inte uppfattningen att det är en av de stora utmaningarna.

- Utvecklad beskrivning av förutsättningarna för Helsingborgs stad i relation till läget vid havet och förväntade klimatförändringar. Åtgärder och ställningstagande för att kunna uppfylla Stadsplanens mål med hänsyn till framtida extremvattenstånd, förhöjda vattenstånd och skyfall i relation till de konsekvenser som uppstår för dagvattenhantering och vattenförsörjning och för att innehålla MKN vatten.

Svar: Se svar under rubriken Vatten och klimatanpassning sidan 12.

Stadsplanen i relation till Helsingborgs hamn och dess verksamheter

Länsstyrelsen anser att planområdet bör utvidgas för att även omfatta det geografiska området för den fördjupade översiktsplanen för H+-området, FÖP H+, så att den ersätts av Stadsplan 2017.

Svar: FÖP H+ är aktuell, enligt beslut i kommunfullmäktige (februari 2014). FÖP H+ kommer inte att arbetas in i stadsplanen, utan planerna kommer att gälla sida vid sida.

Länsstyrelsen anser att handlingar saknar redovisning och analyser av eventuella konflikter mellan befintliga verksamheter i relation till ökat antal invånare och fler bostäder i tätorten som helhet. Detta gäller särskilt verksamheter med stor omgivningspåverkan som särskilt finns koncentrerade i hamnområdet. Även verksamheternas framtida expansion och tillväxt, dess trafikförsörjning samt dess hälsorisker (luftkvalitet, lukt, buller) behöver vägas in. Detta blir särskilt tydligt då planområdet föreslås byggas ut etappvis under knappt 20 år.

Länsstyrelsen kan inte se av planhandlingarna hur staden avser att ta hänsyn till en komplex verklighet med en containerhamn i norra delen av hamnen samt samhällsviktig infrastruktur såsom järnväg, avloppsreningsverk samt kraftvärmeverk. I södra delen av hamnområde finns ett industriområde där bl.a. Kemira är beläget. Somliga av verksamheterna har eller kan komma att få mycket stor omgivningspåverkan.

Svar: Vi ser inte en motsättning mellan befolkningstillväxt, stadsutveckling och verksamhetsutveckling. Vi tycker att det är självklart att hamnen, dess verksamheter och resten av staden kan utvecklas sida vid sida, vilket vi också visar i FÖP H+, som är en aktuell och gällande översiktsplan. Vi har bedömt att det inte finns några konflikter mellan markanvändningen i stadsplanen och FÖP H+. Vi har kompletterat stadsplanen vad gäller hamn och järnväg (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse kommunikationer) samt verksamheter med stor omgivningspåverkan (Konsekvenser/ Betydande miljöpåverkan/ Verksamheter med stor omgivningspåverkan).

Som framgår av Länsstyrelsens granskningsyttrande för FÖP H+ har staden skapat en bra grund för fortsatt arbete med risker och miljö störningar, och att det i framtida detaljplaneprocesser kommer att avgöras vilken markanvändning som är förenlig med gällande tillstånd. Den gällande detaljplanen för Gamla staden 1:1 m fl. Oceanhamnen är en sådan, liksom den pågående detaljplanen för Kungsörnen 1 m fl.

Vad gäller avloppsreningsverket pågår åtgärder för att luktemissionen till omgivningen hamnar på en acceptabel nivå. Åtgärderna kommer att omfatta förändringar på intilliggande

kraftvärmeverk, så att befintlig skorsten används för att avleda luften från reningsverket. Detta framgår av detaljplanen för Gamla staden 1:1 m fl. Oceanhamnen. Kraftvärmeverket Västhamnsverket med produktion av el, fjärrvärme och fjärrkyla, bedöms inte innebära några risker utanför den egna fastighetsgränsen, vilket framgår av samma detaljplan. Länsstyrelsen hade i granskningskedet inga synpunkter på den detaljplanen. Vi bedömer att varken reningsverket eller kraftvärmeverket påverkar den markanvändning som vi föreslår i stadsplanen, vilket vi har kompletterat stadsplanen med (Service och mötesplatser/ Teknisk infrastruktur).

En enkel översiktlig genomgång visar att det finns totalt 22 tillståndspliktiga verksamheter, varav 8 är Seveso klassade, inom området som berörs av FÖP H+. I norra delen finns totalt 10 tillståndspliktiga verksamheter, varav 3 Seveso- anläggningar. Dessutom finns 2 energianläggningar, 2 anläggningar som lagrar petroleum produkter och ett reningsverk i direkt anslutning till det s.k. H+-området. I den södra delen av H+-området finns totalt 20 verksamheter, varav 1 vilande och 2 planerade. 3 verksamheter på Kemiras område är s.k. Seveso högre och 1 är Seveso lägre. Verksamheten i den södra plandelen hanterar kemiska produkter, oxiderande ämnen, stål och metall samt har framställning av livsmedel och foder.

Enligt Länsstyrelsens miljöbalks- och Sevesotillsyn har det förekommit totalt 44 kända störningar sedan 2011. De kända störningarna utgörs av 12 klagomål och 32 driftstörningar. Ärenden gäller allt från brand i utrustning och bränslelager till klagomål på luktolägenheter. Den framtida planeringen av bostadsbebyggelse och annan samhällsservice måste ta i beaktande konsekvenserna av både tänkbara, liksom även oförutsedda störningar. Särskilt viktigt är att beakta konsekvenserna av allvarliga händelser inom de s.k. Sevesoanläggningarna.

Svar: Vi är medvetna om vilka verksamheter som finns i de västra delarna av Helsingborg. De flesta är oproblematiske, några innebär omgivningsstörningar och vissa verksamheter innebär också risk för omgivningen. I arbetet med detaljplanen för Kungsörnen 1-4 m fl. Högasten, har vi tagit ställning till de riskanalyser och säkerhetsrapporter som är gjorda, och gjort bedömningen att planområdet är lämpligt för bostadsbebyggelse eftersom det inte ligger närmare riskkällorna än befintlig bostadsbebyggelse, för vilka riskerna anses acceptabla. Därmed anser vi inte att verksamheterna innebär störningar för det som föreslås inom ramen för stadsplanen.

I sammanhanget bör särskilt nämnas att reningsverket är dimensionerat för 200 000 p.e. Anläggningens utnyttjande grad uppgår f.n. till 78 % av reningsverkets totala kapacitet, dvs. en belastning på ca 155 000 p.e. enligt miljörapport för år 2015. En utbyggnad med kapacitet för ytterligare 40 000 invånare, som Stadsplanen siktar mot, kan därför komma att bli svår att genomföra. Samtidigt pågår ett arbete inom NSVA för att lägga ner mindre reningsverk i NSVA arbetsområde. De tätorter vars reningsverk läggs ner, i stället för att rustas upp och byggas ut, ansluts till Helsingborgs reningsverk. Ett nytt tillstånd och en utbyggnad av Helsingborgs reningsverk kommer att krävas under planperioden för Stadsplan 2017. Länsstyrelsen kan på nuvarande handlingar redan se att ny miljöprövning och utbyggnad av reningsverket kommer att väsentligt försvåras på befintlig plats om Stadsplan 2017 genomförs.

Svar: NSVA bedömer att kapaciteten är tillräcklig. NSVA kommer under året (2017) att påbörja ett arbete med att planera framtidens reningsverk och var dessa ska placeras. Idag finns utrymme för ytterligare utbyggnad av reningsprocesser på Öresundsverkets fastighet. Projektet Avloppsplan 2050 planeras vara klart 2017-2018. Det pågår arbete med att bygga in delar av verket för att möjliggöra förtätning i närområdet och dessutom klimatsäkra valda delar. NSVA kommer att påbörja arbetet med ett nytt miljötillstånd när överbyggnaden är genomförd omkring 2019-2020.

Det stämmer inte att mindre reningsverk kopplas till Öresundsverket. Visserligen pågår arbete inom NSVA:s kommuner med att lägga ned mindre reningsverk och överföra dem till större mer effektiva verk, men inte i Helsingborg där det endast finns ett reningsverk. Andra kommuners reningsverk kopplas inte heller till Öresundsverket.

Det är angeläget att bostadsutvecklingen och verksamhetsutvecklingen för hela staden ses i ett sammanhang och ges förutsättningar för att samexistera. Länsstyrelsen kan på nuvarande handlingar inte bedöma om planförslaget är möjligt att genomföra. Planhandlingarna behöver inför granskningsskedet tydligt visa att det finns förutsättningar för att kunna genomföra det som föreslås och hur ett genomförande ska kunna göras möjligt. Länsstyrelsen anser också att kommunen måste vara synnerligen tydlig gentemot i dag existerande verksamheter inom och i närheten av planområdet. Bolagens eventuella framtida expansion och verksamhetsutveckling kan försvåras eller till och med förhindras om bostäder, skolor och annan störningskänslig markanvändning placeras fel i förhållande till befintliga verksamheter.

Svar: Vi delar Länsstyrelsens syn på att bostäder och verksamheter ska samexistera, vilket vi ju också var överens om i FÖP H+, samt att det är i kommande detaljplaneprocesser som vi avgör markanvändningen. Vi bedömer att markanvändningen som föreslås i stadsplanen inte står i konflikt med verksamheterna inom FÖP H+.

Vi kan inte utläsa av Länsstyrelsens yttrande vad som avses med "förutsättningar för att kunna genomföra det som föreslås och hur ett genomförande ska kunna göras möjligt". Vi har kompletterat stadsplanen (Konsekvenser/Vad krävs för att genomföra Stadsplan 2017) och beskriver de mer platsspecifika förutsättningarna för genomförande i bilagor till avsnitten Bostäder och Arbete och näringsliv. Stadsplan 2017 är en översiktsplan, och har i sig ingen genomförandefas. Det är i kommande planering och projekt som planen genomförs, och då alltid genom fördjupade utredningar.

Riksintressen

Handlingarna behöver utvecklas och förtydligas avseende konsekvenserna av Stadsplanens genomförande och hur riksintressena ska kunna tillgodoses. Länsstyrelsen ser att det finns viktiga strategiska frågor som måste följas upp på en mer konkret nivå i översiktsplanen. På nuvarande handlingar går det inte att bedöma hur riksintressena avseende kommunikation (hamn, väg och järnväg) samt kulturmiljö ska kunna tillgodoses.

Planering i eller i anslutning till ett riksintresse måste ske med utgångspunkt i de värden som riksintresset representerar. För riksintresse för kommunikation är särskilt funktionerna utpekade. Nuvarande handlingar ger inga svar på vilken påverkan genomförande av Stadsplanen 2017 kan få för förändrad belastning på det statliga vägnätet, transporter till och från hamnen, förändrade förutsättningar för verksamheter inom hamnen eller konsekvenserna för de värden som pekats ut i riksintresse kulturmiljö. Riksintressena och deras värdebeskrivning anger förutsättningarna för vad som är möjligt att göra på platsen. Översiktsplanen ska ge översiktlig vägledning för efterkommande beslut och tillståndsprövning och ange hur riksintressena ska tillgodoses.

Svar: Se respektive riksintresse här nedanför.

Riksintresse för kommunikation

Stadsplan 2017 berör på olika sätt områden som är utpekade som riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8§ miljöbalken (riksintresse för väg, järnväg, hamn och sjöfart). Områden som är av riksintresse för kommunikationer ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. Stadsplan 2017 måste utgå från preciseringen av riksintresse Helsingborgs hamn även om det geografiskt ingår i FÖP H+-området. Då Södertunneln och

Hamnleden inte kan förväntas genomföras under överskådlig framtid måste kommunen förhålla sig till den infrastruktur som finns med i beslutad åtgärdsplanering. Frågan är vilka konsekvenser en tätare stad med fler människor, bostäder, service och verksamheter får för de funktioner som pekas ut i riksintresseanspråken. Även konsekvens- och miljökonsekvensbeskrivningen måste ha sin utgångspunkt i befintliga infrastrukturella förutsättningar och de åtgärder som finns med i gällande ekonomiska planer.

Svar: Vi har kompletterat stadsplanen med att beskriva även riksintresset för Helsingborgs hamn (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse för kommunikationer). Vi vill poängtera att ställningstagandena kring riksintresse hamn är desamma som vi gjort i FÖP H+, vilken inte är en del av stadsplaneförslaget. Vi har också förtydligat vilken påverkan vi bedömer att stadsplanen har på riksintressena för kommunikationer. Vi anser inte att befolknings- och stadsutveckling är ett hot mot riksintressen.

Vi bedömer att det är orimligt att bara planera utifrån vad som ryms inom Trafikverkets åtgärdsplanering, som endast sträcker sig till 2025. Stadsplanen sträcker sig fram till 2035, och enligt kraven i plan- och bygglagen ska vi i översiktsplanen beskriva den långsiktiga mark- och vattenanvändningen. Att planera endast 8 år framåt i tiden bedömer vi inte som långsiktigt.

Hamnleden och Södertunneln har inte genomförts enligt den tidsplan som föreslogs i FÖP H+, men det betyder inte att de är inaktuella. I stadsplanen framgår det att "ett utvecklat stråk för farligt gods är en förutsättning för att fullt ut utveckla de södra delarna av Helsingborg" (Trafik/ Godstrafik och industrispår/ Farligt gods) och vi har också kompletterat specifikt vilka utbyggnadsområden det berör (Bostäder/ Utbyggnadsområden för bostäder samt Arbete och näringsliv / Verksamheter). Merparten av området som berörs av Södertunneln och Hamnleden ligger inom området för FÖP H+, som inte är en del av stadsplanen eller samrådet. Inget av det som föreslås i stadsplanen är beroende av Södertunneln, däremot är delar av FÖP H+ inte möjliga att genomföra utan den.

Vi beskriver konsekvenser och risk för betydande miljöpåverkan utifrån vårt förslag, inte utifrån gällande ekonomiska planer.

Länsstyrelsen bedömning är att genomförandet av planen kommer att påverka även riksintresset Helsingborg hamn. Detta gäller både containerhamnen, som nyligen meddelat att man investerar i ny kran med större lossningskapacitet, liksom lastbils- och persontrafik via färjehamnen. Handlingarna visar inte hur förslaget tillgodoser riksintresset så att det inte påverkas negativt. Med andra ord är det mycket osäkert om Stadsplan 2017 kan genomföras på nuvarande handlingar.

Svar: En översiktsplan har ingen genomförandefas som en detaljplan, utan det är i kommande planering och projekt som planen genomförs, och då alltid efter fördjupade utredningar. Detaljplanen för Gamla staden 1:1 m fl. Oceanhamnen visar att det är möjligt att utveckla staden även nära hamnen utan att riksintresset för Helsingborgs hamn påverkas negativt. Därför gör vi bedömningen att markanvändningen vi föreslår i stadsplanen, som ligger längre från hamnen än vad Oceanhamnen gör, inte påverkar riksintresset negativt. Det har förtydligats i stadsplanen (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse för kommunikationer).

Stadsplan 2017 redovisar således enligt Länsstyrelsens uppfattning inte de konflikter som finns och som kommer att uppstå i framtiden mellan transportvägar till- och från containerhamn, fordonstransporter till- och från färjehamn, tunga kemikalietransporter till- och från olika industriverksamheter kontra luftkvalitet, buller och säkerhetsrisker för tillkommande boende inom Helsingborg.

Svar: Vi bedömer inte att stadsplanens förslag påverkar transporter till och från hamnen eller verksamheterna i Södra hamnen. Vi gör inte heller några förändringar i vägnätet som påverkar

framkomsten till dessa målpunkter. I FÖP H+ redogörs mer i detalj för den trafikallsträng som finns i området. Vi har också kompletterat stadsplanen med mer platsspecifika förutsättningar för det kommande arbetet med bostäder och verksamheter, där vi uppmärksammar till exempel verksamheter med omgivningspåverkan, trafik och buller.

Om målen för färdmedelsfördelningen uppnås kommer det totala antalet personresor med bil som alstras inom stadsplanens område att minska med cirka 30 % trots befolkningsökningen. Detta innebär att kapacitet frigörs för godstransporter och andra varutransporter. Det är därför viktigt att vi genomför de åtgärder som vi tar upp i pågående trafikplan som är en konkretisering av stadsplanens mål för trafiksystemet. Det är också viktigt att staten och regionen stöttar kommunerna i det här arbetet.

I sammanhanget måste även tillhörande funktioner som utgör förutsättningar för riksintressena vägas in. Till exempel konsekvenserna för transporter till och från hamnområdet samt hur trafikflödena från det kommunala vägnätet påverkar de statliga vägarna som pekats ut som riksintresse. Vidare behöver handlingarna redovisa vilket influensområde som uppstår avseende t.ex. risk, buller och vibrationer som är begränsande faktorer som påverkar riksintressenas funktioner och hur de långsiktigt kan tillgodoses.

Svar: Se svaret ovan. Vad gäller trafikflödet från kommunala till statliga vägar av riksintresse förstår vi inte vad Länsstyrelsen syftar på. Det är staten genom Trafikverket som har ansvar att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för invånarna och näringslivet i hela landet, även om städer växer. Vi förstår inte heller det influensområde som efterfrågas. Vi bedömer inte att förslaget till stadsplan innebär att risk, buller och vibrationer kommer att öka så att det påverkar riksintressena negativt.

Sammantaget behöver handlingarna utvecklas och konsekvenserna för riksintressen för kommunikation beskrivas samt riktlinjer tas fram för hur de kan tillgodoses vid kommande prövningar.

Svar: Vi har kompletterat stadsplanen vad gäller riksintressen för kommunikationer (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse för kommunikationer), samt har förtydligat vilken påverkan vi bedömer att stadsplanen har på dessa.

Riksintresse för kulturmiljövård

De principer som anges i underlags-PM, Helsingborg - konkretisering av riksintresse för kulturmiljövården, måste lyftas in i Stadsplan 2017 för att bli vägledande vid kommande prövningar. I princip hela riksintresset för kulturmiljövården berörs av översiktsplanens förtätningsprinciper och det är av stor vikt att tydliga ställningstaganden görs om hur riksintresset ska tillgodoses. Att tillgodose riksintressena och undvika påtaglig skada innebär för riksintresse kulturmiljövården att läsbarheten, d.v.s. möjligheten att förstå och uppleva den riksintressanta kulturhistoriska utvecklingen, även efter en omvandling av miljön, inte försvåras. För att översiktsplanen ska ge vägledning måste kommunen, på en övergripande nivå, beskriva hur läsbarheten kan bibehållas samt hur föreslagen exploatering förhåller sig till de utpekade värdena. Stadsplan 2017 måste också ange på vilket exploateringar kan anpassas till den kulturhistoriska utvecklingen så att riksintressena tillgodoses och påtaglig skada inte sker.

Svar: Helsingborg - konkretisering av riksintresse för kulturmiljövården har varit ett viktigt planeringsunderlag för framtagandet av stadsplanen, och kommer vara fortsatt viktig i kommande planering, vilket vi också förtydligar i stadsplanen. Det är inte aktuellt att låta ett planeringsunderlag vara en formell del av översiktsplanen.

Vi vill understryka att stadsplanen visar framtida markanvändning, och inte framtida exploateringar. Genom de ställningstaganden vi gör i stadsplanen lägger vi grunden för att utveckla och bevara riksintresset för kulturmiljövården, men det är först i kommande skeden i planeringen som vi detaljerat kan visa hur exploateringar förhåller sig till riksintresset.

Vi har förtydligat och kompletterat avsnittet (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse för kulturmiljövården).

Infrastruktur och förutsättningar för ändrad färdmedelsfördelning

En av förslagetets viktigaste förutsättningar för att kunna nå målen med Stadsplanen är en radikal förändring av trafiksystemet så väl som invånarnas resvanor. Detta för att staden ska kunna rymma ytterligare 40 000 invånare utan att stora negativa konsekvenser ska uppstå. Länsstyrelsen konstaterar att det kommer krävas många mobilitetsåtgärder för att kunna åstadkomma detta. Enligt handlingarna ska färdmedelsfördelningen ändras så att andelen biltrafik ska minska och hållbara resor öka. Länsstyrelsen saknar en kvantitativ redovisning som visar hur den faktiska belastningen på de olika transportsystemen kan förväntas se ut till 2035. Hur mycket ytterligare trafik tål nuvarande vägnät och vad blir konsekvenserna av att bygga in samtliga trafikslag i det befintliga nätet? Detta med tanke på att även infrastrukturen konkurrerar om marken tillsammans med bostäder, verksamheter, service och tekniska system.

Svar: Som vi redan har nämnt är den ändrade färdmedelsförändringen en del av Region Skånes mål för att vara en tillgänglig, stark och hållbar tillväxtmotor för hela Sverige. Vi tycker inte heller att det är rätt att beskriva den som radikal då såväl Malmö som Lund redan idag ligger nära det mål som utpekats för dessa tre skånska städer. Helsingborg har en större förändring att göra jämfört med Malmö och Lund, men den är inte på något vis ouppnåelig. Däremot är det viktigt att kommunen får stöd från staten i den här frågan, och att vi arbetar tillsammans för att Skåne ska nå sina hållbarhets- och tillväxtmål. Regionen och staten behöver stötta kommunerna med gemensamma åtgärder i cykelnätets utbyggnad samt tillräcklig kapacitet i antalet stads- och regionbussar. Staten bör hjälpa kommunerna med den färdmedelsförändring som behöver göras.

I konsekvensbeskrivningen (Konsekvenser/ Betydande miljöpåverkan/ Hållbara transporter) ger vi ett exempel på den faktiska belastningen på Järnvägsgatan i centrala Helsingborg. Vi redovisar den föreslagna färdmedelsfördelningen, dagens färdmedelsfördelning och Trafikverkets basprognos 2015. Den kvantitativa bedömningen är att kapaciteten för biltrafiken klarar sig endast i scenariot att vi uppnår färdmedelsfördelningen (cirka 19-20 000 fordon/ vardagsdygn) år 2035. Om vi reser som idag kommer kapacitetstaket nås (cirka 29 000 fordon/ vardagsdygn). Konsekvenserna av att bygga in samtliga trafikslag är att det på vissa platser blir mer utrymme för de hållbara resorna och mindre för biltrafiken. Det är en del av förslaget i stadsplanen, och som vi har avvägt gentemot andra intressen.

Vi tycker inte att det är relevant att kvantifiera belastningen mer än så i transportsystemen.

Av handlingarna framgår att för att kunna hantera transporter av gods och personer behövs ny infrastruktur med åtgärder som fast HH-förbindelse, dubbelspår på hela Västkustbanan, bra restider och tillämplig kapacitet på Skånebanan. Länsstyrelsen konstaterar att t.ex. fast HH-förbindelse inte kan utgöra en förutsättning för Stadsplan 2017 då någon sådan inte är beslutad och åtgärderna saknas i Trafikverkets åtgärdsplanering.

Svar: En fast HH-förbindelse är inte en förutsättning för stadsplanen men en mycket viktig fråga för Helsingborg och Skåne. För att ändra markanvändningen i vissa specifika områden kan den vara det, men då framgår det också tydligt av planen. Vi bedömer det som orimligt att

bara planera utifrån vad som ryms inom Trafikverkets åtgärdsplanering, som endast sträcker sig till 2025. Stadsplanen sträcker sig fram till 2035, och enligt kraven i plan- och bygglagen ska vi i översiktsplanen ta ansvar för den långsiktiga mark- och vattenanvändningen. Behovet av ytterligare fasta förbindelser över Öresund är fastställt och den framtida HH-förbindelsen är sedan 2010 utpekad som riksintresse av Trafikverket.

Hänsyn till kulturmiljövärden

Kulturmiljöfrågorna är centrala i arbetet med att bygga ut och förtäta staden i den omfattning som Stadsplan 2017 pekar ut då det kommer påverka de befintliga kulturmiljöerna i stor utsträckning. Hur stor denna påverkan blir beror på hur förtätningen görs och vilka planeringsförutsättningar som ligger till grund för förtätningen. Om kulturmiljöaspekterna finns med som en förutsättning från början, ökar chanserna till en väl anpassad och avvägd förtätning. Kommunen ska i översiktsplanen redovisa hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska ge den vägledning som behövs för att tillägg i och förtätning av staden inte ska ske på bekostnad av de befintliga kulturmiljöerna. Samtidigt måste de befintliga kulturmiljöerna kunna få utvecklas och anpassas efter rådande behov. Det är en svår avvägning att göra, men ett måste om ett lyckat resultat ska uppnås.

Den konsekvensbeskrivning som redovisas i samrådshandlingarna bör utvecklas vad gäller konsekvenser för kulturmiljön och sedan ligga till grund för ställningstaganden i Översiktsplanen.

Svar: Stadsplan 2017 visar framtida markanvändning, och inte framtida exploateringar och projekt. Vi bedömer att den markanvändning vi föreslår innebär att kulturmiljövärden kommer att kunna utvecklas och bevaras. Hur det görs är däremot en fråga för kommande planering. Genom de förtättningsprinciper vi har tagit fram och genom ställningstagandet att i kommande planering utgå från varje plats unika förutsättningar ger vi den vägledning som vi anser behövs för kommande planering.

Konsekvensbeskrivningen beskriver konsekvenserna av förslaget och de ställningstaganden vi gör. Vi har svårt att förstå hur konsekvensbeskrivningen ska kunna utgöra grund för ställningstaganden.

Analyserna av den befintliga bebyggelsestrukturen är bra och ger en samlad bild över vilka förutsättningar som finns för förtätning av staden. De förhållningssätt och principer som redovisas i olika underlags-PM är bra. Riktlinjer och principer för förtätning måste samtidigt på ett mycket tydligare sätt redovisas i översiktsplanen vad gäller ställningstaganden om hur förtätning ska förhålla sig till såväl en utveckling som bevarande av kulturmiljöerna.

Svar: Stadsplanen har kompletterats för att synliggöra kulturmiljövärdena tydligare.

Vatten och klimatanpassning

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att nya ytor pekas ut för hantering av dagvatten och översvämningsytor. Utpekade riskområden är också en värdefull förutsättning att ange och det finns även en god ansats att ange lämpliga åtgärder. Av handlingarna framgår att resultaten av en klimatutredning inte har presenterats men Länsstyrelsen förutsätter att dessa arbetas in och vägs samman med övriga intressen inför granskning. Detta gäller särskilt beskrivning av konsekvenser, ställningstaganden och åtgärder kopplade till stigande hav. Länsstyrelsen efterlyser även beskrivning och ställningstaganden avseende hur staden i övrigt ska skyddas mot t.ex. stigande hav i relation till hantering av dagvatten. Om åtgärder föreslås som avser t.ex. invallning av staden och grundvattenytan stiger behöver allt vatten innanför pumpas ut. Detta kräver i sin tur i så fall stora ytor för vattenhantering.

Svar: Vi har vägt in resultaten av skyfallskarteringen i stadsplanen. Utredningen fokuserar huvudsakligen på havsnivå och skyfall. Vi har justerat utbyggnadsområden och kompletterat kartan över uppmärksamhetsområden (Vatten); dels med områden med översvämningsrisk, dels med de huvudsakliga flödesvägar som avrinnande vatten kommer att ta vid ett hundraårsregn. Vi har även kompletterat ställningstagandena för både skyfall och stigande havsnivå. Beträffande översvämning från havet/stigande havsnivå har klimatutredningen bekräftat och fördjupat den kunskap om riskerna vi har sedan tidigare. Stadens PM klimatanpassning (2012) är därför fortfarande relevant, liksom de ställningstaganden som finns i FÖP H+.

Vi har kompletterat stadsplanen med ställningstaganden om hur vi ska arbeta; identifiera och genomföra åtgärder de åtgärder som krävs för att skydda samhällsviktiga anläggningar samt människors liv och hälsa mot översvämning, och så vidare. Utöver dessa och ovan nämnda ändringar kan vi inte slå fast i Stadsplan 2017 exakt vilka åtgärder som behövs för att säkra staden mot översvämning, utan detta är ett omfattande arbete som redan pågår i staden och som kommer att fortsätta under lång tid. Vi delar därför inte Länsstyrelsens uppfattning att stadsplanen behöver kompletteras angående stigande hav i relation till just dagvattenhantering. Vi är redan högst medvetna om att skydd i form av vallar, murar med mera kan medföra behov av åtgärder för att få ut dagvatten. Detta framgår i PM klimatanpassning (2012) anger att skydd av befintlig bebyggelse kommer att behövas i form av barriärer, pumpsystem, ombyggnad av VA- system, och åtgärder på dagvattensystemet. Frågan tas också i beaktande vid planering av ny kustnära bebyggelse. Exempel finns i FÖP H+, som anger att "I kommande planering av dagvattensystem är klimatförändringens effekter med stigande temperatur, stigande havsnivå och ökande nederbörds mängder viktiga parametrar".

Det framgår att vissa grönområden/koloniområden kommer förtätas och hårdgöras. Planhandlingarna behöver kompletteras avseende om utpekade dagvattenytor endast kompenserar för en ökad hårdgörning av staden. Länsstyrelsen menar att Stadsplan 2017 även har att ta höjd för ökade svårigheter med infiltration vid en ökad havsnivå och behov av åtgärder för att få ut överskottsvattnet i havet. Sammantaget behöver handlingarna utvecklas avseende vattenförsörjning, vattenhantering och åtgärder i relation till havet, klimatförändringar och påverkan på miljö kvalitetsnormer för vatten.

Svar: Då i princip samtliga koloniområden kommer att ligga kvar som kolonier utgår dagvattenanläggningarna i de områdena. Länsstyrelsen efterfrågar en redogörelse för om dagvatten endast kompenserar för ökad hårdgörning. Det ideala vore naturligtvis att vi hade möjlighet att kvantifiera nödvändig kapacitet och behov av fördröjning för varje enskilt område inom hela stadsplanens yta, utifrån såväl dagens behov såväl som behoven 2035. Men stadsplanen är en översiktplan som inte har som syfte att planera och utreda detaljer. Ytor för rening och fördröjning av dagvatten har pekats ut utifrån det vi idag vet om behovet, och den kunskap vi haft om förutsättningarna för dagvattenåtgärder på respektive plats. Fördjupade utredningar krävs i kommande planering, vilket framgår av stadsplanen. Dessa behöver göras med hänsyn till förtätning, separering av kombinerade ledningsnät samt klimatförändring.

Länsstyrelsens synpunkt om att handlingarna behöver utvecklas avseende vattenförsörjning, vattenhantering och åtgärder i relation till havet, klimatförändringar och påverkan på miljö kvalitetsnormer för vatten uppfattar vi som otydlig. När det gäller vattenförsörjning har vi kompletterat stadsplanen med en sammanfattande beskrivning av dagens vattenförsörjning och hur staden planerar för denna fram till 2050 (Service och mötesplatser/ Teknisk

infrastruktur). Dagvattenhantering inom område som påverkas av stigande havsnivå samt klimatförändringar har vi besvarat ovan.

Vi utreder dagvattenhantering i enlighet med gällande dagvattenplan och dagvattenprogram i all detaljplanering. Vi anser att en viktig del av stadsplanens är att klassningen av behov i olika områden, det vill säga var i staden behovet av fördröjning, rening och planerad översvämning är som störst. Det är av pedagogiskt värde, ger en gemensam bild av situationen och kommer att ha stor betydelse vid kommande planering och åtgärder. Det är också så stadsplanen bidrar till att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Övergångsskeden i planeringen

Länsstyrelsen bedömer att planhandlingarna måste utvecklas betydligt då en av kommunens stora utmaningar är att beskriva och konsekvensbeskriva s.k. övergångsskeden i planeringen och trösklar som finns vid ett genomförande. D. v. s. där förutsättningar idag saknas för viss önskad utveckling och där den framtida markanvändningen inte är möjligt/lämplig innan ett flertal andra åtgärder har genomförts eller beslut har fattats. Detta gäller inte minst infrastrukturförändringar som idag saknar ekonomiska och beslutsmässiga förutsättningar.

Svar: Vi delar inte uppfattningen om vad som är Helsingborgs stad stora utmaning. Stadsplanens fokus är att visa hur marken inom centralorten kan användas 2035 för att uppnå målet med en attraktiv och hållbar stad för 175 000 invånare. För att det ska lyckas krävs en gemensam målbild för staden, vilket vi redovisar i stadsplanen. I utställningsförslaget har vi ytterligare tydliggjort vad som krävs för ett genomförande, vilket också har ett eget avsnitt i konsekvensbeskrivningen.

Konsekvensbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning

I handlingarna hänvisas till underlags-PM för konsekvenserna för respektive sakområde. Länsstyrelsen konstaterar att dessa inte är kompletta men upplägget gör också att det inte går att få en jämförande överblick för konsekvenserna av förslag och alternativ för de olika sakfrågor. Det måste göras tydligt vad som är själva planhandlingarna och vad som utgör övrigt underlag. De delar som är relevanta för miljökonsekvensbeskrivningen och dess alternativredovisning bör därför lyftas in från sakområdes-PM så att det går att få en tydlig överblick.

Svar: Vi kan inte utläsa av yttrandet vad som inte är komplett. Samtliga underlags-PM finns tillgängliga digitalt för den som önskar fördjupa sig.

Vi är tydliga med att våra underlags-PM framförallt är riktade till handläggare inom stadens organisation för att vara ett stöd i det fortsatta planeringsarbetet och att de inte är en del av det formella samrådet. (Inledning/ Vad är Stadsplan 2017 och översiktsplanering? / Planeringsunderlag)

Vi tycker inte att det är relevant att beskriva konsekvenserna utifrån varje sakfråga i själva stadsplanen. Det är relevant som fördjupning och finns därför att läsa i underlags-PM:en. Det relevanta är konsekvenserna av det sammanvägda förslaget. Precis som Länsstyrelsen föreslår har vi utgått från de relevanta konsekvenserna för varje tema i vår konsekvensbeskrivning samt avsnittet om betydande miljöpåverkan för att göra en sammanvägd bedömning av konsekvenserna för stadsplanen. (Konsekvenser)

Förslaget som konsekvensbeskrivs utgår från att målen uppnås. Då Länsstyrelsen ser att det finns stora utmaningar för att uppnå målen, t.ex. vad gäller färdmedelsfördelningen är det varit relevant att konsekvensbeskriva alternativa utvecklingar. De tre scenarier för färdmedelsfördelningen ser

Länsstyrelsen som lämpliga att konsekvens- och miljökonsekvensbeskriva som alternativ. En etappvis utbyggnad/ förändring bör också konsekvens- och miljöbedömas för sina olika skeden.

Svar: Konsekvensbeskrivningen görs utifrån vårt förslag. I miljöbedömningen beskriver vi konsekvenserna av vad som händer om vi inte uppnår en förändrad färdmedelsfördelning. Vi delar delvis uppfattningen att de tre scenarierna för färdmedelsfördelningen är lämpliga för miljöbedömningen, och vi har använt dem inom de frågeställningar vi anser är relevanta.

Vi har valt att inte arbeta med olika alternativ, vare sig i planförslaget eller i konsekvensbeskrivningen. I avsnittet om betydande miljöpåverkan beskriver vi däremot konsekvenserna utifrån ett nollalternativ (utan helhetsbilden stadsplanen ger) och planalternativet. Eftersom det inte är kommunen ensam bygger staden tycker vi inte att det är möjligt att på ett trovärdigt sätt beskriva en etappvis utbyggnad.

Som konsekvensbeskrivningen nu är utformad saknas en tydlig redovisning av åtgärder för att kunna hantera negativa konsekvenser. Detta får till följd att det inte blir tydligt vilka åtgärder och förändringar som kommer krävas för att uppnå målen i Stadsplan 2017.

Svar: Vi förstår inte vad Länsstyrelsen menar. Hela planförslaget är en beskrivning av hur vi ska uppnå målet för stadsplanen; en attraktiv och hållbar stad för totalt 175 000 kommuninvånare. Samtliga kartor, texter och bilder i stadsplanen är en redovisning av åtgärder för hur vi ska uppnå målet. Sedan samrådet har vi arbetat vidare med såväl förändrad markanvändning som förändrat sätt att arbeta (Konsekvenser/ Vad krävs för att genomföra Stadsplan 2017?). Varje kapitel avslutas med tydliga ställningstaganden. Vi har också bearbetat hela konsekvensbeskrivningen för att den ska bli tydligare.

De som deltagit i Länsstyrelsens beslut

Detta yttrande har beslutats av tf. länsöverdirektör Göran Enander med planhandläggare Hanne Romanus som föredragande. I den slutliga handläggningen har även enhetschef Kajsa Palo och länsarkitekt Elisabet Weber deltagit.

Region Skåne

Yttrandet återges i sin helhet.

Region Skåne har mottagit ovanstående samrådshandling för synpunkter. Region Skåne har ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken. Region Skåne utgör även en formell remiss instans enligt plan- och bygglagen (PBL) avseende översiktsplaner och enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar avseende riktlinjer för bostadsförsörjning.

Region Skånes roll är att verka som koordinator, inspiratör och samlande kraft för Skånes 33 kommuner, myndigheter, näringsliv, universitet och högskolor samt organisationer och individer. Region Skåne har sedan 2005 tillsammans med de skånska kommunerna arbetat med Strukturbild för Skåne. Arbetet är ett initiativ för fysisk planering med den regionala skalan i fokus och är en del av det regionala utvecklingsarbetet. Syftet är att koppla samman det regionala utvecklingsarbetet med kommunernas översiktsplanering. Inom Strukturbild för Skåne har det tagits fram en rad rapporter och kunskapsunderlag med syfte att kunna användas i den kommunala och den regionala planeringen. *Strategier för Det flerkärniga Skåne* antogs 2013 och bygger på fem strategiområden

med syfte att uppnå ett hållbart Skåne med den fysiska planeringen som verktyg. Region Skåne yttrar sig över Stadsplan för Helsingborgs stad utifrån ovanstående ansvar.

Stadsplan 2017 är enligt kommunen tänkt att fungera som ett verktyg för att uppfylla Helsingborgs vision 2035 samt att göra det möjligt att skapa en bra vardag med hög livskvalitet för totalt 175 000 kommuninvånare.

Stadsplanen tar utgångspunkt i översiktsplanens strategier; stärka i stationsnära lägen, växa resurseffektivt genom förtätning, bli ett regionalt nav, främja dynamiskt näringsliv samt utveckla samtida identitet och attraktivitet.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne anser att Stadsplanen för Helsingborgs stad är väl genomarbetad och har en hög ambitionsnivå. Planen beskriver olika aspekter som bör belysas i utmaningen att centralorten ska växa genom förtätning av befintliga bebyggelsestrukturer. Region Skåne vill särskilt lyfta Stadsplanens höga ambitionsnivå där det digitala planförslaget visar på innovation och utgör en nytänkande samrådsform. De digitala kartorna är tydliga och lättöverskådliga.

Helsingborgs regionala roll

Region Skåne ser positivt på att Helsingborgs stad tagit utgångspunkt i Strukturbild för Skånes arbete med flerkärnighet samt på Stadsplanens utvecklade resonemang kring stadens roll som tillväxtmotor. Planen inrymmer väl motiverade ställningstagande kopplade till översiktsplanens strategier.

Den fördjupade översiktsplanen hade med fördel kunnat utvecklas gällande det nationella och internationella perspektivet. Närheten och framtida kopplingar till både Helsingör, Köpenhamn och Tyskland via Fehmarn-Bält skapar nya möjligheter för staden som skulle kunna beskrivas i planen. Även närheten till Copenhagen Airport skulle kunna utvecklas.

Svar: Stadsplanen har kompletterat vad gäller det nationella och internationella perspektivet (Trafik/ Nationellt och regionalt transportsystem). Vi delar regionens syn på de stora möjligheter som staden har genom kopplingarna västerut, framförallt med en fast förbindelse till Helsingör.

Bebyggelseutveckling

Region Skåne ser positivt på att Helsingborgs stad vill utveckla staden med en tät bebyggelsestruktur med blandade samhällsfunktioner och bostäder. Utvecklingen ligger helt i linje med *Strategier för det flerkärniga Skåne*, särskilt ställningstagandet som handlar om att förtäta i redan befintliga strukturer som vilket är genomgående för hela planförslaget. Utpekade områden för bebyggelseutveckling i den fördjupade översiktsplanen följer flera av *Strategier för Det flerkärniga Skåne*. En av strategierna handlar om att kollektivtrafiken ska vara strukturbildande. Helsingborgs stad utgår från strategin på ett föredömligt sätt genom fyra utredningsområden i tätorten. Region Skåne ser det som mycket positivt att Helsingborgs stad i första hand planerar i bra kollektivtrafikläge då det värnar hållbara fysiska strukturer.

Bostäder

Stadsplanen föreslår uppemot 20 000 nya bostäder, både genom förtätning och nya utbyggnadsområden. Antalet bostäder baseras på hur hög täthet staden rymmer per hektar. I den regionala utvecklingsstrategin för Skåne, *Det öppna Skåne 2030*, läggs stor vikt vid balansen på bostadsmarknaden. Målsättningen är att 6000 nya bostäder ska byggas per år och att det ska ske

med en allsidig sammansättning av upplåtelseformer, storlek och huspriser för att matcha en årlig befolkningstillväxt på 1%. Hösten 2015 kom Länsstyrelsens beräkning av bostadsbehovet som då sattes till 7000 bostäder per år fram till år 2030. Region Skåne ser positivt på hur Helsingborgs stad tar höjd för att kunna tillgodose efterfrågan på bostäder samt tar en aktiv roll i bostadsfrågan.

Svar: Vi uppskattar regionens resonemang kring bostäder, då det är en stor utmaning för såväl Skåne som Sverige. För att vi ska kunna möta det behov som finns är det viktigt att kommuner, region och stat arbetar tillsammans.

Hållbart resande och infrastruktur

Region Skåne ser positivt på Helsingborgs stads ambitiösa målsättningar om att låta staden växa genom förtätning. Målsättningarna som presenteras prioriterar ytor och framkomlighet för hållbara transporter, före behov exempelvis kantstensparkering eller biltrafiklösningar. Stadsplanen visar på en god insikt kring vikten av att se hela resan från hemmet till målpunkten, där gångbanor till och från kollektivtrafiken är särskilt viktiga. Region Skåne instämmer i att cykelbanor till kollektivtrafiken är viktiga, liksom bra och säkra cykelparkeringar vid de större hållplatserna och de regionala noderna. Region Skåne ser därför mycket positivt på planförslagets inriktning i detta avseende. Satsningen ligger helt i linje med remissversionen för *Mobilitetsplan för Skåne*, vars syfte är att genom ett samlat grepp utifrån bland annat beteende- och attitydpåverkan, öka andelen hållbara resor.

Att med cykelsatsningar öka andelen cykelresor för att uppnå ett minskat behov av biltrafikytor och parkeringsytor är en lovvärd inriktning och Region Skåne ser fram emot att följa kommunens pågående arbete med trafik- och cykelplaner. I sammanhanget vill Region Skåne lyfta arbetet med remissversionen av *Cykelstrategi för Skåne* som just nu är på remiss. Satsningarna på hållbara resor kan även bidra till ökad fysisk aktivitet och förbättrad folkhälsa. För att cykelvägarna ska fungera över tid på ett tillfredställande sätt är det viktigt att de från början dimensioneras för den mängd cykeltrafik som eftersträvas. Helsingborgs stad eftersträvar en stor ökad andel cyklister, vilket kräver större utrymme i stadsrummet för att alla ska få plats, särskilt med anledning av olika kategorier cyklister, däribland lådcyklar, elcyklar med flera. Planförslaget hade vunnit på om det fanns ett resonemang kring fördelning av ytanvändningen samt prioritering i exempelvis korsningar för de olika trafikslagen.

Region Skåne ser även positivt kring målsättningen att åtgärder som genomförs i biltrafiknätet ska bidra till att minska andelen biltrafik och att effektivisera så att den markyta som används till parkering totalt sett inte ökar. Satsningarna överensstämmer med remissversionen av *Strategier för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050*. Region Skåne anser att Stadsplanens åtgärder för att stärka Helsingborgs roll som regionalt transportnav ligger helt i linje med remissversionen av *Strategier för en hållbar gods- och logistikregion*.

Svar: Det är roligt att regionen ser positivt på målet att växa genom förtätning och instämmer i stadsplanens syn på hållbart resande. Det är också bra att regionen uppmärksammar att stadsplanen knyter an till övergripande regionala planeringsunderlag som är på remiss.

En ändrad färdmedelsfördelning utifrån regionens strategier för 2050 är inte något kommunen kan uppnå på egen hand, utan det kräver ett fortsatt gott samarbete med regionen och staten.

Vi har förtydligat stadsplanen vad gäller cykel (Trafik/ Gång och cykel). Prioriteringar i exempelvis olika korsningar finns med i förslaget till Trafikplan 2016.

Kollektivtrafik

Region Skåne finner målsättningen om den ökade kollektivtrafikandelen mycket ambitiös och instämmer i att kollektivtrafiken ska vara strukturbildande. Region Skåne ser det som positivt att

Helsingborgs stad har utgått från färdmedelsmålen i remissversionen av *Strategier för ett hållbart transportsystem 2050*. Det är också lovvärt att kommunen uppmärksammar betydelsen av de regionala noderna som de tre tågstationerna utgör och poängterar vikten av snabbare linjer till dem. Målsättningarna ligger i linje med de åtgärder som finns i den regionala transportinfrastrukturplanen 2014-2025. Region Skåne har i nuläget inte tagit ställning till om en station i Raus är en lämplig investering. Förslaget kommer att analyseras i Region Skånes arbete med förnyad *Tågstrategi 2050*.

Region Skåne vill påpeka att de dynamiska kartorna i planpresentationen, avseende infrastruktur och kollektivtrafik kan vara svåra att tyda. Kartorna är svårtolkade i avseendet att det inte går att, utifrån legenden eller texten, avgöra vilka delar som är befintliga respektive föreslagna nät. Det är även svårt att orientera sig i trafikstrukturen då järnvägsspår och tåglinjer inte inkluderas. Det kan vara svårt att genom kartan se skillnad på strukturbildande spårväg och strukturbildande busstrafik, vilket kan skapa en något missvisande helhetsbild eftersom kollektivtrafiklinjer inom H+ området inte visas. I avsnittet kollektivtrafik anges att "den strukturbildande kollektivtrafiken är ryggraden i Helsingborgs kollektivtrafik", men det är oklart vilka delar av kollektivtrafiken som kommunen ser som strukturbildande. I samma avsnitt beskrivs stombussnätet som "de övriga ensiffriga stadslinjerna", vilket kan tolkas som att stombussnätet inte anses strukturbildande. Region Skåne vill i detta sammanhang lyfta att flera stomlinjer kan vara strukturbildande, utan att behöva byggas som spårväg eller Helsingborgsexpress. Region Skåne ser gärna att Helsingborgs stad förtydligar busslinjerna som "ska serva de invånare som inte kan gå längre sträckor och som behöver komma nära matbutiker, vårdcentraler, apotek med mera" inte avser stomlinjer utan utgör det kompletterande nätet. Region Skåne delar Helsingborgs stads uppfattning om att trepartssamarbetet är en förutsättning för att nå goda resultat i utvecklingen av kollektivtrafiken och att detta samarbete givetvis ska fortsätta.

Svar: Frågan om Raus station behöver utredas vidare i detalj både vad gäller lämplighet, trafikeringssupplägg men även utifrån de fysiska förutsättningarna, till exempel ytan. Kartorna visar endast det framtida föreslagna nätet. Den strukturbildande spårvägens sträckning följer den förstudie för spårväg som har tagits fram gemensamt med regionen och Höganäs kommun. Vi har förtydligat texten med vad man ser i kartan. Även spårvägssträckningen och vad som är stombussnät och vad som är kompletterande nät i stadsplanen förklaras mer ingående (Trafik/ Kollektivtrafik).

Folkhälsa och social hållbarhet

Region Skåne anser att planförslaget har en god ansats till att skapa förutsättningar för hälsofrämjande miljöer och verka för social hållbarhet. Utgångspunkten för Stadsplan 2017 är att bereda plats för ett stort antal nya bostäder och samtidigt undvika att staden breder ut sig på omgivande högklassig jordbruksmark. Att verka för en god tillgänglighet till vardagsfunktioner så som service, skola, fritidsaktiviteter och arbetsplatser samt att stärka ett hållbart resande till fots, med cykel och kollektivtrafik utgör ett viktigt fokus i planarbetet utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Helsingborgs stad visar en hög målsättning för att överbrygga barriärer i stadsrummet för att öka nåbarheten till grönområden. Planförslaget analyserar invånarnas närhet till grönområden utifrån olika parametrar. Region Skåne hade kunnat förstärkas genom att även väga in socioekonomiska aspekter i analysen för att koppla detta till tillgängligheten till grönområden. Region Skåne anser att Helsingborgs stad har på ett innovativt sätt prövat nya sätt för medborgardeltagande genom planeringsprocessen, vilket kan bidra till ökad delaktighet i planprocessen för invånarna. Det är dock viktigt att också särskilt föra dialog med de grupper i samhället som kan ha svårt att komma till tals. Region Skåne ser det som önskvärt att planförslaget överlag utvecklar resonemangen kring jämställdhet i planen.

Kommunen vill utveckla den framtida handeln inom platser som är lättillgängliga till fots eller med cykel. Ställningstagandet utgör en viktig del i arbetet för ökad social hållbarhet, särskilt för äldre personer och för socioekonomiska svaga grupper. Planförslaget lyfter även på ett föredömligt vis betydelsen av fysisk aktivitet och dess påverkan på folkhälsan. Särskilt genom att väga in barns behov av fysisk aktivitet i planeringen av skolmiljöer, genom att planera för säkra trafikmiljöer i barnens närmiljöer. I Stadsplanen för Helsingborgs stad uppmärksammar kommunen att hög livskvalitet skapas i en vardag med social samvaro och närhet till rekreation och service. Helsingborgs stad ska därför samordna bostadsplanering och utbyggnad av samhällsservice samt se till att serviceutbudet i staden är tillgängligt. Region Skåne vill dock belysa att nya vårdplatser i vårdboende och trygghetsboende även kan skapas genom utveckling av befintligt bestånd och verka för ändamålsenliga boenden för människor som har möjlighet att bo kvar hemma.

Svar: Stadsplanens förslag till grönstruktur bygger på vårt Grönstrukturprogram som har antagits av kommunfullmäktige (2014). Där gör vi djupare resonemang kring folkhälsa, kön, ålder och socioekonomisk bakgrund, och ser också sambanden mellan dessa faktorer och var vi upplever brister i tillgång, nåbarhet och kvalitet i grönstrukturen. Det har legat till grund för olika åtgärder i Grönstrukturprogrammet, som är under genomförande genom Handlingsplan för grönstruktur.

Vi har med hjälp av en målgruppsanalys identifierat barnfamiljer, kvinnor samt utrikes födda personer som särskilt prioriterade eftersom de vanligtvis har varit svåra att nå i dialoger. En av utgångspunkterna har varit att jobba på otraditionella sätt och möta invånare där de känner sig bekväma. Vi har därför haft på pop-up dialoger på till exempel bibliotek, badhus, köpcenter och liknande samt medverkat på andras evenemang eller träffar, såsom mässor, barnkulturaktiviteter, kvinnogrupper med mera. Deltagarna har även kunnat medverka i digital dialog på egen hand via helsingborg.se eller på en portabel touchboard som vi har haft med oss på dialogtillfällena. För att alla ska kunna ta del av stadsplanen har vi haft fokus på att presentera förslaget med ett enkelt språk och tydliga illustrationer.

För att göra det möjligt för fler personer att medverka har vi även genomfört en tidig och förutsättningslös dialog med fokus på människors vardag som har varit underlag till att ta fram själva förslaget. Jämställdhet har funnits med som en av många viktiga faktorer under arbetet, men syns kanske tydligast i avsnittet Service och mötesplatser.

I avsnittet Bostäder/ Bostäder för särskilda behov belyser vi att de flesta som har behov av vård och omsorg får det som stöd i hemmet.

Näringsliv

Planförslaget ligger väl i linje med Helsingborgs näringslivsprogram, vilket Region Skåne ser som lovvärt. Sammanfattningsvis beskrivs samverkan med näringslivet för en hållbar utveckling som ett av de viktiga ställningstagandena i planen på ett positivt sätt. Vikten av tidig dialog med exploitörer och handelsaktörer för att i ett tidigt skede identifiera behov och önskemål från både medborgare och näringsliv belyses i planen.

Helsingborg upplevs redan idag av många som en attraktiv kommun att bo i, verka och besöka. Rätt nyttjat kan kommunens struktur och läge med närhet till europavägar, järnvägar samt både nationell och internationell flygplats bidra till att skapa ökade möjligheter för inflyttning, företagande samt besöksnäring. För att ytterligare bidra till att höja attraktionskraften för Helsingborg anser Region Skåne att stadens unika karaktär skulle kunna betonas mer i planförslaget. För att stimulera och attrahera framtida entreprenörer skulle exempelvis stadens ambition om en väl utbyggd digital infrastruktur med öppna WIFI -nätverk kunna betonas mer. I förslaget till Stadsplan nämns vikten av samverkan för kreativitet och utvecklande av innovationer, bland annat genom samarbeten mellan

universitet, näringsliv och offentlig sektor. Region Skåne vill i det sammanhanget betona betydelsen av att också involvera den idéburna sektorn i samverkan- och utvecklingsarbetet. En utökad kontakt och samverkan med idéburen sektor kan bidra till social hållbarhet. En utvecklad samverkan kan också medverka till framväxten av alternativa utförare och därmed också täcka behovet av en utökad tillgång av olika former av service.

Svar: Vi har tagit fram förtätningsprinciper som vi tror kommer att bidra till att stärka stadens unika kvaliteter. Vi har uppdaterat stadsplanen (Arbete och näringsliv) med hänsyn till inkomna synpunkter.

Planförslaget beskriver på ett bra sätt kopplingar till mellankommunal samverkan. Som transportnav utgör Helsingborg en viktig nod för hela regionen och Region Skåne ser mycket positivt på att kommunen gör en utförlig genomgång av transportfrågor utifrån förutsättningar, utmaningar samt ställningstaganden utifrån ett lokalt, regionalt men även ur ett Greater Copenhagen perspektiv.

Resterande yttranden är sammanfattade, men finns i sin helhet på stadsbyggnadsförvaltningen.

Trafikverket

Trafikverket ser positivt på att många mål och ställningstagande i stadsplanen främjar en utveckling som stödjer ett hållbart transportsystem. Det hade varit önskvärt att i det inledande kapitlet kring förhållandena till statliga och regionala mål att även ta med de transportpolitiska målen.

Trafikverket anser att det ska framgå i både text och bild vad som är befintlig infrastruktur, vad som finns med i gällande ekonomiska planer och vad som är kommunens önskemål/inte finns med i gällande ekonomiska planer.

Svar: Stadsplanen har kompletterats med de transportpolitiska målen (Inledning/ Förhållande till statliga och regionala mål). Att i text och bild beskriva vad som är befintlig infrastruktur och vad som finns med i gällande planer är inget som nödvändigtvis behöver beskrivas i en ändring av översiktsplan. Den infrastruktur som visas i kartor och text i planen är den viljeinriktning kommunen har på lång sikt och är en del i den helhet i hur staden behöver växa. Om infrastrukturen inte finns med som objekt i planen för transportinfrastruktur så får det bli ett föremål för vidare dialog och förhandling mellan stat och kommun.

Riksintresse för kommunikationer

Trafikverket anser att kommunen måste beskriva konsekvenserna för samtliga riksintresse för kommunikationer på ett tydligare sätt i stadsplanen. Man anser också att bullervillkoren i hamnens miljö tillstånd och möjligheter för hamnens framtida utveckling behöver tas hänsyn till och beskrivas i stadsplanen.

Svar: Vi har förtydligat stadens syn på riksintresse för kommunikationer (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse kommunikationer) med tydliga ställningstaganden och vilken påverkan vi bedömer att stadsplanen har på utpekade funktioner. Det beskrivs också i den gällande FÖP H+, och som detaljplanen för Gamla Staden 1:1 m fl Oceanhamnen visar är det möjligt med stadsutveckling utan att hamnen påverkas negativt.

Konsekvenser av föreslagen utbyggnad

Trafikverket önskar en redovisning av hur föreslagna utbyggnads och utredningsområden utmed statlig infrastruktur ska planeras men hänsyn till influensområden med avseende på riksintresse, trafikbuller och risker etc. Konsekvenser av föreslaget i förhållande till statlig infrastruktur som måste ha sin utgångspunkt i befintliga infrastrukturella förutsättningar och de åtgärder som finns med i gällande ekonomiska planer behöver även redovisas.

Svar: Vi har förtydligat stadsplanens konsekvenser (Konsekvenser), men konsekvenserna tar utgångspunkt i vårt förslag på markanvändning 2035. Vi har valt en annan detaljeringsnivå än vad Trafikverket önskar, och detaljfrågor om buller med mera hänskjuts till kommande planering. Vi har förtydligat stadens syn på riksintresse för kommunikationer (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse kommunikationer) samt miljö kvalitetsnormer för buller (Riksintressen och regleringar/ Miljö kvalitetsnormer för buller). Vi bedömer att det är orimligt att bara planera utifrån vad som ryms inom Trafikverkets åtgärdsplanering, som endast sträcker sig till 2025. Stadsplanen sträcker sig fram till 2035, och enligt kraven i plan- och bygglagen ska vi i översiktsplanen beskriva den långsiktiga mark- och vattenanvändningen. Att planera endast 8 år framåt i tiden bedömer vi inte som långsiktigt.

Byggnadsfria avstånd etc.

Trafikverket anser att det bör framgå att ny bebyggelse generellt inte ska tillåtas inom ett område av 30 meter från järnvägen.

Svar: Byggnadsfria avstånd till vägar och järnvägar samt andra generella regler och lagar bedöms vara så pass självklara i den följande planeringen att det inte anses nödvändigt att nämna i en översiktsplan

Buller och vibrationer

En god ljudmiljö ska i första hand uppnås genom samhällsplanering i form av lokalisering och utformning av bebyggelse och inte genom skyddsåtgärder vilket bör framgå av planen.

Svar: Lokalisering och utformning av bebyggelse sker i senare skeden, men stadsplanen har förtydligats med hur vi kan uppnå en bra ljudmiljö (Konsekvenser/ Betydande miljöpåverkan/ Hållbara transporter samt Riksintressen och regleringar/ Miljö kvalitetsnormer för buller).

Mål om färdmedelsfördelning

Trafikverket ser positivt på färdmedelsmålen men efterlyser tydligare resonemang kring hur målet uppnås och vilka konsekvenserna blir, och att det ska tydligt framgå hur kommunen ska nå målet och hur uppföljning ska ske. Man efterlyser också en beskrivning av konsekvenser avseende behov av åtgärder i den statliga infrastrukturen. Man anser att om det visar sig finnas behov av åtgärder i den statliga infrastrukturen, ska dessa åtgärder bekostas av kommunen.

Svar: Vi beskriver vilka konsekvenserna blir om färdmedelsfördelningen uppnås eller inte i stadsplanen (Konsekvenser). Konkreta resonemang kring hur detta ska uppnås finns i avsnittet Trafik där utvecklingen av kollektivtrafik, gång- och cykelresor samt parkering är viktiga delar för att nå målen. Exakt vilka åtgärder som har störst effekt och vilka infrastrukturåtgärder som krävs konkretiseras i pågående arbete med Trafikplan 2016 och i kommande planering. I remissversionen av trafikplanen beskrivs en målstyrd trafikplanering för Helsingborg och hur vi skapar en röd tråd mellan det övergripande målet om en förändrad färdmedelsfördelning och den dagliga utvecklingen av trafiksystemet. Trafikplanen beskriver att vi ska arbeta med rullande trafikplanering, där vi årligen följer upp utvecklingen, och låter utvecklingen vara styrande för kommande val av åtgärder. Det är staten genom Trafikverket som har ansvar att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för invånarna och näringslivet i hela landet. Om och i vilken utsträckning kommunen ska bekosta åtgärder på den statliga infrastrukturen skjuts till kommande planering.

Höga byggnader och luftfart

Trafikverket anser att stadsplanen bör kompletteras med att Helsingborgs stad ligger inom den MSA-påverkade ytan för såväl Ängelholms-Helsingborgs som Ljungbyheds och Köpenhamns flygplatser. Flygplatserna är sakägare och ska beredas möjlighet att yttra sig om det inom planområdet förekommer byggnader eller andra föremål högre än 20 m. Vidare informerar Trafikverket om förordningar och föreskrifter som ska följas i bygglovsskede och därefter med hänvisning till blanketter som ska fyllas i avseende flyghinderanmälan med mera.

Svar: Stadsplanen kompletteras inte med den MSA-påverkade ytan då vi anser att det hör hemma i detaljplanering.

Övrigt

Trafikverket påpekar att det i FÖP H+ redovisade samlade stråket för gods och farligt gods som beskrivs i stadsplanen inte är något som finns med i gällande ekonomiska planer och därför inte kan användas som en planeringsförutsättning. Möjlighet och lämplighet av en sådan åtgärd behöver utredas i särskild ordning. Utredningsområdet Nordöstra Mariastaden med förslag kring en ny anslutning till väg 111 behöver utredas i särskild ordning med avseende på möjlighet och lämplighet och förutsätter att kommunen tar kontakt med Trafikverket i denna fråga. När det gäller Skånebanan menar man att Trafikverket och Helsingborgs stad båda har deltagit i åtgärdsvalsstudie för Skånebanan och att parterna är överens om hur Skånebanan bör utvecklas framöver.

Svar: Vi bedömer att det är orimligt att bara planera utifrån vad som ryms inom Trafikverkets åtgärdsplanering, som endast sträcker sig till 2025. En av stadsplanens uppgifter är att visa framtida behov av hur marken ska användas för till exempel ny infrastruktur, något som kommer att utredas vidare och senare komma med i regionala eller statliga investeringsplaner. Att till exempel en ny anslutning till väg 111 behöver utredas i särskild ordning är givetvis rätt. Vi har förtydligat möjligheten att göra om Malmöleden till huvudgata (Trafik/ Biltrafiknät och infarter). Vi vill också poängtera att åtgärdsvalstudien för Skånebanan inte hanterar sträckan från Åstorp till Ramlösa, utan endast mellan Åstorp och Hässleholm.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har i sak inga synpunkter på förslaget. Man ser dock det angeläget att Helsingborgs hamn även fortsättningsvis ges möjlighet att utvecklas med en god transportlogistik och framkomlighet till hamnen. Även om H+ området inte ingår i stadsplanen vill man ge uttryck för en oro kring kanalen genom Oslopiren med risk för konflikter mellan yrkesmässig sjötrafik och fritidsbåtar i området. Man efterfrågar riskanalyser och samråd i tidigt skede när arbete med detaljplaner för dessa delar av H+ området ska genomföras.

Svar: Vi tycker att det är självklart att hamnen, dess verksamheter och resten av staden kan utvecklas sida vid sida, vilket vi också visar i FÖP H+, som är en aktuell och gällande översiktsplan. Vi har förtydligat stadsplanen (Riksintressen och regleringar/ Riksintresse för kommunikationer).

Transportstyrelsen

Transportstyrelsens sjö- och luftfartsavdelning har inget att erinra över planen ur sjöfartssynpunkt. Man påtalar dock att åtgärder behöver vidtas i samband med den kanal som planeras inom ramen för H+ projektet.

Svar: Kanalen i H+ området ligger utanför stadsplaneområdet och är inte en del av samrådet. De frågorna får hanteras i relevanta detaljplaner.

SGI – Statens Geotekniska Institut

SGI anser att geotekniska riskfaktorer bör redovisas översiktligt i en översiktsplan, eftersom dessa kan vara avgörande för lämpligheten av markanvändningen. SGI rekommenderar därför att ta fram en strategi för identifierade områden med osäkra förhållanden avseende skred, ras, erosion och översvämning, identifiering av områden där det krävs detaljerad geoteknisk utredning i kommande detaljplaner, riktlinjer för eventuella restriktioner med hänsyn till geotekniska förhållanden samt översiktlig bedömning av hur klimatförändringen kan påverka de geotekniska riskerna. SGI saknar ett avsnitt i stadsplanen som beskriver kommunens ställningstaganden kring de geotekniska säkerhetsfrågorna ras, skred och erosion. Man lyfter också fram flera planeringsunderlag som har gjorts, bland annat om naturolyckor till ÖP 2010.

Svar: De geotekniska riskfaktorer som SGI menar ska redovisas i översiktsplanen finns i stadens risk- och sårbarhetskarta som är ett levande planeringsunderlag. Vi har kompletterat den karta i stadsplanen som visar så kallade uppmärksamhetsområden (översvämningsrisk, tunna jordar, erosion) med risk för ras och skred.

SGI efterlyser en strategi för geotekniska säkerhetsfrågor. Vi menar att den efterfrågade strategin till stor del motsvaras av PM Klimat (2012), till vilken SGI levererade underlag. Identifierade områden med översvämningsrisk finns även i den skyfallskartering som vi tog fram 2016. I utredningen föreslås dock inte åtgärder utan den är ett underlag för kommande klimatanpassningsåtgärder. Vi slår inte fast vilka konkreta åtgärder som behövs för att säkra staden mot översvämning varken i klimatutredningen eller i stadsplanen, utan det är ett omfattande arbete som redan pågår i staden och som kommer att fortsätta under lång tid.

Geotekniska utredningar görs rutinmässigt i detaljplanering. Vi är medvetna om att översvämningsförebyggande åtgärder kan medföra geotekniska konsekvenser. Inför varje planuppdrag identifieras vilka frågor som behöver belysas. Vi vet att påverkan från klimatförändringarna ökar de geotekniska riskerna, och vi följer utvecklingen noga.

SGU – Statens Geologiska Undersökning

SGU ser positivt på att staden tar upp vattenskyddsområden, den sedimentära grundvattenresursen och miljökvalitetsnormer. Planen skulle med fördel kunna lyftas med ett avsnitt om framtida dricksvattenförsörjning och reservvattenförsörjning samt klimatförändringarnas påverkan på vattenförsörjningen. Vidare kan möjligheter och risker med geoenergi belysas. Till sist tycker SGU att det är bra att staden utreder grundvatten och frågor om stigande havsnivå och klimatförändringar.

Svar: Vi har kompletterat stadsplanens med en beskrivning av dricksvattenförsörjning i Helsingborg, inklusive klimatförändringarnas påverkan (Service och mötesplatser/ Teknisk infrastruktur). Vi har förtydligat stadsplanen vad gäller risker med geoenergi (Vatten).

Förvaltningar Helsingborgs stad

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningen lyfter fram vikten av att områden som är avskärmade från staden genom viadukter, järnvägar och moterleder sammankopplas med övriga Helsingborg. Man delar uppfattningen i stadsplanen att förstärka mötesplatser över hela staden och samlokalisera offentlig

service och platser för fysisk aktivitet. Att prioritera handel och kommersiell service gör stadsdelarna mer dynamiska och attraktiva.

När staden växer behövs också nya arbetstillfällen, och arbetsmarknadsförvaltningen håller med förslaget om samverkan med näringslivet för att skapa täta och attraktiva verksamhetsområden. Förvaltningen vill betona att staden behöver planera för nya former av näringsidkare eftersom traditionella arbeten kommer att ersättas av teknisk utveckling och digitalisering. Det ska finnas möjligheter för människor att starta företag och för befintliga företag att växa, och invånarna ska ha tillgång till arbetsmarknaden oavsett tillgång till bil eller inte.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det ska vara nära till natur och parker, och att grönskan ska bindas samman av gröna stråk, detta utifrån ett hälsoperspektiv och social hållbarhet. Man ser också positivt på användningen av olika slags odlingsområden utifrån såväl hälsa som integrationsverktyg.

/Ärendet har även behandlats av arbetsmarknadsnämnden

Svar: I början av arbetet med Stadsplan 2017 tog vi fram flera analyser, bland annat kring tillgänglighet med kollektivtrafik och fysiska barriärer mellan områden i staden. I planförslaget visar vi hur vi kan bygga samman staden.

I utställningsförslaget betonar vi vikten av att samverka med näringslivet i kommande processer, till exempel med de företagargrupper som finns. Vi delar uppfattningen att framtidens arbetsplatser kommer att se annorlunda ut och att det kommer ställa nya krav på staden, vilket också framgår av stadsplanen. Vi visar också exempel på hur olika typer av verksamhetsområden kan förtätas.

Vi delar uppfattningen om vikten av nåbar grönstruktur. I utställningsförslaget föreslår vi att koloniområdena finns kvar som just koloniområden, men att de blir tillgängliga för alla stadens invånare.

Fastighetsförvaltningen

Fastighetsförvaltningen tycker att stadsplanen med givna förutsättningar gör en rimlig avvägning mellan olika intressen. De framtida behoven av lokalförsörjning lyfts fram på ett bra sätt i förslaget. Fastighetsförvaltningen påpekar att område t längs Drottninghögsvägen som i Stadsplanen föreslås som blandad stad med inriktning mot bostäder kommer att bebyggas med förskola samt att förvaltningen har framfört tankar på att området öster om före detta Norrehedsskolan skulle kunna kompletteras med bostäder.

Förvaltningen lyfter också fram att stadsutvecklingen som skisseras i stadsplanen kommer att innebära många och känsliga avvägningar mellan olika intressen, och att det troligen kommer att handla om många små projekt med få bostäder i varje, vilket är resurskrävande. Det kommer troligen också bli komplicerade processer med många överklagande som tar tid.

Svar: Vi delar uppfattningen om utmaningarna med att arbeta med förtätning (Konsekvenser/ Vad krävs för att genomföra Stadsplan 2017?). Vi kommer att behöva hitta nya sätt att jobba, i samverkan, i gemensamma projekt och processer, såväl över förvaltnings- och bolagsgränser som med privata aktörer.

Vi har justerat kartan så att det framgår att det aktuella området längs Drottninghögsvägen kommer att tas i anspråk för en förskola enligt planuppdrag. Området öster om före detta Norrehedsskolan föreslås redan för framtida blandad stad med inriktning mot boende inklusive ett alternativt läge för skola.

Kulturförvaltningen

Kulturförvaltningen menar att stadsplanen är genomarbetad och balanserar olika intressen väl. I synnerhet ser man mycket positivt på den omfattande dialogen som främjar delaktighet och medskapande.

Förvaltningen anser att Slotshagen bör integreras som en del av centrum, samt markeras som "område med särskild användning" och "regional attraktion". Ett sätt att knyta samman stadens kulturplatser är att utnyttja de historiska strukturer som redan finns. Stadsplanen bör kompletteras med skrivningar av och planer för kreativa stadsrum, som ger möjlighet till skapande aktiviteter som stimulerar alla sinnen och med kulturen som drivkraft. Kulturförvaltningen anser att stadsplanen bör kompletteras med en avsiktsförklaring för utvecklingen av stadens kulturmiljöer, och att kulturmiljövärdena arbetas in i fler avsnitt i stadsplanen. Såväl kulturmiljöer som arkitektoniska kvaliteter är tillgångar i staden. Förhållandet till statliga och regionala mål inom kulturmiljöområdet saknas och behöver kompletteras, och det är otydligt att lista Bevarandeprogrammen under Kulturmiljöskydd då de inte ger något formellt skydd. Formuleringarna kring riksintresse kulturmiljövård behöver ses över för att säkerställa att riksintresset inte påtagligt skadas, och konsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med konsekvenserna för kulturmiljövärdena när befintliga bostadsområden förtätas.

Kulturförvaltningen anser att vissa utbyggnadsområden och generella principer behöver justeras med hänsyn till riksintressen, landskapsbild och kulturmiljö, till exempel den medeltida lågstaden, i Maria Park, öster om Garvarliden, vid Adolfsberg samt Backgården.

Förvaltningen anser att det visserligen inte är främmande att koloniområden har flyttats när staden vuxit, men att stadsplanens förslag är alltför omfattande. Man ser en stor risk att höga kulturvärden går förlorade och att varsamheten i plan- och bygglagen inte följs. Det pågår ett arbete kring tillgängligheten kring Fredriksdals muséer och trädgårdar, där resultatet med bland annat nya entréer bör inarbetas i stadsplanen. Förvaltningen är tveksam till funktionen i det gröna stråket genom södra hörnet och anser att en grön övergångszon bör genomföras söder om området. Förvaltningen anser också att dagvattenområdet inom Fredriksdal behöver minskas så att det inte hamnar i konflikt med befintliga natur- och kulturvärden. Förvaltningen lyfter fram att stigande havsnivåer, skyfall och översvämningrisker utgör ett hot även för kulturarvet.

Biblioteksverksamheten har behov av lokaliseringar i stadens olika delar, och förvaltningen anser att stadsplanen visar bra exempel på en mångfald av olika lösningar, bland annat genom samutnyttjande och vid stadsdelscentrum.

Svar: Vi har kompletterat stadsplanen för att ännu tydligare visa värdet av befintliga kulturmiljövärdena. Vi beskriver vikten av att ha kreativa stadsrum som ger möjlighet till skapande aktiviteter som stimulerar alla sinnen med kulturen som drivkraft (Service och mötesplatser/ Fritid och aktivitet). Däremot tar vi i stadsplanen inte ställning till vilken detaljutformning som sker i den aktuella ytan utan snarare att funktionen ska finnas, oavsett om det är konstväggar, skulpturparker eller liknande.

Vi är tydliga i stadsplanen med att vi ska utgå från varje plats unika förutsättningar i kommande planering, och kulturmiljöer är en del av det (Bostäder).

Vi har kompletterat stadsplanen med de nationella kulturmålen (Inledning/ Förhållande till statliga och regionala mål), samt justerat avsnittet som i samråd hette Kulturmiljöskydd för att tydliggöra vad som är planeringsunderlag och vad som är regelverket. Vi har kompletterat och justerat stadsplanen gällande riksintresse Kulturmiljövård (Riksintressen och regleringar/

Riksintresse för kulturmiljövård) samt tagit hänsyn till den medeltida lågstaden (Bostäder/Höga hus).

Vi har också sett över täthet och förtydligat genomförandeaspekter i områdena Maria Park och Gravareliden. Detaljerna får däremot prövas i senare planering. I beskrivningen av de platsspecifika förutsättningarna för de olika utbyggnadsområdena noterar vi att hänsyn behöver tas till kulturmiljöer i Adolfsberg och vid Backgården.

Förslaget att omvandla vissa kolonier för annan bebyggelse har ändrats efter samrådet enligt det politiska inriktningsbeslutet. Vi arbetar vidare med bostäder, förskola och skola på Mejeriets odlingslotter, skola och förskola i området Fredriksdal - Filborna samt bostäder på Tuppens rekreationslotter. Stadsbyggnadsnämnden gav planuppdrag för Mejeriet den 20 april 2017. Vårt förslag är att odlingslots- och koloniområden ska vara öppna och tillgängliga för alla helsingborgare, och att vi ska möjliggöra för förskolor och andra publika verksamheter inom områdena.

Fredriksdal är en stor tillgång för Helsingborg och regionen. Det gröna stråket som i samrådsförslaget var inritat genom sydöstra hörnet har anpassas enligt kulturförvaltningens synpunkter i såväl Stadsplanen som områdesanalyserna för Handlingsprogram grönstruktur. Synpunkterna kring en grön övergångszon får hanteras i arbetet med detaljplan för Mejeriet.

Resonemangen i utredningsrapporten för ökad tillgänglighet till Fredriksdals muséer och trädgårdar är intressanta. Det är positivt att öka tillgängligheten från såväl närområdet som övriga staden genom bland annat gena stråk och närhet till kollektivtrafik vilket överensstämmer med stadsplanens intentioner. Ett fysiskt öppnare och mer välkomnande område med fler entréer, bättre skyltade gång- och cykelstråk samt kortare avstånd till hållplatser med mera är även angeläget med tanke på kommande stadsutveckling i kringliggande områden, men är för detaljerat för att hanteras inom stadsplanen.

Idén att knyta samman stadens kulturplatser genom att utnyttja befintliga historiska strukturer och stråk vid utformning av exempelvis cykelleder och liknande hör också hemma i kommande, mer detaljerade planeringsskeden. Slottshagen är ett attraktivt besöksmål för staden och regionen. Den ligger ovanför landborgen och är därmed utanför stadsplanens centrumavgränsning. Vi har inte kategoriserat Slottshagen som ett så kallat område med särskild användning eftersom den i huvudsak används som en allmänt tillgänglig park, till skillnad från kyrkogårdar, idrottsplatser med flera som har en tydlig avgränsning och syfte.

Stadsplanen är inte rätt forum för en avsiktsförklaring för utveckling av stadens kulturmiljöer. En sådan avsiktsförklaring skulle möjligen kunna synliggöras i andra sammanhang, exempelvis i pågående arbete med natur- och kulturmiljöprogram för kommunen.

Skyfall förväntas mycket sällan och en översvämningsyta står då under vatten endast under en begränsad tid. Detta kan inträffa redan idag eftersom de markerade platserna är lågpunkter. Att översvämningsytan på Fredriksdal markerats innebär inte att vi har för avsikt att anlägga ett permanent magasin. Syftet är att ha beredskap för att ta hand om regnvatten i samband med extrema regn. Exakt hur en eventuell fysisk åtgärd ska utformas preciseras i kommande arbete och i samråd med Kulturförvaltningen/Fredriksdal. På grund av topografien är det inte möjligt att begränsa eller bygga bort en sådan översvämning vid ett skyfall till en tredjedel av området såsom Kulturförvaltningen föreslår. Vi bedömer inte att förslaget innebär någon risk för naturvärdena på platsen, utan översvämning efter skyfall skulle vara en tillfällig skada. När nu risken för översvämning i området är känd har Kulturförvaltningen, liksom andra berörda fastighetsägare i staden, möjlighet att vidta de åtgärder som behövs för att skydda sina byggnader.

Vi instämmer i Kulturförvaltningens synpunkt att behovet "rena avrinnande vatten från föroreningar" inte är aktuell för översvämningsytan på Fredriksdal museer och trädgårdar. Den föreslagna åtgärden avser enbart fördröjning av kraftiga regn, och vi har förtydligat och uppdaterat stadsplanen efter resultatet av skyfallskarteringen. Det innebär också byggnaden (Lillarydsgården) numera ligger utanför översvämningsytan.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen tycker det är välkommet att förslaget visar på möjligheter att förtäta staden utan att ta jordbruksmark i anspråk, och att dess största styrka är att förslaget så tydligt står upp för en effektiv markanvändning. Man menar att en tät stad är lättare att kollektivtrafikförsörja samt göra attraktiv för gång- och cykeltrafik. Miljöförvaltningen tycker även att förslaget lever upp till målsättningen att Helsingborg ska vara ledande i miljö- och klimatfrågor.

Miljöförvaltningen tycker inte att det är tydligt beskrivet hur stadsplanen ska genomföras, och skulle önska att vi inledningsvis styr exploateringen mot områden som är underutnyttjade, hårdgjorda och kanske förorenade, till exempel Norra infarten och längs Landskronavägen. Man anser att staden kan vara mer aktiv genom strategiska markinköp och markbyten så att man skapar möjligheter att agera som fastighetsägare och aktivt stöttar omvandlingen mot en blandad stad. Det kan även finnas andra möjligheter att uppmuntra privata fastighetsägare att planera för bostäder samt att ta tillvara på möjligheter till förtätning i äldre villaområden.

Svar: Vi delar uppfattningen att vi inom staden behöver utveckla hur vi arbetar med förtätning både av bostäder och verksamheter, och att det kommer att krävas mer samverkan, vilket vi också beskriver i stadsplanen (Konsekvenser/ Vad krävs för att genomföra Stadsplan 2017?) En översiktsplan har, till skillnad från en detaljplan, ingen genomförandebeskrivning. Det är i kommande planering, projekt och efterföljande beslut, som planen genomförs.

Miljöförvaltningen uppskattar kopplingen mellan stadsplanen och livskvalitetsprogrammet, men saknar ett övergripande resonemang hur livskvaliteten för befolkningen i stort kan påverkas av det sammantagna förslaget, och efterfrågar en konsekvensbedömning av om staden kan behålla och utveckla god livskvalitet för boende och besökare när förslaget är genomfört. Man önskar också en bedömning om utvecklingen i centralorten kan innebära en fördröjning av utvecklingen i stationsorter som Kattarp eller Vallåkra, och anser att det saknas en beskrivning av förslagets påverkan på kommuner i familjen Helsingborg.

Svar: Vi har justerat avsnittet (Konsekvenser) så att det har ett tydligare samband med Livskvalitetsprogrammet. Stadsplan 2017 har sin utgångspunkt i befolkningsprognosen för Helsingborgs stad, då det är den vi måste förhålla oss till i vår långsiktiga planering för att säkerställa att vi klarar behoven av bostadsförsörjning, offentlig service och så vidare. Vi har bedömt att merparten av bostäderna, skolorna och arbetstillfällena kommer att behövas i centralorten. Självklart kommer resten av Helsingborg också att utvecklas, inte minst stationsorterna. Därför har den politiska styrgruppen sagt att stadsbyggnadsförvaltningen ska få i uppdrag att utreda utvecklingen av stationsorterna. Familjen Helsingborg har ett nära samarbete inom en rad ämnesområden, där fysisk planering är ett. Bostadsförsörjning i det regionala perspektivet skulle kunna vara ett framtida samarbetsområde.

Miljöförvaltningen efterfrågar en tydligare beskrivning av hur förslagets ambition om att ge plats för 40 000 nya invånare i centralorten förhåller sig till antalen i mark- och boendeprogrammet, Fördjupning av översiktsplanen för H+ och ÖP 2010.

Svar: Mark- och boendeprogrammet är baserat på ÖP 2010 och kommer att uppdateras när stadsplanen är färdig. Antalet bostäder och förhållandet till H+ finns redogjort för i stadsplanen

(Bostäder/Antal nya bostäder 2035 samt Inledning/ Förhållande till kommunala planer och program). När ÖP 2010 togs fram hade vi en annan befolkningsprognos med 160 000 invånare till 2035. Vår senaste prognos anger 175 000 invånare. I ÖP 2010 finns beredskap för totalt 24 000 bostäder, varav drygt 6000 utanför centralorten. Eftersom stadsplanen kommer att ersätta ÖP 2010 inom centralorten, är mer detaljerad till sin utformning, och dessutom bygger på en annan befolkningsprognos, anser vi inte att det är relevant att redovisa sifferförhållandet mellan stadsplanen och ÖP 2010.

Förvaltningen välkomnar en tillämpning av grönytefaktor, och anser att den befintliga balanseringsprincipen bör utvecklas att omfatta också dagvattenhantering.

Svar: Vi bedömer behovet av dagvatten genom balanseringsmetoden och NSVA respektive stadsbyggnadsförvaltningen uppmärksammar även behovet av dagvattenhantering i samband med detaljplaneuppdrag. Vi har redan en dagvattenpolicy och ett dagvattenprogram för Helsingborg som är mer detaljerade än balanseringsmetoden.

Miljöförvaltningen tycker att koloni- och odlingslottsområden ska vara tillgängliga och mer attraktiva för stadens invånare. De borde därför innehålla samhällsservice som till exempel förskolor, ytor för samvaro och rekreation som lek- och grillplatser-samt gena gång- och cykelvägar. Samtidigt som man skapar nya allmännytor kan områdenas viktiga ekosystemtjänster behållas. Man ser också en potential i att omvandla områdena till effektiva permanentboenden för invånare som önskar kompakt boende, vilket kan frigöra bostäder i staden. Det förutsätter restriktioner för att behålla dem gröna, bilfria och att begränsa hårdgjorda ytor. Förvaltningen anser att behovet av att ta områdena i anspråk för förtätning ska utredas vidare men poängterar också vikten av att arrendeavtalens rättigheter och skyldigheter följs upp. Miljöförvaltningen avvaktar tills vidare med att driva beslut om förbättrade avlopp för Tornets sommarby och Lundsbackes koloniförening.

Svar: Vi delar miljöförvaltningens uppfattning, och har kompletterat stadsplanen enligt den politiska styrgruppens inriktningsbeslut. Delar av Brytstugans koloniområde ligger inom utredningsområde för framtida skola och förskola, medan vi inte föreslår några förändringar för Lundsbackes koloniförening. Vi anser inte att det är aktuellt att utreda möjligheten för permanentboende i koloniområdena.

Miljöförvaltningen anser att det bör finnas särskilda riktlinjer om aktsamhet för utbyggnadsområden som gränsar till naturreservat.

Svar: Vi har uppdaterat stadsplanen med att hänsyn behöver tas när utbyggnadsområden ligger nära naturreservat (Bostäder samt Arbete och näringsliv).

Det är positivt att dagvattenhanteringsens ytbehov ges utrymme i stadsplanen. Det arbetet samt separationen av kombinerade spillvattensystem behöver fortsätta och accelerera för att minska risker för översvämning och bräddning. Miljöförvaltningen vill uppmärksamma att samrådsförslaget omfattar flera delområden i staden som utgör högriskområden avseende översvämningar vid stora regnmängder. Resultatet från mer avancerad skyfallskartering och modellering av översvämningrisk från havet behöver arbetas in.

Svar: Vi har uppdaterat stadsplanen efter den skyfallskartering som blev klar hösten 2016. Det har inneburit att vi har tagit bort eller förminskat två föreslagna förtätningområden med hänsyn till översvämningsskansen, kompletterat texter, ställningstaganden och riktlinjer om skyfall och stigande havsnivå (Vatten) samt tagit fram ett underlags-PM om skyfall och stigande havsnivå.

Miljöförvaltningen lyfter fram att bullerfrågan behöver hanteras tidigt i planeringskedet, och utformningen av bebyggelsen behöver därför anpassas. På många platser inom centralorten finns

föroreningar, vilket behöver utredas vidare, och särskilt poängteras områden som länge använts för äppelodlingar där det kan finnas rester av idag förbjudna bekämpningsmedel, något som kan påverka möjligheten för stadsodling. Ett ökat behov av service och multifunktionella ytor, där aktiviteter pågår både dag- och kvällstid, kan även öka risken för störningar. Miljöförvaltningen tycker därför att man behöver väga in en ökad användning när ytorna planeras så att kvalitetshöjande åtgärder vidtas inom ny och befintlig bebyggelse.

Svar: Vi har kompletterat stadsplanen (Bostäder samt Arbete och näringsliv) med bilagor med information om genomförandet. Vi har kompletterat med risken för störningar intill multifunktionella ytor samt ett ökat slitage.

Miljöförvaltningen ser mycket positivt på att öka andelen gång- och cykeltrafik i staden, och uppmärksammar att den snabba teknikutvecklingen inom cykling med till exempel låd- och elcyklar påverkar den fysiska utformningen. Miljöförvaltningen ser också positivt på stadsplanens förslag kring biltrafik och parkering. Även här lyfter man fram utvecklingen, med ökad näthandel, behov av samordnade varutransporter och effektiv omlastning av gods. Lämpliga placeringar av närservice behöver också utredas.

Svar: Vi delar synpunkterna. Detaljer om fysisk utformning av cykelvägar får hanteras i efterföljande planering.

Skol- och fritidsförvaltningen

Skol- och fritidsförvaltningen uppfattar det som positivt och bra att stadsplanen tar ett helhetsgrepp över Helsingborgs stads framtida tillväxt. För förvaltningens verksamheter, som omfattar utbildning och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar, är det viktigt att det finns bra och rimliga ytor för de förskolor och skolor som behövs för att leverera den service som behövs. Det gäller också idrottsaktiviteter och andra fritidssysselsättningar som kan bidra till mervärden för barn och unga. För skol- och fritidsförvaltningen är det angeläget att vara med i den fortsatta dialogen. Förvaltningen lyfter också fram att de har upplevt det som positivt att ha medverkat i processen med att ta fram stadsplanen samt att förvaltningens behov har arbetats in i samrådsförslaget på ett bra sätt.

Svar: Vi delar skol- och fritidsförvaltningens synpunkter och instämmer i att processen med framtagandet av stadsplanen har skett genom ett gott och viktigt samarbete mellan stadens förvaltningar. Yttrandet innebär ingen förändring av stadsplanen.

Socialförvaltningen

Socialnämnden ställer sig positiv till stadsplanen. I yttrandet betonas vikten av social hållbarhet, till exempel människors möjlighet till samspel och möten, ett fungerande vardagsliv, tillgången till gröna miljöer och om hur stadens delar hänger samman. Det är viktigt att alla har tillgång till stadens rum och upplever att staden är tillgänglig. Därför är stadsplanens förslag med sammanbindande stråk viktigt, eftersom det är positivt att befintliga barriärer mellan stadsdelarna kan överbryggas och att staden kopplas samman. Tillgång till grönområden är en förutsättning för en socialt hållbar stad, och grönstrukturen har speciellt betydelse för vardagsliv och hälsa för barn, unga och utsatta grupper.

Socialförvaltningen är positiv till att stadsplanen särskilt betonar att barn och ungdomars perspektiv och behov särskilt ska beaktas.

Socialförvaltningen vill framhålla vikten av varierande upplåtelseformer, lägenhetsstorlekar och kostnadskalkyler som gör det möjligt med bostäder för alla, något som är av yttersta vikt utifrån den sociala aspekten. Det är också positivt att stadsplanen nämner bostäder med särskild service. Socialförvaltningen ser det som positivt att behovet av grundskolor och idrottshallar har beaktats,

och att tonåringar särskilt kan lyftas fram. Socialförvaltningen tillstyrker förslaget att utöka möjligheterna för aktiviteter i de södra delarna av staden.

Svar: Vi delar socialförvaltningens uppfattning. Även om vi eftersträvar blandade bostadsformer, lägenhetsstorlekar och rimliga kostnader kan det inte regleras i översiktsplaner eller detaljplaner.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Vård- och omsorgsförvaltningen håller med om att det är viktigt att platser för fritid och fysisk aktivitet är tillgängliga oavsett funktionsnedsättning, ålder med mera. Förvaltningen ser gärna att stadsplanen även bejakar platser där inte så många rör sig, utan istället placeras i lugnare och mindre utsatta lägen, då det finns personer med behov av lugnare platser för fritid och fysisk aktivitet.

Vård- och omsorgsförvaltningen tycker att förstärkning av parker och grönområden i nära anslutning till befintliga och kommande LSS- och vårdboenden bör prioriteras, och att dessa också kan placeras nära natur och större parker, precis som skola och förskola. Förvaltningen lyfter också vikten av att de gröna stråken är tillgänglighetsanpassade.

Ordet "funktionsnedsatt" bör användas genomgående.

Svar: Stadsplanens mål är att skapa grönstruktur med många funktioner, inklusive lugnare och mer avskilda. Vi har kompletterat stadsplanen med att LSS- och vårdboenden bör lokaliseras nära natur- eller grönområden (Bostäder – Bostäder för särskilda behov). I Stadsplanen använder vi nu ordet "funktionsnedsatt" genomgående.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten i Skåne Nordväst ser positivt i att fortsätta utveckla ett samlat stråk för farligt-godstransporter och att verksamheter med stor omgivningspåverkan samlas i områden med större avstånd till bostäder.

Föreslaget område för bostäder i Ättekulla ligger nära en transportled för farligt gods som behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Svar: Vi har kompletterat stadsplanen med bilagor om genomförande (Bostäder samt Arbete och näringsliv).

Bolag Helsingborgs stad

Helsingborgshem

Helsingborgshem ser positivt på förtätning av staden och anser att de utbyggnadsområden som pekats ut är väl grundade, men man är oroliga för att flera av de utpekade utbyggnadsområdena kan bli kontroversiella och därför svåra att förverkliga. Man befärdar att möjligheten att förtäta med 12000 bostäder i befintlig bebyggelse är kraftigt överskattad; dels genom tidsramen för stadsplanen men även på grund av förtättningsprinciperna, som man menar är begränsande. Helsingborgshem är positiva till de beskrivningar som görs av de olika bebyggelsekaraktärerna men anser att principerna är alltför reglerande. De lyfts fram som värdefulla i detaljplanering, men Helsingborgshem menar att de är alltför detaljstyrande på stadsplanenivå och att fokus borde ligga på var förtätning är möjlig och vilka funktioner den bör innehålla. För att kunna garantera att alla perspektiv lyfts in bör prövningen hur förtätningen ska se ut prövas i detaljplan istället för i stadsplanen. Helsingborgshem menar att platsen och de lokala förutsättningarna och behoven inte har analyserats i stadsplanen, och menar att det görs bäst i planprogram eller detaljplan. Man lyfter särskilt fram att punkthus inte inkluderats

i någon förtättningsprincip, och man ger flera argument till varför punkthus är effektiva. Helsingborgshem anser att risken med för reglerande principer är att man inte kommer upp i den utbyggnadstakt som är nödvändig.

Till sist lyfter man även fram en oro för att förtättningsprojekt kräver stora personella resurser, ofta drar ut på tiden på grund av utdragna processer, och överklaganden. Risken är då att utbyggnaden inte kan ske i tillräckligt hög takt. Helsingborgshem anser att en stor andel av de förtättningsmöjligheter som identifierats i stadsplanen kommer att bli svåra att genomföra.

Svar: I stadsplanen betonar vi att varje förtättningsprojekt ska bedömas utifrån platsens specifika förutsättningar, och det görs i kommande planering. Vi har tagit fram förtättningsprinciperna för att visa mångfalden av förtättningsmöjligheter som tar hänsyn till den befintliga bebyggelsen. De ska vara vägledande för den fortsatta planeringen men utesluter inte andra lösningar. Punkthus kan utan tvekan vara lämpliga, och vi har uppdaterat illustrationerna med förtättningsprinciper för att visa detta.

Stadsplanens mål är att skapa en enhetlig syn på hur staden ska utvecklas, vilket kommer att underlätta den fortsatta planeringen. Vi delar uppfattningen att förtättningsprojekt är svårare att genomföra än att bygga på jungfrulig mark. Både förtätning i den befintliga bebyggelsen och exploatering av de utpekade utbyggnadsområdena kommer att kräva bland annat en utveckling av nya samarbetsprocesser och finansieringsmodeller (Konsekvenser/ Vad krävs för att genomföra Stadsplan 2017).

NSR

NSR Lyfter fram vikten av att verksamheterna vid Vera park får fortsätta utvecklas. Området är ett viktigt kluster för så kallad clean tech. För att NSR och Vera Park ska kunna utvecklas i framtiden behöver området utvecklas norrut i Väla 7:9, som stadsplanen skapar möjlighet för. Även området norrut mot Väla-rondellen kommer behöva tas i anspråk. Dessutom är det önskvärt att Vera Park tillåts utvecklas söder om Hjorthögsvägen, som bör pekas ut för verksamheter med stor omgivningspåverkan. För att Vera Park ska kunna utvecklas krävs även att staden säkerställer mark för företagen runt om industriparken för att kunna utöka det kluster som Helsingborg håller på att bli. Man framhåller till sist även vikten av en fungerande infrastruktur och tycker att det är bra att stadsplanen lyfter fram att den tekniska infrastrukturen i området inte håller optimal standard.

Svar: Vi har sett över möjligheterna att utvidga området för verksamheter med stor omgivningspåverkan, men bedömer att det inte är lämpligt med hänsyn till omgivningen med bostäder, naturreservatet Bruces skog och ridgymnasiet. Utveckling av den tekniska infrastrukturen i områden läggs till i utställningshandlingen.

NSVA

NSVA poängterar att stadsplanen är ett viktigt underlag för staden vad gäller vatten. Det ger en bra översikt över utmaningar och möjligheter inom centralorten, tillsammans med arbetet med gjorda utredningar i Östra Ramlösa och den pågående skyfallskarteringen. NSVA poängterar vikten av att den senare lyfts in i stadsplanen.

NSVA ger några förslag på mindre korrigeringar och förtydliganden. Man stödjer förslaget till grönytefaktor, och lyfter också fram grönskans betydelse i klimatanpassningsarbetet.

NSVA har också synpunkter på utbyggnadsområdet i anknötning till Pålstorp som man menar är i strid med bestämmelserna för den primära skyddszonen för Örbyfältets vattenskyddsområde.

Svar: Vi har justerat stadsplanen utifrån NSVA:s synpunkter. Vi har arbetat in resultaten av skyfallskarteringen och bland annat kompletterat den karta över uppmärksamhetsområden/översvämningsrisk som fanns med i samrådet. I avsnittet (Vatten) har kartan över områden med behov av särskild rening och fördröjning korrigerats så att det inte längre saknas ytor. Vi har förtydligat teckenförklaringen med att det är särskilt behov. Vi gör också ett tillägg om höjdsättning (Grönt/ Gröna stråk). Beträffande utbyggnadsområdet i Pålstorp har förslaget justerats enligt överenskommelse vid möte mellan NSVA och stadsbyggnadsförvaltningen.

Sydvatten

Sydvatten poängterar att dricksvattenförsörjning utgör en grundläggande förutsättning för de framtida utbyggnadsplanerna och befolkningsökningen. Sydvatten uppmärksammar att de har dricksvattenledningar som förser Helsingborgs stad med dricksvatten och att överlämningspunkten är vid Örby. Vid Berga och Mariastaden övergår kommunens ledningar till sydvattenledningar.

Sydvatten anser att stadsplanen bör kompletteras med en beskrivning av dricksvattenförsörjningen i Helsingborgs stad och hur den är ordnad i ett större sammanhang med samarbetet med Sydvatten. Sydvatten tycker det är viktigt att lyfta fram den avgörande betydelse som en säker dricksvattenförsörjning har i samhället.

Svar: Vi instämmer i vikten av att ha en säker dricksvattenförsörjning. Vi har kompletterat avsnittet Service och mötesplatser/ Teknisk infrastruktur med hur dricksvattenförsörjningen ser ut i både Helsingborg och i ett större sammanhang.

Öresundskraft

Öresundskraft bedömer att elnätet ska klara de tilltänkta utbyggnaderna enligt stadsplanen, och att eventuella konflikter med elledningar får hanteras i detaljprojekteringen. Man önskar ett bättre underlag för nya verksamheter. Öresundskraft förordar att H+ borde inkluderas i Stadsplan 2017.

Det befintliga stamnätet för fjärrvärme är tillräckligt för utbyggnaden, men det kommer att krävas ökade inversteringar med 15-25% jämfört med idag. Kartmaterial bifogas yttrandet.

Öresundskraft undrar varför inte energi, värme och kommunikationslösningar nämns i avsnittet om besöks- och personalintensiva verksamheter, och varför Öresundskraft inte nämns specifikt i kapitlet Arbete och näringsliv. Man lyfter också att verksamheter med stor omgivningspåver också kan innebära möjligheter och inte bara konflikter. Öresundskraft undrar vad som menas med specialiserad arbetskraft och digitaliserat näringsliv. Man ser även stora möjligheter att bidra till att underhålla och stödja stadens rekreationsplatser genom till exempel ljus och värme. Öresundskraft önskar att staden i konstruktionsfasen är öppen för nytänkande kring urban mining.

Svar: FÖP H+ kommer inte att arbetas in i stadsplanen, utan planerna kommer att gälla sida vid sida. FÖP H+ har aktualitetsförklarats av kommunfullmäktige (februari 2014). Eftersom stadsplanen är en översiktsplan som anger den långsiktiga markanvändningen är det inte möjligt att visa kommande verksamhetstableringar, utan stadsplanen ger vägledning för kommande planering.

Vi har förtydligat våra definitioner av de olika typerna av verksamhetsområden under respektive avsnitt (Arbete och näringsliv). Med besöks- och personalintensiv verksamhet menar vi kontor, högre utbildning och besöksmål, men också andra typer av icke-störande verksamheter samt offentlig och kommersiell service. För dessa områden är det extra viktigt med stark kollektivtrafik och lokaliseringen av besöks- och personalintensiva verksamheter stärker kollektivtrafikstråket. I avsnittet Arbete och näringsliv lyfter vi inte fram enskilda bolag eller företag, om det inte är för att förtydliga vissa geografiska sammanhang. Vi håller med om

att verksamheter med stor omgivningspåverkan innebär möjligheter, och det är därför vi har valt att säkra områden där dessa kan utvecklas. Vi har förtydligat texten om specialiserad arbetskraft och digitaliserat arbetsliv. Underhåll av stadens rekreationsplatser samt urban mining är frågor som får hanteras i kommande planering.

Rådgivande organ Helsingborgs stad

Kommunala integrationsrådet (Inva-Sam)

Inva-Sam tycker det är ett gediget och ambitiöst förslag och ser positivt på utvecklingen för vår stad som den redogörs för i stadsplanen. När staden växer är det viktigt att det finns utrymme för nya bostäder, och det är viktigt att servicen i staden inte försämras utan växer i samma takt som bostäderna för att Helsingborg ska fortsätta vara en attraktiv stad. Inva-Sam betonar vikten av att inte bygga bostäder förrän servicen - som förskolor, skolor, sjukvård, äldreomsorg, trafik - är lösta. De anser också att det är viktigt att staden inte breder ut sig på omgivande jordbruksmark, utan föredrar förtätning, så länge som rekreationsområden och gröna ytor bevaras och kontinuerligt förnyas, samt att stadens grönstrukturprogram följs.

Svar: Vi delar Inva-Sams uppfattning och synpunkterna överensstämmer med stadsplanens intentioner. Yttrandet innebär ingen förändring av stadsplanen.

Ungdomsrådet

Ungdomsrådet ser positivt på förslaget till Stadsplan och berättar att dess medlemmar har använt sig av möjligheten att lämna synpunkter på webben. Förtätning ska i första hand ske genom att bygga högre byggnader och i andra hand på ny mark som inte är grönområden. Ungdomsrådet anser att Helsingborg är unikt tack vare sin geografi med bad, strand, centrum och grönområden i närheten av varandra. Rådet ser stadens parker och grönområden som viktiga delar i en attraktiv stad, och tycker att stadsplanen och grönstrukturprogrammet har hänsyn till det på ett bra sätt. För att Helsingborg fortsatt ska vara en attraktiv stad ser rådet en potential i att staden får en större stadskärna som behövs för att stadskärnan ska kännas mer levande.

Svar: Vi delar Ungdomsrådets uppfattning och synpunkterna överensstämmer med stadsplanens avsikter. Vi tycker att det är roligt att ungdomsrådets medlemmar har lämnat synpunkter i det digitala dialogverktyget. Vi har satsat på att göra stadsplanen digital så att den blir tillgänglig för fler läsare och för att göra det enklare att lämna synpunkter. Yttrandet innebär ingen förändring av stadsplanen.

Grannkommuner

Bjuvs kommun

Bjuvs kommun är en del av Familjen Helsingborg och har med sitt geografiska läge och goda kommunikationer en stor potential som pendlingskommun till Helsingborg. Inom Bjuvs tätort finns centralt belägen mark med 20 minuters pendling till centrala Helsingborg. Bjuvs kommun är i inledningen av nytt översiktsplanearbete där strategiska frågor som bostadsförsörjning är högaktuella. I det sammanhanget efterfrågar kommunen en närmare diskussion med Helsingborgs stad om bostadsförsörjning i ett regionalt perspektiv.

Svar: Familjen Helsingborg har ett nära samarbete inom en rad ämnesområden, där fysisk planering är ett. Bostadsförsörjning i det regionala perspektivet skulle kunna vara ett framtida samarbetsområde, och där diskussioner redan förekommer inom Översiktsplanenätverket. Stadsplan 2017 har sin utgångspunkt i befolkningsprognosen för Helsingborgs stad. Det är den

vi måste förhålla oss till i vår långsiktiga planering för att säkerställa att vi klarar kraven på bostadsförsörjning, offentlig service och så vidare.

Lunds kommun

Lunds kommun anser förslaget intressant ur en rad perspektiv. Lund står liksom Helsingborg inför en utmaning att bygga bostäder för att möta befolkningstillväxten och båda städerna har ett stort utbyte i form av arbetspendling. Genom stadsplanens förslag med en tät och blandad stad, och utveckling av bostäder och verksamheter i de regionalt tillgängliga kollektivtrafiknoderna, läggs grunden för en regionalt hållbar tillväxt. Lunds kommun instämmer i den bild som tecknas avseende det regionala transportsystemet och som skisseras i avsnittet Trafik. Den så kallade "Skånebildern" är en viktig gemensam utgångspunkt för den framtida infrastrukturen i Skåne. Lunds kommun tycker också att den digitala presentationen av översiktsplanen är intressant och att det gör det lätt att navigera mellan ställningstagande, tema och kartor. Man anser att barnperspektivet är beaktat i planarbetet.

Svar: Vi delar uppfattningen och yttrandet innebär ingen förändring i stadsplanen.

Yttranden från företag

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har inget att erinra om förslaget, men informerar om att det kan finnas regionnät i området, och att regionnätsägare därför bör underrättas. Svenska kraftnät hänvisar också till sin hemsida för framtida planer för stamnätet.

Svar: Yttrandet innebär ingen förändring i stadsplanen. Vi har bjudit in även regionnätsägare till samrådet.

E.On

E.On har ett regionalt ledningsnät för elförsörjning både inom kommunen men även i angränsande kommuner och regioner. Gällande utbyggnader i samband med bebyggelseutveckling och exploatering önskar E.On återkomma i samband med upprättande av detaljplaner. Byggnation eller annan exploatering nära en elanläggning medför att visa restriktioner kopplade till elanläggningen kan få påverkan på hur marken kan användas i aktuellt område. Det är därför viktigt att E.On kontaktas i samråd vid sådan exploatering och i samband med bygglov.

Eftersom regionnätledning samt fördelningsstationer har stor betydelse för regionen, vill E.On att dessa redovisas i såväl planens skriftliga del som i kartdelen.

Vid väg 111 finns ett område utlagt som regional nod för kollektivtrafik. E.On förutsätter att detta avser planerad spårväg. E.ON planerar att uppföra nya 130 kV kablar till Danmark. Även om stadsplanen inte innebär ett hinder för kablarna önskar man att staden preciserar läget för spårvägen så att kablarna kan förberedas med skyddsror.

I Sverige finns inga gränsvärden för elektromagnetiska fält, men ansvariga myndigheter rekommenderar att försiktighet tillämpas.

Svar: E.ON kommer självklart att fortsätta vara med i kommande planering. Vi har kompletterat stadsplanen med en karta som visar stamnätet och regionnätet, samt kompletterat förutsättningar för berörda utbyggnadsområden med information om regionnätet.

Vid väg 111 har vi ett framtida utredningsområde, Nordöstra Mariastaden. I anslutning till det visar vi också behov av att utreda en ny väganlutning till väg 111. Vi pekar inte ut det som en ny regional nod. Tyvärr kan vi inte närmare precisera spårvägens dragning eftersom det behövs ytterligare studier och projektering av spårgeometrin för hela sträckan innan det kan landa i en mer precis lösning. Vi visar den korridor som fastställts i förstudien för spårvägen.

TeliaSonera Skanova Access AB

Skanova vill medverka i ett tidigt skede av planarbetet, det vill säga när detaljplanarbetet påbörjas för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder som berör Skanovas nät undvikas i planeringen och bidra till en smidigare och snabbare planprocess.

Svar: Yttrandet innebär ingen förändring i stadsplanen.

Magnolia Bostäder

Magnolia Bostäder betonar att förslaget till stadsplan är ambitiöst och innefattar många utvecklingsområden som varit aktuella tidigare och diskuterats länge och väl. Magnolia vet även att urbaniseringstrenden är stark, att många vill bo i tätorten där närhet till umgänge, skolor, service och nöjesutbud finns. Detta leder till att många förtättningsprojekt lyfts av dem själva såväl som av andra aktörer. Projekten föranleder ofta långa och komplicerade utredningsprocesser, vilket får till följd att 1-2 av 10 projekt genomförs. Parallellt är förutsägbarheten och långsiktigheten viktig för hur företaget ska allokera sina begränsade resurser till de projekt som bedöms ha störst möjlighet att bli genomförda. Helsingborg haft en tradition av bred politisk majoritet i de för staden strategiska projekt som man genomfört tidigare, och Magnolia vill belysa vikten av detta förhållningssätt, även inför framtiden. Att det har funnits en bred enighet vid viktiga vägskäl har varit en av flera viktiga framgångsfaktorer för stadens utveckling anser företaget.

Svar: Stadsplanens mål är att skapa en enhetlig syn på hur staden ska utvecklas på lång sikt, vilket kommer att underlätta den fortsatta planeringen. Visserligen är förtättningsprojekt svårare att genomföra än att bygga på jungfrulig mark. Både förtätning i den befintliga bebyggelsen och exploatering av de utpekade utbyggnadsområdena kommer att kräva bland annat en utveckling av nya samarbetsprocesser och finansieringsmodeller. Vi har kompletterat avsnittet om utbyggnadsområden och förtätning med text om genomförandet där vi diskuterar möjligheter och utmaningar i den kommande processen. Yttrandet innebär ingen förändring av stadsplanen.

Skandia fastigheter

För Skandia fastigheter är det viktigt att förenkla för sina kunder att ta sig till Väla centrum, som årligen besöks av ca 10 miljoner personer. Man ser positivt på förslaget om en ny kollektivtrafikkorridor till Väla vilket gör att fler kan ta sig dit med kollektivtrafiken. Man framför ett önskemål om ett vägreservat från Marknadsvägen till väg 111 så att denna i framtiden kan kopplas ihop. Man konstaterar att den inte finns tydligt inritad i stadsplanen och att detta är en sedan länge planerad koppling av Marknadsvägen till "Mariastadens avfart från 111". Argumenten till en sådan vägkoppling är att det skulle avlasta Brohultsrondellen som två gånger om dagen har en orimlig köbildning längs Österleden, väg 111 och ut på Norra infarten. Man menar också att kopplingen behövs för att lättare ta sig till och från Ödåkra.

Svar: Det är glädjande att Skandia fastigheter ser positivt på den strukturbildande kollektivtrafiken till Väla. Stadsplanen pekar på stora behov av att bygga ut kollektivtrafiken för att öka andelen hållbara resor. Även nya cykelbanor planeras till Väla och Ödåkra. Något vägreservat mellan Marknadsvägen och väg 111 har inte varit på tal i tidigare planering och

det är riktigt att det inte finns med i stadsplanen. Den koppling som har funnits i tidigare fördjupad översiktsplan för Ödåkra (antagen i kommunfullmäktige juni 1998, men gäller ej längre enligt beslut i kommunfullmäktige februari 2014) har förbundit Marknadsvägen med Allerumsvägen. När det gäller köbildning i Brohultsrondellen finns behov av en översyn och åtgärder på kortare sikt som också pågår. Studier visar att effekten av att bygga ut till större vägar bidrar till ökad biltrafik och därmed inte löser problemet på lång sikt.

Ramlösa plantskola

Ramlösa plantskola framför att de har verkat på platsen i mer än 100 år med odling av frukt- och plantskoleväxter, och att verksamheten är väl fungerande. Intresset och efterfrågan på våra produkter är stor och ökande. Produktionen av frukt motsvarar för nuvarande 5 % av den totala svenska produktionen av såväl äpplen som päron. Under senare år har företaget investerat i både nyplanteringar och andra faciliteter. Läget för fruktodlingen ger ett bra odlingsklimat och närheten till fruktgrossisterna på Långeberga är mycket gynnsamt. Företaget betonar i yttrandet att man avser fortsätta med sin verksamhet och investeringar för att utveckla fruktodlingen på platsen.

Svar: I stadsplanen visar vi hur Helsingborgs stad ser på den långsiktiga utvecklingen av mark och vatten inom kommunen. Vi utgår från kravet i plan- och bygglagen att planera för de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Som översiktsplan är stadsplanen dock inte juridiskt bindande och skapar inga rättigheter eller skyldigheter. Där stadsplanen pekar ut en förändrad markanvändning för en yta kommer ingenting att ske utan ett initiativ eller en vilja från fastighetsägaren.

Remissinstanser som avstått från att lämna svar

Följande remissinstanser har meddelat att de inte yttrar sig i samrådet.

Sveriges kommuner och landsting

Jordbruksverket

Naturvårdsverket

Försvarmakten

Landskrona kommun

Klippans kommun

Yttranden från privatpersoner

Introduktion

Vi har valt att sammanfatta inkomna synpunkter efter tema. Varje avsnitt inleds med ett samlat svar som fångar upp de flesta frågorna och synpunkterna. Därefter kommer synpunkterna, och där det behövs ytterligare svar från oss.

Generella synpunkter

Process

Samlat svar: Alla kommuner måste ha en aktuell översiktsplan som visar riktningen för kommunens långsiktiga utveckling. Den är ett stöd för beslut kring detaljplaner, bygglov med mera. Stadsplanen är en ändring av översiktsplanen som beskriver hur vi ska använda marken i centralorten år 2035.

Vi har tagit fram förslaget till stadsplan gemensamt inom staden, där många tjänstepersoner från förvaltningar och bolag och har bidragit med sin kunskap inom olika områden. Den kunskapen har vi vägt samman till ett första förslag till stadsplan som var på så kallat samråd i tre månader, 23 juni till 23 september 2016. Eftersom samrådet delvis var under sommaren valde vi en lång samrådstid. Syftet med samrådet är att få diskussion och synpunkter från så många olika målgrupper som möjligt - invånare, föreningar, myndigheter och andra förvaltningar och bolag. Vi har haft dialog med många intressenter, bland annat exploatörer och näringsidkare.

Att gå ut med ett förslag som politiken inte har tagit ställning till har skapat irritation hos en del invånare. Vi vill förtydliga att detta har skett för att våra förtroendevalda ska kunna ta ställning efter att synpunkterna har sammanställts och redovisats som ett underlag. Efter samrådet har vi läst och sammanställt alla inkomna synpunkter och presenterat dem för våra förtroendevalda politiker, som gett oss ett inriktningsbeslut (se Inledning sidan 1). Vi har därefter gjort avvägningar mellan olika intressen och arbetat om planen till ett slutgiltigt förslag inför utställning.

Stadsplanen ska redovisa hur en ökande befolkning med tillhörande service som skola, förskola, verksamheter, parker, med mera ska rymmas inom centralorten. Förslaget är framtaget med ambitionen att Helsingborg ska vara en attraktiv stad för dem som bor här, gammal som ung.

För att kunna nå så många personer som möjligt har vi för första gången provat att ta fram ett helt digitalt förslag till stadsplan i samrådsskedet. Vi har haft omkring 7000 besök på den digitala stadsplanen på helsingborg.se vilket är betydligt fler än vi hade nått om vi enbart hade tagit fram en tryckt version. Erfarenheten talar mot att lägga ner stora summor på en tryckt version som bara är aktuellt under en begränsad period. För att en sådan produkt ska kunna spridas förutsätter det att en person aktivt kommer till oss och efterfrågar dem, till skillnad från den digitala stadsplanen som vem som helst kan ta del av var som helst. Självklart har användarvänligheten i den digitala stadsplanen varit viktig och vi har tagit till oss av de konstruktiva förslag till förbättringar som vi har fått in.

Dyrt och dåligt förslag | enstaka synpunkter

Kritik mot att man använder skattebetalarnas pengar för att ta fram ett så pass dåligt förslag och undrar hur mycket detta har kostat? Man ifrågasätter också varför det varit så svårt att ta till sig förslaget i den digitala stadsplanen, som är under all kritik. Några personer kräver att politikerna ger

tjänstemännen verktyg och kunskap så att förslaget arbetas om så fort som möjligt, så att politikerna kan ta ett beslut.

Svar: Se samlat svar för Process.

Genomarbetat förslag | enstaka synpunkter

Beröm för det arbete som ligger bakom planen. Det verkar vara ett genomarbetat förslag som syftar till ett grönare och mer cykelvänligt Helsingborg, även om det finns invändningar mot förslaget att ta kolonier och odlingslotter i anspråk.

Svar: Det var roligt att få synpunkter om att förslaget är genomarbetat, oavsett om man inte instämmer i vissa sakfrågor. Stadsplanens förslag för kolonier och odlingslotter har justerats sen samrådet. Se samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Se även samlat svar för Processen.

Inga alternativ att välja mellan | enstaka synpunkter

Det borde ha tagits fram flera alternativ (scenarios) till förslaget, eftersom politikerna inte har tagit ställning till innehållet och eftersom man borde ha förutsett reaktionen från kolonisterna. Under samrådet liksom på mötet på Sundspärlan (31/8) framfördes många alternativa platser att bygga på istället för kolonierna.

Svar: De flesta av de förslag som lämnats in har redan utretts i projektet, och på många föreslår vi också byggnation precis som våra invånare. Ibland har vi varit av annan uppfattning. Samtliga alternativa förslag som har kommit in har presenterats för politiken och vi har haft de med oss i den fortsatta processen efter samrådet.

Kritik mot dialog kring tjänstemannaförslag | enstaka synpunkter

Kritik mot att ta fram av ett tjänstemannaförslag av Stadsplanen och ifrågasättande av att tjänstemän och politiker inte har kommit överens innan samrådet. Förslaget att ta koloni- och odlingslotter i anspråk utan att förankra det hos politikerna har gjort många oroliga. Det har skapat turbulens hos stadens invånare och näringsidkare och har påverkat deras planering negativt. Tillvägagångssättet irriterar! Risken är stor att det ökar faktaresistens hos politiker och beslutsfattare? Staden har en högre maktposition gentemot invånare i dialogarbeten som detta. Inflytande i planeringen bygger också på att medborgarna får tycka till. Om inga synpunkter kommer in, tolkas det då som ett bra förslag?

Svar: Se samlat svar för Process.

Inkompetenta tjänstemän | enstaka synpunkter

Tjänstemännen som har tagit fram förslaget verkar inkompetenta och känner inte till Helsingborg. Man kan fråga sig om tjänstemännen bor i en annan kommun och hur deras boende ser ut etc. De tycker att projektgruppen borde ha bestått av olika samhällsgrupper som exempelvis nyanlända, äldre, ungdomar, kolonister m.m. Är det bara tjänstemän och byggherrar som har tagit fram förslaget?

Svar: De som har arbetat i projektet har både sakkunskap och kunskap om Helsingborg. I projektet har merparten av stadens förvaltningar och bolag deltagit. Var och hur enskilda tjänstepersoner bor är irrelevant i sammanhanget.

Gillar inte att byggherrarna planerar staden | enstaka synpunkter

Personen har uppfattningen att det är byggherrarna som styr och att tjänstemän/ politiker inte har något att säga till om. Planer på bostäder vid gamla busstationen på Planteringen gick väl i stöpet på grund av orealistiska hyror.

Svar: Se samlat svar för Process.

Ökad medverkan från invånarna | enstaka synpunkter

Tjänstemännen borde ha gått ut med en förfrågan och tagit in synpunkter, innan man lägger fram ett förslag av den här omfattningen.

Svar: Vi var ute på tidigt samråd under våren 2016 för att samla in kunskap om staden som ett underlag till det fortsatta arbetet med stadsplanen. Vi var på ett antal olika platser, bland annat Trädgårdsvår, Bomässan, Stadsbiblioteket, Dunkers kulturhus, lekplatsdialog med flera, då vi mötte totalt cirka 300 personer och bland annat pratade om bra och dåliga platser i deras områden samt om framtidsvisioner. Det fanns även möjlighet att lämna synpunkter i en digital karta där vi har fått in omkring 1200 synpunkter. Du kan läsa mer under Process på www.helsingborg.se/Stadsplan2017.

Stadsplanen missgynnar pensionärer | enstaka synpunkter

Tjänstemännen tänker inte på den övervägande del pensionärer som odlar och som inte finns 2040, förslaget är enbart ämnat för ungdomar och näringsliv.

Svar: Vi planerar för alla målgrupper och åldrar, och tror att en tät stad med nära till service och grönska gynnar bland annat äldre.

Beröm åt tjänstemännen | enstaka synpunkter

Beröm åt tjänstemännen för deras omfattande och långsiktiga planer. Det är bra att det finns visioner som tar staden framåt.

Dialog

Samlat svar: Vi har valt att ha ett helt digitalt förslag till stadsplan i samrådet för att försöka nå fler invånare än vi vanligtvis brukar. Det handlar också om att hushålla med resurser och inte ta fram tryckta produkter med en begränsad livslängd som sträcker sig enbart under samrådet. För att inte utesluta någon som inte har dator eller mobil har vi även haft ett antal tryckta läsexemplar som intresserade har kunnat läsa på plats.

Samrådsförslaget till stadsplan har vi tagit fram för att få diskussion och synpunkter. Det har inte varit en färdig slutprodukt. Det har varit en utmaning att ta fram en stadsplan som beskriver komplicerade frågor och samband med tydliga och enkla texter, bilder och kartor som alla förstår. Vårt arbete med att förbättra stadsplanen pågår ända tills att den blir antagen. Vi kommer givetvis att rätta till stavfel, förtydliga texter och finlipa tekniken så att det ska vara ännu enklare att lämna synpunkter framöver, vilket är en viktig förutsättning för den demokratiska processen.

Svårt med digital stadsplan | enstaka synpunkter

Det har varit svårt att tillgodogöra sig dokumentation och visualiseringar på Stadsbyggnadsförvaltningens fasta och mobila utställning. En del äldre har inte tillgång till tekniken hemma i samma utsträckning som de yngre generationerna. Är kommunledningen medveten om att detta "handikapp" kan leda till brister i den demokratiska processen, till exempel vid samråd. Ett enkelt tryckt kompendium att läsa, stryka under i och ha tillgängligt hade varit bättre. Texter är svåra och kartorna ottydliga, till exempel saknas områdesnamn på kartorna. Det går att zooma in i kartorna men när vi når ner så att gatunamnen kan utläsas så har översikten försvunnit. Kartorna tar mycket längre tid att läsa in än texterna vilket leder till obalans i studierna. Storleken och detaljnivån kan bli en belastning vid läsningen. När jag trycker "förtätningsprinciper" får jag upp en lista på 49 olika dokument. Ibland är mindre mer.

Svar: Vi är medvetna om utmaningen med en digital stadsplan för vissa personer och har därför tydliggjort i texten hur man öppnar dokumentet som en PDF, som går att skriva ut. Den stora mängden information i många av kartorna gör att det blir svårt att lägga in gatunamn i ett utzoomat läge. Kartornas inläsningstid är en fråga som påverkas av användarens internethastighet, den individuella datorns prestanda, kapaciteten på stadens servrar och mängden av information i kartan. När stadsplanen har blivit antagen kommer vi att justera kartverktyget för att ytterligare öka hastigheten, men det är inte möjligt till utställningen. Vi har försökt göra underlags-PM:en mer överskådliga inför utställning.

Vill skriva längre kommentarer | enstaka synpunkter

Kommentarsfälten i stadsplanen är för korta, det är svårt att veta var man ska skriva sina kommentarer och det är svårt att veta var man ska klicka för att skicka in kommentarerna. Det önskas ett enklare sätt att lämna synpunkter på samt att kommentarsfältet ger möjlighet att skriva längre yttranden. Det gäller både möjligheten att lämna in formella yttranden samt kommentarsfunktionen till varje karta. Alla yttranden visas inte på kartan under fliken Tyckt om stadsplan, vilket leder till att man blir osäker på om yttrandet har skickats in.

Svar: Det är värdefullt att få konkreta synpunkter på hur den digitala stadsplanen har fungerat för dig som användare. Vi har justerat den digitala stadsplanen genom att bland annat utöka längden på kommentarsfältet. Vi vill betona att alla formella yttranden inte visas i själva kartan eftersom de skickas direkt till stadsbyggnadsnämnden.

Beröm för bra genomförda möten | enstaka synpunkter

Mötena på till exempel Dunkers och Sundspärlan var mycket uppskattade med bra information, bra moderator och bra talare. Ni gör ett bra, men också svårt jobb. Det är uppskattat att ni uppmuntrar Helsingborgs invånare att delta med idéer och synpunkter kring kolonifrågan.

Dåligt möte på Sundspärlan | enstaka synpunkter

Informationsmötet på Sundspärlan upplevdes som en envägskommunikation av ett förutbestämt förslag. Frågorna som ställdes av kolonister fick inga riktiga svar.

Svar: Vi bjöd in till mötet på Sundspärlan för att informera och svara på de frågor vi kunde svara på vid den tidpunkten. Även om vi inte hade svaren på allt var det viktigt att hantera kolonisternas oro och behovet av information i det skedet. Under hösten och vintern har den politiska styrgruppen tagit del av alla synpunkter som kom in under samrådet och har därefter fattat ett inriktningsbeslut för det fortsatta arbetet fram till utställning. Vi har skickat information om beslutet till våra kontaktpersoner i styrelserna för koloni- och odlingslotsföreningarna samt publicerat det på helsingborg.se.

Urholkat förtroende för samrådsprocesser | enstaka synpunkter

Hur stort är egentligen förtroendet för samrådsprocesser? Se exempelvis samråd om Pålsjö naturreservat. Efter samrådet tog Kommunfullmäktige bort åkern söder om Pålsjö slott. Hårdgjord yta och förätning var inget önskemål från samrådsdeltagare, utan skedde för att kommunen skulle kunna erbjuda attraktiva villatomter.

Svar: Processen för naturreservat skiljer sig från översiktsplaner och mindre ändringar som minskar gränserna av naturreservatet behöver inte remitteras igen. Justeringen av naturreservatsgränsen i Pålsjö naturreservat gjordes efter remissen på grund av önskemål att pröva bostäder på den aktuella platsen, enligt tidigare förslag i samband med ändring av översiktsplan för Pålsjö. Därför föreslår vi området för bostäder, förskola, vårdboende eller liknande även i stadsplanen.

Bristande information | enstaka synpunkter

Informationen kring förslaget har varit bristfällig. Invånare har själva fått ta reda på att ni tänker bygga på deras tomter. Borde ni inte skickat ut information till alla berörda?

Svar: Förslaget i stadsplanen handlar om föreslagen markanvändning 2035 och är ett underlag för kommande planering, som till exempel detaljplaner. Eftersom det är en översiktsplan som berör många finns det inte möjlighet att skicka ut information till alla fastighetsägare som eventuellt är berörda av förslaget. Det finns heller inget krav på det i plan- och bygglagen. Detta till skillnad från en detaljplan som är juridiskt bindande och utgörs av ett mer avgränsat område och där sakägare har möjlighet att överklaga beslutet. Läs gärna mer om Så fungerar översiktsplanering under Process i utställningsförslaget.

Svårt att få kontakt | enstaka synpunkter

Har varit svårt att komma i kontakt med tjänstemännen som har tagit fram förslaget och få svar på frågor. Som invånare vill man få besked och bli lugnad. Annars blir det snack och hat mot kommunen.

Svar: Vi har prioriterat att vara tillgängliga dagligen per telefon, genom e-post eller personligen på olika platser under samrådets tre månader. Det har funnits många tillfällen att prata med oss, få visning eller instruktioner till den digitala stadsplanen samt diskutera förslaget. Vi har haft telefonsamtal, e-post eller besökare dagligen och kan bara beklaga om man tycker att vi har varit svåra att nå.

Stavfel minskar trovärdighet | enstaka synpunkter

Det finns språkfel i PM Gång och cykeltrafik. Hur kan så många personer var inblandade och samtidigt hittar man så många stavfel/brister? Minskar inte förtroendet för förvaltningen och trovärdigheten?

Svar: Se samlad svar för Dialog.

Fel vid annonsering | enstaka synpunkt

Det blev fel vid annonsering av Pop-up dialog på Stadsbiblioteket. Personen fick information på Stadsbyggnadsförvaltningen istället.

Svar: Vi beklagar att det blev tryckfel i en av våra annonser men är glada för att personen fick möjlighet att prata med oss på stadsbyggnadsförvaltningen.

Prognoser och statistik

Samlad svar: Befolkningsprognosen är ett viktigt verktyg i kommunens planering. Den har tagits fram av tjänstepersoner inom kommunen. Prognosen utgår från hur Helsingborgs befolkning ser ut i dag och antaganden om hur den kommer att förändras. Det baseras bland annat på prognos om Sveriges förväntade befolkningsökning som har tagits fram av Statistiska centralbyrån (SCB). För att kunna bedöma den förväntade ökningen för Helsingborg har tidigare års nationella befolkningsökningar jämförts med ökningarna i Helsingborg samma år, och sedan har samma relation applicerats på den förväntade nationella ökningen. Helsingborg har, som de flesta större kommunerna i Sverige, en högre befolkningsökning än riket i genomsnitt.

Enligt prognosen blir det en uppskattad ökning till 175 000 nya invånare i ett 15 - 20 årsperspektiv. Det långa tidsperspektivet ger såklart en viss osäkerhet, men vi måste ha beredskap och marginaler. Om en sådan ökning blir verklighet måste vi se till så att det finns plats för bostäder, arbetsplatser och service, till exempel skolor, för våra framtida invånare. Vi bedömer att prognosen är ett tillräckligt tillförlitligt verktyg som vi kan använda oss av, hur

osäker den än kan verka. Just nu växer vi fortare än prognosen, och var vid årsskiftet 2016/2017 140 457 personer i kommunen.

Eftersom översiktsplanering sker kontinuerligt genom nya planer och underlag har vi viss möjlighet att uppdatera våra strategier efter hand som verkligheten förändrar sig. Efter att vi har avslutat samrådet har vi tagit del av alla synpunkter som har kommit in. Därefter har vi arbetat vidare med de alternativa vägar som ska finnas för att kunna leva upp till våra framtida invånares förväntade behov.

Ifrågasätter befolkningsprognosen | enstaka synpunkter

Ifrågasätter den befolkningsprognos som stadsplanens förslag till utbyggnad grundas på. Hur säker är den? Vem har tagit fram den? Eftersom tidigare års befolkningsprognoser har slagit fel vore det onödigt om det hände igen. Det är viktigt att den är korrekt så att inga koloniområden förstörs i onödan. Sveriges befolkningsökning ligger på 20 % medan stadsplanen har en vilja att öka med 29 %, hur hänger det ihop? Det är problematiskt att staden kombinerar fakta i prognosen med viljetryningar i planen när man beskriver det framtida behovet av bostäder. Vilka är de nya framtida helsingborgarna? Viktigt att de planerade åtgärderna görs i rätt ordning så att justeringar kan göras efter hand som nya fakta om befolkningen kommer fram.

Svar: Se samlat svar för Prognoser och statistik.

Fatta beslut som baseras på statistik | enstaka synpunkter

Genom att basera beslut på statistik belyser man endast genomsnittets värderingar vilket riskerar att utarma mångfalden i samhället. Besluten i stadsplaneprocessen har nog främst baserats på tydlig fakta, men förslaget har därefter påverkats av kompromisser, personliga värderingar och politiska beslut. Därför kan det vara bra att ta ett steg tillbaka och fråga sig om vi fortfarande är på rätt väg.

Svar: Se samlat svar för Prognoser och statistik.

Hur många pensionärer år 2035? | enstaka synpunkter

Hur många pensionärer kommer vi att vara när vi totalt sett blir 40 000 fler? Ska de inte ha möjlighet att ha en koloni, som de når med cykeln eller bussen?

Svar: Enligt befolkningsprognosen för 2035 kommer vi att vara 175 000 invånare år 2035. Av dessa är uppskattningsvis cirka 35 000 invånare 65 år och äldre. Det motsvarar cirka 20 % av den totala befolkningen i kommunen, vilket är en ökning av åldergruppen 65 år och äldre med cirka 1,5 % jämfört med idag. Men för att kunna säga något om hur många personer som verkligen är pensionärer, det vill säga vars huvudsakliga inkomst består av ålderspension, behöver vi även väga in faktorer som förmodad högre pensionsålder, längre livslängd, trender och regelverk inom arbetslivet med mera vilket skulle kunna påverka andelen. Av den anledningen har vi använt oss av genomsnittet för personer över en viss ålder.

I stadsplanen föreslår vi att fler ska ha tillgång till stadsodling än idag, fast mindre och av ett annat slag än idag. Förslaget har också uppdaterats sedan samråd. Läs med under Grön/Stadsodling i den digitala stadsplanen.

Goda livsmiljöer

Samlat svar: Vår utgångspunkt är att stadsplanen och andra planer ska skapa en socialt god livsmiljö. Ett av våra huvudmål i stadsplanen är att se till att alla har bostad, vilket är en grundläggande rättighet. Det har också varit viktigt för oss att placera ny bebyggelse så att den skapar trygghet på otrygga platser, att våra koloni- och odlingslotsområden är tillgängliga för alla invånares rekreation och att bullret minskar i gatumiljöerna genom att vi

prioriterar hållbara trafikslag. Utgångspunkten för det fortsatta arbetet är att skapa bättre livsmiljöer för människor samtidigt som staden växer och är fortsatt attraktiv och hållbar.

Vårt mål är att Helsingborg ska behålla och stärka sin attraktionskraft. Stadsplanen är ett stöd när staden växer och visar helhetsbilden. Den ger svar på vad och var vi kan förtäta samtidigt som vi höjer attraktiviteten och minskar det ekologiska fotavtrycket.

Viktigt främja socialt god livsmiljö och attraktionskraft | enstaka synpunkter

Hur bidrar stadsplanen till att skapa en ur social synpunkt god miljö med hänvisning till Plan- och bygglagen som innebär att all planläggning ska främja "en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper"? (PBL 2 kap 3§, stycke 2) Risken är att Helsingborg tappar sin attraktionskraft, vilket minskar behovet av bostäder.

Svar: Se samlat svar för Goda livsmiljöer.

Ta hänsyn till människornas villkor | enstaka synpunkter

Det är viktigt med god omvärldskunskap och sensibilitet. Låt inte ekonomiska intressen få ta över styrningen. Glöm inte bort att det alltid primärt handlar om människor och människors villkor.

Svar: Se samlat svar för Goda livsmiljöer.

Klimat, ekologi och region

Klimatutbildning för vuxna och barn | enstaka synpunkter

Staden borde initiera ett projekt för att utbilda invånarna i klimatfrågor, hur man anlägger en trädgård för att öka den biologiska mångfalden och hur trädgården kan hantera kraftigt regn. Ni borde även utbilda barn hur man reser klimatsmart.

Svar: Klimatförändringen och värdet av biologisk mångfald är två viktiga frågor som vi behöver öka kunskapen om. När det gäller biologisk mångfald har vi arbetat med projektet och bloggen Mera Liv i täppan där invånare kan få inspiration och läsa mer om detta ämne samt uppdateras om vad som händer i Helsingborg. Utbildning och information om hållbart resande sker på flera olika sätt i staden. Bland annat erbjuder Miljöverkstaden alla årskurser från ettan till sexan olika miljöutbildningar som bland annat handlar om hur man reser klimatsmart.

Använd balanseringsprincipen | enstaka synpunkter

Balanseringsprincipen bör användas vid ny bebyggelse kontra grönstruktur och jordbruksmark.

Svar: Kommunfullmäktige har fattat beslut om att vi ska tillämpa balanseringsprincipen vid all exploatering i Helsingborg. Balanseringsprincipens två första steg är att undvika respektive att minimera exploatering i grönstruktur, och det har också varit utgångspunkten i arbetet med stadsplanen.

Familjen Helsingborg saknas i planeringen | enstaka synpunkt

Begreppet Familjen Helsingborg verkar sakna betydelse i planeringsfrågor

Svar: Helsingborg har sedan länge ett gott samarbete med kommunerna inom Familjen Helsingborg där vi på olika sätt jobbar för att stärka den regionala utvecklingen, till exempel genom att underlätta pendling mellan våra orter.

Service och mötesplatser

Aktiviteter, mötesplatser och lek

Samlat svar: Mötesplatser är viktiga för invånarnas hälsa. I stadsplanen visar vi platser för ytkrävande aktiviteter som behövs på längre sikt fram till 2035. Det kan vara aktivitetsfält, mötesplatser, platser för inomhusaktivitet eller utomhusaktivitet. Större fritidsanläggningar föreslår vi nära kollektivtrafik och vid våra regionala noder. I stadsplanen vill vi öka antalet mötesplatser genom att bland annat skapa nya platser för exempelvis utomhusaktiviteter, eller genom att stärka våra stadsdelscentrum med hjälp av förtätning.

Alla frågor kan inte utredas inom ramen för stadsplanen. I stadsplanen hanterar vi den översiktliga markanvändningen på lång sikt. Vi har ingen möjlighet att i detalj gå in och föreslå specifika verksamheter eller hantera frågor som handlar och drift och underhåll på kortare sikt eller som sköts av privata fastighetsägare. Vi lägger däremot stor vikt vid hur och var de olika funktionerna lokaliseras. Genom att placera olika slags funktioner på samma ställe kan vi bidra till goda platser för möten. Exakt var detta ska ske eller hur det ska se ut avgörs i efterkommande detaljplaner eller handlingsplaner som kommer att tas fram när det blir aktuellt. Förslag på exempelvis äventyrsbad, elljusspår, aktiviteter på strandpromenaden och skridskobana behöver hanteras kopplat till den kommunala budgeten och måste därför hanteras som separata frågor. Vi vidarebefordrar därför sådana synpunkter till de kolleger som ansvarar för detta, så att de blir en del av stadens fortsatta arbete.

Delar av den omnämnda bebyggelsen omfattas av olika kulturmiljöskydd, till exempel i detaljplan. Dessutom omfattas hela centrala staden av riksintresse för kulturmiljövård, vilket stadsplanen tar hänsyn till.

Skapa livfulla innergårdar | enstaka synpunkter

Innergårdarna i kvarteren mellan Ångfärjetomten och Järnvägsgatan borde omvandlas till mer livfulla platser med restauranger, pubar, konstgallerier och butiker, istället för tråkiga parkeringar som idag. Helsingborg borde söka mer inspiration från livfulla kvarter i Berlin och Dublin. Många vill k-märka byggnaderna och att de fula fasadinstallationerna därför bör tas bort.

Svar: Se samlat svar för Aktiviteter, mötesplatser och lek.

Fler aktiviteter på Strandpromenaden | enstaka synpunkter

Strandpromenaden i Helsingborg är väldigt steril och saknar aktiviteter och liv. Den skulle kunna förbättras med träningsredskap med jämna mellanrum för att på så vis tilltala fler människor.

Svar: Se samlat svar för Aktiviteter, mötesplatser och lek.

Förslag på fler fritidsaktiviteter | enstaka synpunkter

Skapa fler fritidsaktiviteter, exempelvis en 50 meters utomhusbassäng, en ny inomhushall för friidrott, fler elljusspår i Pålsjö skog, en skridskobana utomhus samt en plats där man kan mata djur, till exempel en hembygdsgård. Det är en skandal att Helsingborg inte har något vattenland. Det är tråkigt att behöva åka iväg och spendera ledig tid och pengar i våra grannkommuner för att få den service som önskas.

Svar: Se samlat svar för Aktiviteter, mötesplatser och lek.

Fler roliga lekområden | enstaka synpunkter

Anlägg fler roliga park- och lekområden för barn. Vi behöver prioritera fri lek utomhus i frisk luft. Många av dagens lekplatser består endast av ett par gungor och en sandlåda, och är inte särskilt roliga för barn. Staden borde tänka brett och nytt och skapa områden som kan vara roliga för barn i olika åldrar samtidigt.

Svar: Synpunkten stämmer överens med stadsplanens intentioner som finns under Service och mötesplatser/ Fritid och aktivitet, och med fördjupat material i PM Service. Se även samlat svar för Aktiviteter, mötesplatser och lek.

Aktiviteter kan störa hästar i Pålsjö | enstaka synpunkter

Oro för att hästarna ska bli störda eller rädda för högljudna barn eller bollar från det föreslagna aktivitetsfältet mellan Pålsjö gård och Maria park. Området borde istället användas för sommaraktiviteter som har koppling till jordbruk och naturvård, till exempel att ta in hö och havre, för djurhållning eller liknande aktiviteter som på Fredriksdal.

Svar: Vi har föreslagit ett aktivitetsfält intill hästhagarna vid Pålsjö gård i Mariastaden eftersom vi behöver plats för aktiviteter i skolan och på fritiden i ett område med många barn där det saknas större ytor. Frågan är inte färdigutredd, utan kommer att studeras närmare i det fortsatta arbetet.

Inhägnad hundrastgård på Söder | enstaka synpunkt

Det behövs en inhägnad hundrastgård i gröningen mellan Sturzen - Beckers gata och Malmöleden för att hundarna inte ska springa ut på Malmöleden eller i omgivande gator.

Svar: Se samlat svar för Aktiviteter, mötesplatser och lek.

Mötesplatser är viktiga för hälsan | enstaka synpunkter

Tillgången till mötesplatser i staden är viktigt för invånarnas hälsa.

Svar: Se samlat svar för Aktiviteter, mötesplatser och lek.

Service och handel

Samlat svar: Våra stadsdelscentrum är viktiga platser i människors vardag som hjälper till att skapa en attraktiv stad. Därför pekar vi ut dem i stadsplanen som platser där offentlig och privat service kan utvecklas. Genom att förtäta med fler bostäder, om möjligt även arbetsplatser, stärker vi kundunderlaget för befintlig service samtidigt som vi skapar möjligheter för fler butiker att etablera sig i stadsdelscentrum som till exempel Rosengården. Stadens bibliotek är viktiga mötesplatser som skapar integration mellan människor. De är även en viktig resurs för våra skolor och förskolor. I stadsplanen föreslår vi att biblioteken placeras vid stadsdelscentrum och servicepunkter för att skapa tydliga mötesplatser där besökare dels kan uträtta olika slags ärenden på samma plats och dels har möjlighet att träffa andra. De exakta platserna och enheternas inriktning bestäms däremot av kulturnämnden som ansvarar för biblioteksverksamheten.

Att göra våra befintliga bostadsområden intressantare och tryggare är en viktig fråga i det fortsatta arbetet. Det handlar om att skapa möjligheter för att en större andel av resorna görs med hållbara trafikslag som gång, cykel och kollektivtrafik. Det innebär inte att möjligheten att köra bil kommer försvinna, särskilt inte för dem som behöver använda bilen för att få ihop vardagen. Vi förstår att alla inte har möjlighet att cykla till exempelvis sitt arbete eller till sina dagliga aktiviteter.

Skapa områdesbibliotek i utbyggnadsområden | enstaka synpunkter

Utveckla områdesbiblioteken i planerade utbyggnadsområden! De behövs som stöd till skolor och förskolor, som mötesplatser, som informationscentrum, för att förbättra stadens kulturutbud och som integrationsverktyg för att skapa möten över kulturella, åldersmässiga, socioekonomiska och etniska gränser.

Svar: Se samlat svar för Service och handel.

Rosengården behöver sitt centrum | enstaka synpunkter

Det är viktigt att de boende i Rosengården får behålla sin närhet till service, däribland livsmedelsbutik, postombud, apotek, fritidsgård och bibliotek. Den nya sträckningen på linje 4 bidrar inte till att fler åker kollektivt. Det bor många äldre och barnfamiljer i området varav många saknar bil, vilket gör att de numera har svårare att ta sig till andra delar av staden.

Svar: Det pågår redan ett arbete med en detaljplan för Rosengårdens centrum där vi föreslår 150 nya bostäder dels istället för befintligt p-hus och dels genom påbyggnad av livsmedelsbutiken. På så vis tror vi att kundunderlaget för befintliga butiker kan förbättras. Vi förstår att en del boende på Rosengården kan uppleva att ändringen av 4:ans sträckning är en försämring. Vi har rätat ut linjedragningen för att kunna minska restiden för linjen och på så sätt få fler att åka buss. En kortare körtid innebär även att det är möjligt att öka turtätheten för linjen. I stadsplanen beskriver vi också att vi, förutom de raka, gena linjerna, behöver ett mer anpassat busslinjenät för att komma nära resenärerna. I fallet Rosengården är linje 4 idag den strukturbildande busstrafiken som går snabbt och linje 10 är en anpassad busslinje med fler stopp som kommer nära.

Skapa intressanta och trygga stadsdelar | enstaka synpunkter

Socio-ekonomiskt svagare bostadsområden kan bli intressantare och tryggare genom att vi utvecklar torgmiljöer, skapar mötesplatser, utvecklar lokal service och bygger fler trottoarer, vilket inte finns i alla områden. Alla har inte möjlighet att cykla.

Svar: Se samlat svar för Service och handel.

Stärk handeln | enstaka synpunkter

Det är dumt att ta betalt för småsaker som hissen vid Kärnan om vi vill stärka handeln i centrum. Det slår negativt mot exempelvis folk med barnvagn.

Svar: Stadsplan 2017 är ett strategiskt dokument som hanterar stadens utveckling fram till 2035. I stadsplanen har vi ingen möjlighet att hantera detaljerade frågor som avgiften för hissen vid kärnan. Terrasshissen fungerar som en del i Helsingborgs stadstrafik och det går även att betala med jojo-kort. De pengar som kommer in går till att driva själva hissen.

Skola och förskola

Samlat svar: Vi har tillsammans med skol- och fritidsförvaltningen beräknat att 10-12 nya grundskolor samt 10-12 förskolor behövs för den beräknade befolkningsökningen med 40 000 nya invånare. Vi har ett ansvar att se till att det finns förskole- och skolplatser till alla barn. I stadsplanen föreslår vi fler förskolor än det uppskattade behovet eftersom vi inte har rådighet över all mark där bostäder kommer att byggas och därför måste vara flexibla med var vi placerar förskolor. Många av de befintliga förskolorna är fulla och för att kunna garantera att barnen har tillräckligt med gröna utemiljöer finns begränsade utbyggnadsmöjligheter. Stadsplanen i sig hindrar inte att befintliga förskolor byggs ut där så är möjligt. Utgångspunkten för kommunal service som skola och förskola är att de ska finnas i

närområdet, där barnen bor, så att de har möjlighet att ta sig dit på ett tryggt och säkert sätt. För att kunna säkerställa att behovet av exempelvis förskoleplatser kan bli tillgodosett måste vi peka ut tillräckligt stora ytor för skola och förskola i tillräckligt god tid. Därmed inte sagt att andra småskaliga lösningar inte kan vara framgångsrika och eftertraktade som ett komplement.

Vi är positiva till nya former för olika verksamheter, exempelvis genom att samnyttja platser och lokaler för olika lokaler och aktiviteter. Som flera koloniägare har påpekat vore det till exempel möjligt att kombinera ytor i något koloniområde med exempelvis en förskola. Vi har ändrat förslaget utifrån det politiska inriktningsbeslutet (Läs mer under Kolonier och odlingslotter.

Vi föreslår att utbildning/ gymnasieskolor i första hand ska finnas i områden som är utpekade för besöks- och personalintensiv verksamhet, eller på platser där en stor andel av elever och lärare kan nå dem inom rimlig restid med kollektivtrafik. Utbildningsnivån i staden ökar, samtidigt som inträdeströsklarna på arbetsmarknaden har blivit högre än tidigare. Därför föreslår vi en fortsatt samverkan med bland annat Campus Helsingborg och stadens yrkeshögskolor och att vi kopplar forskningsresultat och högre utbildning till andra aktörers behov.

Utbildning på flexibla platser | enstaka synpunkter

Ordna flexibla lösningar närmare barnen utan att bygga ut så många nya förskolor. Pedagogisk omsorg skulle kunna lokaliseras nästan var som helst. Ta lärdom av till exempel Höganäs som har ett bra system för pedagogisk omsorg (dagmamma) vilket är flexibelt, smidigt, kostnadseffektivt och utnyttjar ytan maximalt till både bostad och förskola. Odlings- och koloniområden kan användas för exempelvis Ur & Skur verksamhet eller andra aktiviteter som bidrar till integration och minskar ensamhet. Skolor skulle kunna skjutsa stadsbarn ut till en skola på landsbygden där de på ett naturligt sätt får ta del av grönska och natur.

Svar: Synpunkterna överensstämmer väl med beslutet från stadsplanens politiska styrgrupp att vi ska utreda möjligheterna att göra odlingslots- och koloniområden öppna och tillgängliga för alla helsingborgare, och i framtiden möjliggöra för aktiviteter, förskolor, skolor eller andra publika verksamheter inom områdena. Frågor av mer detaljerad karaktär, som dagmamma, är inte en fråga för stadsplanen utan för Skol- och fritidsförvaltningen som ansvariga. Skol- och fritidsförvaltningen har medverkat i arbetet.

Bygg ut befintliga skolor och förskolor | enstaka synpunkter

Staden borde bygga ut befintliga förskolor istället för att ta placera nya på delar av koloni- och odlingslotsområden.

Svar: Självklart ska vi samutnyttja befintliga skolor och förskolor så långt det går och är rimligt. Många skolor och förskolor i centralorten är redan fulla och kan inte utökas på befintliga platser. Att hitta bra platser för skolor och förskolor med tillräckligt stora skolgårdar inom rimligt avstånd till bostäder i centralorten har därför varit en prioriterad fråga och en utmaning i arbetet med stadsplanen.

Helsingborgs utbildningsnivå | enstaka synpunkter

Hur ser utbildningsnivån i Helsingborg ut? Varför nämner inte stadsplanen något om gymnasieskolor och utbyggnad av Campus?

Svar: Se samlat svar för skola och förskola.

Bostäder

Förtätning och stadsplanering

Samlat svar: Helsingborg var den stad som växte mest i Skåne under 2016. Vi ser en fortsatt stark befolkningstillväxt och befolkningsprognosen pekar på totalt 175 000 invånare till 2035. Det är alltså inget mål utan en prognos som är baserad på statistik och något som vi måste förhålla oss till i samhällsplaneringen. Kommunen har ett ansvar för bostadsförsörjningen, och prognosen är vår utgångspunkt. Uppdraget som vi fick med Stadsplan 2017 var att pröva strategin att vi ska växa genom förtätning med fokus på Helsingborgs centralort. Att ta vår värdefulla och högklassiga jordbruksmark i anspråk är inte förtätning och bidrar inte till en långsiktigt hållbar utveckling vilket är det viktigaste målet för all fysisk planering.

Vi håller med om att den blandade staden är rätt väg att gå för att få en hållbar stadsutveckling. Vi gör antagandet att större delen av befolkningsökningen kommer att ske i centralorten där merparten av bostäderna, servicen och arbetsplatserna kommer att behövas. Detta är en utmaning och ett svårt pussel att lägga. Samrådsförslaget var ett första förslag på hur detta kan ske samtidigt som vi höjer attraktiviteten och får en mer hållbar stad.

Det är viktigt att vi utgår från de unika förutsättningarna på varje plats i kommande planering. Därför har vi tagit fram principer som ska användas när vi förtätar i befintlig bebyggelse. Vi har också gjort ställningstaganden kring höga hus, vilka höjder och platser som är lämpliga och så vidare. Läs mer under Bostäder/ Höga hus i den digitala stadsplanen.

För de områden som ligger utanför stadsplanens avgränsning är det fortfarande ÖP2010, vår kommunomfattande översiktsplan, som gäller.

Förtätning innebär sociala, ekologiska och ekonomiska fördelar. Vi sparar värdefull åkermark, skapar ett större underlag för service, handel och kultur, får kortare och färre resor, effektiviserar och använder den tekniska infrastrukturen bättre samt får en mer balanserad bebyggelse som kan bidra till att öka antalet möten och minska segregationen. I stadsplanen ser vi till helhetsbilden och föreslår en markanvändning som är avvägd utifrån allmänna intressen. Vi har kunskap om planering och stadsbyggande historiskt, men använder också nya resonemang och tar fram nya underlag. Översiktsplanering handlar om att väga olika intressen mot varandra, där det ena behovet till slut får väga tyngre än det andra.

I stadsplanen har vi arbetat med förtätning och utveckling av våra verksamhetsområden, och hur vi kan använda marken mer effektivt. Det handlar också om på vilka platser olika typer av verksamheter har bäst möjligheter att utvecklas, och hur vi i staden kan samarbeta med andra aktörer. Läs mer under Arbete och näringsliv i den digitala stadsplanen.

Förtäta inte mer | ett tiotal synpunkter

Helsingborg har vuxit fram under många år och är en komplex och underbar stad. Den borde inte förtätas ännu mer. Fler människor på samma yta förändrar stadsbilden. Helsingborg är en storstad med småstadskänsla, och om man bygger i centrum kommer man att förstöra staden. Det finns en gräns för hur många som kan bo i en stad. Planeringen bör titta på områden inom kommunen men utanför centralorten, vilket ger andra förutsättningar för förtätning. Bygg staden utåt istället för tätare. Lyssna inte på Alexander Ståhles förtätningargument. Genom förtätning riskerar grönskan att försvinna till förmån för betongblock. Bygg vidare på den vackra staden vi har och spara koloniområden och grönområden.

Svar: Se samlat svar om Förtätning och stadsplanering.

Förtäta ännu mer | enstaka synpunkter

Staden borde förtätas ännu mer. Förtäta genom att riva lägre bebyggelse och bygga mer på höjden, upp till 30 våningar. Detta för att hushålla med jordbruksmark och stadens grönytor. Satsa mer på parkeringshus och underjordiska parkeringar för att möjliggöra förtätning, se till exempel hur Malmö bygger ut staden. Service är också viktigt när staden förtätas. Förtäta i högstatusområden som Domsten, Laröd, Rydebäck och Hittarp. Gärna bebyggelse på höjden.

Svar: Se samlat svar om Förtätning och stadsplanering.

Kräv energieffektiva ekologiska byggnader | enstaka synpunkter

Helsingborg borde ställa ekologiska krav (GBC - green building certificate) vid upphandling nu när staden ska byggas ut. Men man behöver även se till samtliga miljö kvalitetsnormer vid byggnationer. Bygg högre genom att ställa krav på energieffektiva byggnader och på färgsättning (ljusa fasader) som kan reflektera ner ljus till marken.

Svar: Helsingborgs stad följer lagen om offentlig upphandling och de EU-direktiv som berör den, exempelvis likabehandling, icke-diskriminering, transparens med mera. Idag ställer vi och våra bolag krav på energiprestanda, materialval med mera när vi bygger själva, men när någon annan äger marken eller är byggherre har vi bara den rådighet som medges i detaljplanen. I plan- och bygglagen finns bestämmelser om att kommunen vid planering och planläggning ska iaktta gällande miljö kvalitetsnormer vilket du kan läsa mer om i stadsplanen (Riksintressen och regleringar samt Konsekvenser). Frågor kring energieffektivitet och färgsättning regleras inte i en översiktsplan utan i kommande planering.

Bygg blandad stad | enstaka synpunkter

Bygg bostäder och blandad bebyggelse vilket ger rörelser i staden under alla tider på dygnet samt en ökad trygghet. Var kreativa för att få blandad befolkning. Bygg på höjden, bygg vackert och spännande. Ta vara på erfarenheter och ritningar från andra byggnationer och bygg miljöklokt. Bygg bostäder till äldre med olika servicegrad för att frigöra andra bostäder och underlätta omsorgen från anhöriga och sjuk- och äldre vård. Bygg inte kontor, där det är lämpligare med bostäder. Kontor kan finnas på verksamhetsområden. Kanske bör kommunala kontor och service finnas ute i de olika områdena för att skapa arbetsplatser, närvaro och motverka utanförskap.

Svar: Se samlat svar om Förtätning och stadsplanering.

Ställ krav på kultur och god arkitektur | enstaka synpunkter

Stadsplanen har för lite fokus på kulturmiljöfrågor vilket är viktigt för att skapa en vacker och spännande stad. Har de glömts bort? Helsingborgs charm ligger i den blandade historiska miljön.

Vi borde bli bättre på att påverka och ställa krav på arkitekturen vid nybyggnad och renovering. Vi borde även satsa på fler konstverk, till exempel genom att utveckla ett konststråk utmed Landborgen samt skapa ett eget Subtopia vid Mejeriet, inspirerat av Alby (Stockholm).

Svar: Kultur och konst har en viktig roll i ett attraktivt Helsingborg, men staden har ingen möjlighet att påverka detta genom översiktsplanen. De frågorna diskuteras och behandlas i senare planering och främst inom ramen för enskilda projekt. Kulturförvaltningen har bidragit med kunskap till relevanta delar av stadsplanen, exempelvis den kulturhistoriska aspekten för koloni- och odlingslotsområden, riksintresse för kulturmiljövården och bostadsförtätning, så vi känner oss trygga i att frågorna har blivit tillräckligt belysta under processen.

Bevara Helsingborgs karaktär | enstaka synpunkter

Bevara Helsingborgs karaktär när staden förtätas, till exempel utsikten över sundet och Landborgens framtoning. Högre bebyggelse kommer att påverka turismen negativt. Nu bygger man bort havsutsikten vid Ångfärjetomten. Inspireras istället av Helsingör och dess nya Sjöfartsmuseum. De tar tillvara den äldre miljön och skapar samtidigt en öppen plats för medborgarna.

Svar: Se samlat svar om Förtätning och stadsplanering.

Vill inte bo i skyskrapors skugga | enstaka synpunkter

Stadsplanens föreslår höga hus i befintlig bebyggelse och på nya platser i staden. Vem vill bo i skuggan av dessa skyskrapor? Det är bättre att skapa nya områden där dessa ingår, fast i en lägre skala så att de smälter in. Varför har ni inte planerat hus i Råå eller i Laröd?

Svar: Råå ingår i stadsplanen och här föreslår vi både förtätning i befintlig bebyggelse och högre hus längs stråk med strukturbildande kollektivtrafik (Landskronavägen). Laröd ligger utanför Stadsplanens avgränsning och därför föreslår vi inget där.

Tveksam nytta av Ångfärjans exploatering | enstaka synpunkter

Ifrågasätter nyttan av kongresscentret på Ångfärjestationen för helsingborgarna. Det kommer att stå outnyttjat och tillskottet på endast 150 bostäder är litet och förmodligen alltför dyrt att bo i för den som verkligen behöver en bostad.

Svar: När projektet med stadsplanen påbörjades var detaljplanen för Ångfärjan antagen. Stadsplanen har anpassats till den markanvändningen som detaljplanen föreslår. Vi anser att 150 nya bostäder är ett bra tillskott, men självklart behövs det många fler i Helsingborg som helhet.

Bygg bostäder för äldre | enstaka synpunkter

Stadsplanen nämner inte boende för äldre. Befolkningen åldras och staden står inför många utmaningar med till exempel ett överfullt lasarett och en ökning av kommunal hemvård. Befolkningsökningen utgörs inte bara av unga människor i arbetsför ålder.

Svar: Vi ska i första hand skapa nya platser i vårdboende och trygghetsboende genom att utveckla det befintliga bostadsbeståndet, och verka för ändamålsenliga bostäder för dem som har möjlighet att bo kvar hemma. Bostäder för boende som behöver särskilt stöd samt för äldre ska finnas nära service eller där de kan nå denna på ett enkelt sätt för att möjliggöra självständighet. Du kan läsa mer i stadsplanen (Bostäder/ Bostäder för särskilda behov), som har tagits fram i samarbete med vård- och omsorgsförvaltningen.

Lär av 60- talets rivningar | enstaka synpunkter

Gör inte om samma misstag som i planeringen som på 1960-talet, då centrala delar av städer och orter i hela Sverige revs och äldre kulturbyggnader ersattes av Tempo, EPA etc. Det verkar finnas obegränsad tomtmark för arenor, fotbollsplaner, kongresshus och hotell. Men inte plats för att bevara mångåriga och välordnade koloniområden.

Svar: Se samlat svar om Förtätning och stadsplanering.

Bygg i övriga regionen | enstaka synpunkter

Inte lämpligt att bygga ut staden för 40 000 nya invånare om det innebär att oersättliga värden förstörs för de som redan bor i Helsingborg idag. Utbyggnadsbehovet bör ses ur ett regionalt perspektiv med hela Skåne nordväst (familjen Helsingborg) som planeringsområde. Utnyttja det regionala samarbetet. En stor del av utbyggnaden kan ske i områden med lägre markpriser än i de kustnära områdena. Klippan och Örkelljunga har exempelvis stora områden och skog med betydligt lägre pris och klassning än Helsingborg. Från Stidsvig når man Berga industriområde på 20 minuter

med bil. Det finns också Skåneexpressen Helsingborg-Örkelljunga som ett alternativ. I yttrandena föreslås även flera andra platser inom regionen.

Svar: 40 000 fler invånare är inget mål utan en prognos som baseras på statistik. Vi har gott samarbete inom Familjen Helsingborg och har en regional strukturplan med strategiska ställningstaganden kring infrastruktur, landskap och näringsliv med mera. Vi arbetar även för att stärka den regionala utvecklingen, till exempel genom att underlätta pendling mellan våra orter. Uppdraget för stadsplanen har dock varit förtätning med fokus på hur Helsingborgs centralort kan växa.

Bygg på jordbruksmark | enstaka synpunkter

Varför ingen utbyggnad på jordbruksmark? När staden växer efter 2035 kommer jordbruksmarken att bli en aktuell fråga. Då kan man lika gärna ta tag i den planeringen redan nu.

Svar: Stadsplanens uppdrag har varit att pröva strategin att växa genom förtätning. Att ta jordbruksmark i anspråk är inte förtätning och bidrar inte heller till en långsiktigt hållbar utveckling.

Värna jordbruksmark | enstaka synpunkter

Ta inte jordbruksmark i anspråk när staden växer. Varje kvadratmeter är mångdubbelt mer värd än tomtmark. Förbjud ytterligare byggnation öster om Österleden samt öster om E6/motorvägen. På dessa områden finns värdefull åkermark och odlingen har klimatanpassats. Transport- och logistikcenter behöver inte ligga på världens bästa åkermark. Bygg dem hellre längs E4:an i Stidsvig eller Eket. Dessa orter ingår i kommuner som är med i Familjen Helsingborg. Om man ska ha en sådan princip är ju även koloniområdena en form av jordbruksmark där man bedriver ekologisk odling av kvalitetsgrödor. De områdena är särskilt passande för stadsnära småskalig odling.

Svar: I stadsplanen pekar vi ut Östra Ramlösa som utredningsområde med tonvikt på bostäder. Området finns med även i ÖP2010 och för de södra delarna finns ett planprogram. Det är viktigt att den fortsatta planeringen av området tar utgångspunkt i strukturbildande kollektivtrafik och starka cykelstråk och att man skapar en tät och hållbar struktur med tillräckliga ytor för dagvatten. Stadsplanen behandlar inte områdena öster om E6.

Verksamheter inom transport och logistik ska ligga där de har bäst fysiska förutsättningar och där negativa störningar och risker kan minimeras. Verksamheter med omfattande lastbilstrafik ska lokaliseras i nära anslutning till motorvägen för att minska störningar längre in i staden där vi har en högre andel boende. Av samma anledning reserverar vi även mark för verksamheter som har för avsikt att transportera en stor andel gods på järnväg vid industrispåren i Långeberga, Ättekulla och Vångagärdet. Staden har ett nära samarbete inom Familjen Helsingborg, inte minst inom näringslivsfrågor. Lämpligheten att lokalisera verksamheter i Stidsvig kan inte bedömas av oss, men för att invånarna på ett enkelt och hållbart sätt ska kunna ta sig till sina arbetsplatser har vi bedömt att det är lämpligt att lokalisera en del av verksamheterna i anslutning till tätorten och det regionala kollektivtrafikstråk som de större trafiklederna utgör. Stadsplanens förslag för kolonier och odlingslotter har justerats efter samrådet. Se samlat svar för det avsnittet.

Utveckla verksamhetsområden för ökad attraktivitet | enstaka synpunkter

Gör staden mer attraktiv genom att utveckla och röja upp verksamhetsområden. Till exempel H+ området samt Ängelholmsleden respektive Landskronavägen. Befintliga butiker kan inrymmas i bottenplan på de nya byggnaderna. Ytkrävande verksamheter som bilhandlare kan flytta till områden utanför staden. Stora parkeringsplatser kan ersättas med garage under byggnaderna.

Svar: I stadsplanen har vi arbetat med förtätning och utveckling av våra verksamhetsområden, och hur vi kan använda marken mer effektivt. Det handlar också om på vilka platser olika typer av verksamheter har bäst möjligheter att utvecklas, och hur vi i staden kan samarbeta med andra aktörer. Läs mer under Arbete och näringsliv i den digitala stadsplanen.

Social hållbarhet

Samlad svar: Integration är en viktig fråga och vi kan inte skapa en hållbar stad för fler invånare om vi inte beaktar det sociala perspektivet. I stadsplanen kan vi visa hur förbättrade fysiska förutsättningar kan skapa ökad social hållbarhet. Stadsplanen är en gemensam helhetsbild för att lyckas med en långsiktigt hållbar utveckling av Helsingborg. I genomförandet behöver vi samverka både med andra förvaltningar inom staden och med andra aktörer. Vad som upplevs attraktivt är subjektivt. Det vi kan göra är att skapa bättre fysiska förutsättningar för fler människor. Till exempel att människor ska ha nära till service, lättillgänglig och nåbar kollektivtrafik, gång- och cykelvägar, parker och så vidare. I stadsplanen har vi använt viljeinriktningarna som finns i Helsingborgs Livskvalitetsprogram.

Vi tycker att det är viktigt med en balanserad bostadsmarknad. Det vi gör i stadsplanen är att visa behovet av bland annat bostäder och peka ut lämpliga platser för dessa, men vi kan inte styra bostadstyp, upplåtelseform, prisklass eller vem som ska bo var. Stadsplanen pekar inte heller ut var boende för nyanlända ska ligga, vilket hanteras inom ramen för bygglovsprocessen för de aktuella bostäderna. Boende för nyanlända är en fråga som berör Sverige som helhet. Helsingborgs stad måste kunna erbjuda ett visst antal bostäder enligt en tilldelad kvot och har därför tittat på olika möjligheter innan vi landade i tre lämpliga platser.

Integrera mera | enstaka synpunkter

Staden måste jobba mer med integration, så att vi inte får fler områden med hög arbetslöshet och kriminalitet (ghetton). Planera och kräv av byggherren att mark upplåts för blandad bebyggelse, exempelvis Vasatorps trädgård är alltför segregerat med enbart bostadsrätter och villor. Finns det någon strategi för att undvika att hamna i ett nytt miljonprogram och undvika en ökad segregation? Se Malmö som varnande exempel. Det är viktigt att se till alla Helsingborgare, nyinflyttade som befintliga för att Helsingborg ska bli en hållbar och attraktiv stad för 40 000 nya invånare.

Svar: Se samlat svar om Social hållbarhet.

Bostäder för nyanlända någon annanstans | enstaka synpunkter

Olämpligt att ha boende för nyanlända vid Brohult/Dalhem, då området redan är utsatt och situationen riskerar att förvärras. Även planerna vid Mariastaden ifrågasätts. Missnöje mot att staden planerar boende för nyanlända eftersom man befarar sänkta fastighetsvärden.

Svar: Se samlat svar om Social hållbarhet.

Bygg bostäder som folk har råd med | enstaka synpunkter

Bygg billiga lägenheter för studenter och mindre hushåll som ligger nära centrum och högskola.

Förtäta mer i centrum istället för att bygga dyra lägenheter i utkanterna. Säkerställ att de bostäder som byggs är attraktiva och rimliga att bo i utan bostadsbidrag. Hur många av kommunens invånare har bostadsbidrag?

Svar: Se samlat svar om Social hållbarhet. Antalet invånare med bostadsbidrag är inte relevant för stadsplanen.

Områdesspecifika synpunkter om förtätning

Samlat svar: I arbetet med stadsplanen har vi arbetat med hela centralorten utifrån alla behov vi har – bostäder, grönska, hållbara resor och transporter och så vidare. Vi har gjort avvägningar över vilket intresse som väger tyngst på vilken plats. Vi har under samrådet fått ett femtiotal olika synpunkter om alternativa platser för bostäder och stadsutveckling samt tankar kring utbyggnadsprinciper, vilket är positivt. Vi har haft synpunkterna med oss i det fortsatta arbetet med stadsplanen.

Stadsplan 2017 beskriver hur vi ska använda marken år 2035 i centralorten Helsingborg. Att vi i det här projektet fokuserar på centralorten utesluter inte utveckling av våra stationsorter. I vår kommunomfattande översiktsplan ÖP2010 samt i ändringarna av översiktsplanen för Allerum - Hjälmskult och Gantofta finns riktlinjer, och detaljplaner pågår på flera håll. Vi har också fått inriktningsbeslut från den politiska styrgruppen att arbeta mer med stationsorterna när stadsplanen är antagen.

I stadsplanen ser vi på helheten för stadens utveckling oavsett vem som äger marken. Cirka 50 % av utbyggnadsområden för bostäder ligger på kommunens mark medan 50 % är på privat mark. I stadsplanen kan vi inte styra över specifika boendeformer eller upplåtelseformer. I utbyggnadsområden för bostäder är vi också tydliga med att det behövs andra funktioner, som till exempel service, parker och dagvattenhantering.

Principer

Ta fram principer för planeringen | enstaka synpunkter

Låga bostadsområden kan generellt byggas på med flera våningar och parkeringsplatser ska bebyggas med bostäder. Våra kollektivtrafiknoder skulle kunna förtätas ännu mer.

Svar: Synpunkterna stämmer överens med stadsplanen och medför ingen ändring.

Centrala staden

Bygg inte på kvarteret Munken | ett tiotal synpunkter

Parken i kvarteret Munken och Klostret är viktig för boende och en av få gröna oaser i området som används av boende och förskolor. I parken finns rikt fågel- och insektsliv, den rensar luften och tar emot dagvatten. Området är omnämnt i grönstrukturprogrammet samt bevarandeprogram för Slottshöjden. En förtätning hade förvärrat en redan dålig parkeringssituation, den leder till mer trafik och genererar buller för de boende. Detaljplanen borde utformas så att kvartersmarken omvandlas till park och ges ett formellt skydd mot exploatering. Bygg istället på Fredriksdalsplatsen, då denna grönyta inte används av någon eller till något särskilt. I stadsplanen finns bebyggelse inritad som befintlig blandad stad där detaljplanen ännu inte gått ut på samråd. Eftersom ingen upptäcker det finns det ingen chans att reagera på förslaget, det innebär att den demokratiska processen körs över.

Svar: Vi visar inte pågående detaljplaner på något särskilt, utan markanvändningen som visas är den som finns i gällande detaljplaner. Det pågår arbete med en detaljplan för kvarteret Munken och en för kvarteret Klostret på Slottshöjden som kommer ut på separat samråd under 2017 och då finns det möjlighet att lämna synpunkter.

Kvarteret Böljan skymmer utsikten | enstaka synpunkter

Den aktuella utbyggnaden av kv. Böljan utmed Drottninggatan är ett onödigt intrång i utblickarna från landborgspromenaden. Det inte bara siktlinjen mellan Kärnan och Kronborg och området runt

Kärnan som måste skyddas mot intrång av höga hus. Det gäller även utblickarna mot sundet från landborgspromenaden från Pålsjöområdet i norr till Bergaliden/ Eneborg i söder.

Svar: I stadsplanen har vi förhållit oss till gällande detaljplan för kvarteret Böljan som antogs av kommunfullmäktige den 19 november 2014 och vann laga kraft den 18 februari 2016.

Ta fram ny plan för H+ området | enstaka synpunkter

Hur aktuell är egentligen FÖP H+? Många stora frågor är lagda på is vilket sätter käppar i hjulet nu när detaljplaner börjar tas fram för området. Staden borde intensifiera arbetet och få in fler bostäder i H+ området.

Svar: H+ området ligger utanför stadsplanens avgränsning. Stadsplanen föreslår inget annat för H+ området än det som redan är beslutat i gällande översiktsplan för H+ som antogs den 23 november 2011 och förklarades aktuell 26 februari 2014.

Bygg inte vid Johan Banérs gata | enstaka synpunkter

Önskar ingen ny bebyggelse i området precis nedanför Johan Banérs gata.

Svar: Längs med Johan Banérs gata har vi pekat ut strukturbildande kollektivtrafik. Vid hörnet Johan Banérs gata/ Hammarbergsgatan har vi en servicepunkt. Det är i anslutning till dessa lägen som vi rekommenderar förtätning för att möjliggöra bland annat hållbart resande. För förtätning i befintlig bebyggelse kan det vara positivt med mindre projekt som inte har lika stor påverkan på stadens struktur.

Utveckla centrumområde på Söder | enstaka synpunkter

Utveckla Söder till ett centrumområde med höga hus i klassisk stil med väl tilltagna butiksfasader i bottenvåningarna. Spara viktiga befintliga byggnader så som Folket hus, Gustav Adolfskyrkan och badhuset. I skyskraporna kan skolor, bostäder och kontor inhysas.

Svar: I stadsplanen har vi tagit fram förtättningsprinciper för befintlig bebyggelse för att se hur vi kan utveckla befintliga strukturer och samtidigt tillföra något nytt, och det är så vi föreslår att Söder ska utvecklas.

Ringstorp, Mariastaden och Pålsjö skog

Olämpligt med förtätning på Ringstorp | enstaka synpunkter

Det är inte lämpligt att förtäta på grönytor vid Baldersgatan/ Ringstorpsvägen/ Johan Banérs gata. De gemensamma ytorna bör värnas eftersom de används av kyrkans verksamhet samt av skolbarn och äldre som besöker kyrkan. Enligt Stadsplanen ska man förtäta främst på hårdgjord yta samt låta gröna stråk vara minst 20 meter breda, vilket frångås om man bygger på ytan. Bebyggelsen i kvarteret "Balder" klassas som "tät småhusstad" och här ska man enligt staden "behålla småhusindelningen". Det innebär att man inte bör bygga flerfamiljshus här. Grönområdet ger invånarna rekreation och livskvalitet. Fundera på om bebyggelse på detta grönområde uppfyller era mål och visioner.

Svar: Vi har tagit bort området ur stadsplanen inför utställning. Den norra delen kommer att prövas i detaljplan (planuppdrag finns) medan den södra utgår. Klimatutredningen vi tog fram 2016 innebär att vi bedömer att mer ytor kommer att behövas för vatten, och att det är lämpligt att bara pröva en mindre del för bostäder. Vi redovisar inte pågående detaljplaner i stadsplanen, då det är ett material som snabbt blir inaktuellt.

Utbyggnader försämrar Mariastaden | enstaka synpunkter

Mariastaden har förlorat sin attraktionskraft på grund av den ohejdade förtätningen med trafik kaos, buller, stress och slitage på grönområdena. Bygg nytt på andra platser. Planerad utbyggnad sker för nära Pålsjö kyrkogård, vilket får till följd att folk rastar sina hundar och solar vid gravarna. Det är för långt till Maria station, där kommunen hävdar att man vill förtäta.

Svar: Det som idag byggs i Mariastaden har stöd i tidigare beslutade detaljplaner och planprogram. Vår avsikt har varit att skapa en stadsdel med blandade bostads- och upplåtelseformer samt att använda det stationsnära läget effektivt genom tätare bebyggelse. I stadsplanen föreslår vi ytterligare utredningsområde i nordöstra Mariastaden där tonvikten ska ligga på bostäder, samt mindre områden i befintliga delar. I anslutning till Mariastaden, och bland annat Pålsjö kyrkogård, har vi nyligen bildat ett naturreservat (2016) för att stärka de gröna värdena och kvaliteterna.

Inga bostäder i Pålsjö skog | enstaka synpunkter

Förslaget på bostäder/ blandad stad - inriktning boende vid Pålsjö skog kränker det framtida naturreservatets värden. Det är inte tomter för friliggande villor som lockar företagare, utan de gemensamma natur- och kulturvärdena som finns i staden och framförallt Pålsjö skog.

Svar: För att förtydliga förhållandet mellan Pålsjö naturreservat och den föreslagna markanvändningen i stadsplanen, har vi valt att anpassa oss till naturreservatets gräns. I processen kring Pålsjö naturreservat diskuterades det bostäder på den aktuella platsen och därför föreslår vi bostäder, förskola och liknande på platsen.

Dalhem, Drottninghög och Fredriksdal

Bygg på Fredriksdal | enstaka synpunkter

Delar av Fredriksdal samt låga skolbyggnader som t.ex. Fredriksdalsskolan kan byggas på med fler våningar för bostäder. Man kan bygga öster om Minörgatan eller på gräsytor kring Netto/Vasatorp/Drottninghögsvägen.

Svar: Förtätning kan innebära att man bygger på lägre byggnader där så är lämpligt. Om det är lämpligt att utöka Fredriksdalsskolan (Kubikskolan) för att ta hand om fler elever utreds i kommande planering. Ett utökat elevantal innebär även att man behöver titta på andra viktiga aspekter som tillräckliga ytor för skolgård, idrottshall med mera. Vi bedömer att de föreslagna ytorna vid Minörgatan och i korsningen Vasatorpsvägen/ Drottninghögsvägen behövs för annan användning än bostäder.

Beakta den sociala aspekten | enstaka synpunkter

Viktigt att beakta den sociala aspekten vid förtätning i Dalhem, Fredriksdal och Drottninghög. Det har varit problem med narkotika och bilbränder med mera och förtätning är ingen lösning på problemen.

Bygg inga hyresrätter i Dalhem. Området är redan utsatt och staden behöver jobba med de problem som finns. Värdet på bostäderna kommer att sjunka och dessutom är det privat mark som ni föreslår ska bebyggas.

Svar: Vi vet att förtätning inte är den enda lösningen. Social hållbarhet i stadsmiljön, som vi arbetar med i stadsplanen, handlar om människors möjligheter att samspela och möta andra, att ha ett fungerande vardagsliv, en identitet, möjlighet till upplevelser, tillgång till gröna miljöer och att stadens delar hänger samman med varandra. Det handlar också om att alla ska ha tillgång till stadens rum och uppleva att staden är tillgänglig. Barn och ungas behov är viktiga. För att uppfylla detta behöver stadens olika delar och målpunkter vara väl sammankopplade. Här fyller stadsplanen en viktig roll genom att den kan lyfta fram behov av förbättringar i den fysiska miljön. I Dalhem, Fredriksdal och Drottninghög har vi i stadsplanen

identifierat behov av aktivitetsstråk, stadsstråk och stadskoppling. Se även samlat svar Social hållbarhet.

Vill bygga på Filborna 36:18 | enstaka synpunkt

Personen vill säkerställa att hen eller någon annan kan bygga på den aktuella fastigheten.

Svar: Eftersom det inte längre är aktuellt att omvandla koloniområdet Lundsback till bostäder har också Filborna 36:18 utgått som utbyggnadsområde, då vi inte tycker det blir en bra helhetsstruktur i området. Däremot finns det fortfarande möjlighet att förtäta på fastigheten. Den östra delen av fastigheten pekas fortfarande ut som park och grönstråk längs med Österleden.

Rosengården och Husensjö

Utveckla Rosengården och Husensjö | ett tiotal synpunkter

Mejeritomten och Mejerigatans odlingslotter ser förfärliga ut med tomma fabrikslokaler, det hade varit ett lyft för området att fylla det med attraktiva bostäder. Man skulle kunna bygga generationsboende, mellanboende för seniorer, och förskola. Det är en attraktiv tomt och det borde beredas möjlighet för båda åldersgrupperna.

Bygg på markplanet väster om Sally Bauerskolan eller använd marken öster om Brytstugevägen för en skola (del av Vasatorpsstråket). Sockengatan är ett lämpligt område för bostäder. Antingen genom att bygga på gräsytor vid infarten till bostadsrättsförening 16 o 17, eller på gräsmattor mellan Sockengatan och månadsgatorna på Adolfsberg/ Ragnvalla. Skaragatans garageplats kan vara en lämplig yta att bygga på liksom Slöjskogen söder om Nanny Palmqvistskolan.

Bygg på gräsmattor mellan brf Ingrid och Sara vid Storängen. Bygg vid Fältarpsvägen, gärna 5-6 punkthus, jfr Höjdpunkten, på Sundspärlans parkering samt på Apladalens koloniförening.

Svar: I stadsplanen föreslår vi att Mejeritomten omvandlas till blandad stad med skola, förskola bostäder, gröna stråk och park, dagvattenhantering samt parkering i samlade anläggningar. Området öster om Brytstugans koloniområde (kvarteret Visdomen) är lämpligt för en skola enligt gällande detaljplan. På övriga platser har vi bedömt att ytorna behövs för annan användning än bostäder.

Verksamhetsområden och infarter

Utveckla verksamhetsområdena | ett fåtal synpunkter

Berga verksamhetsområde kan byggas på med fler verksamheter eller omvandlas till bostadsområde. I så fall skulle verksamheterna flyttas till området vid NetOnNet och Hornbach. På längre sikt kan staden byggas ihop med Väla. Verksamhetsområden borde också förtätas och inte nyanläggas. Industrifastigheter vid Väla södra, Långeberga och Kemira nämns som potentiella platser för förtätning, liksom Gåsebäcks industriområde.

Svar: Berga är ett av stadens mest välfungerande verksamhetsområden som är uppbyggda av ett komplext nätverk av företag och verksamheter som samarbetar på olika vis. Det är något som vi är måna om att vidareutveckla, och vi har bedömt att en omvandling till bostadsområde inte är lämpligt. Vi har kompletterat stadsplanen genom att utveckla strategier som visar hur Berga och de andra verksamhetsområdena kan bli tätare.

Utveckla Norra infarten | enstaka synpunkt

Norra infarten, området kring Tropikariet kan rivas för att bygga bostäder. Finns ytor på båda sidor om Ängelholmsleden. Skapa en spännande och ny stadsdel med handel och verksamheter, främst bostäder. Problemet med en bullrig infartsled kan lösas med klok arkitektur och trafikåtgärder av olika slag, kanske kan lokalbussarna vara av någon sorts hybridtrådbuss. Lyft fram byggnader som Berga kasern, häktet och polisen. Kända lokala varumärken som HO-huset, Zoégas och McNeil. Stenströms och Tropikariet m.fl. kan få nya spännande och bättre lokaler och "skyltfönster"

Svar: Vi har ett gällande planprogram för Norra infarten (2012). Där tar vi upp flera av de saker som finns bland synpunkterna ovan; bostäder och verksamheter, bullerproblematik, hållbara färdmedel och en kreativ och attraktiv miljö. I stadsplanen föreslår vi samma inriktning som planprogrammet.

Gör om Vasatorpsvägen | enstaka synpunkt

Vasatorpsvägen kan göras om till en stadsgata med bostäder mellan Larmvägen – Drottninghögsvägen.

Svar: I samband med att vi inför HelsingborgExpressen kommer Vasatorpsvägen att byggas om till en mer stadslig gata med mittförlagda bussfält mellan Drottninghögs centrum och Regementsvägen med tre nya hållplatser på Vasatorpsvägen. Projektering pågår som planeras vara klar till sommaren 2019. Vi arbetar också vidare med detaljplaner, till exempel längs med Vasatorpsvägen som möjliggör bebyggelse som möter gatan.

Bygg i handelsområden | enstaka synpunkt

Förtäta i handelsområden. Nästa gång till exempel Väla bygger ut så kan parkering byggas i samlade parkeringshus för att frigöra yta. Många andra handelsområden har både parkering och butiksbyggnad i ett plan.

Svar: I stadsplanen föreslår vi både förtätning i verksamhetsområden och ett nytt sätt att arbeta med yteffektiva parkeringslösningar.

Råå, Miatorp och Ättekulla

Dåligt utnyttjad exploatering på Råå | enstaka synpunkter

Den nya bebyggelsen mellan Landskronavägen och Lybecksgatan, borde ha byggts med ytterligare en våning samt garage i bottenplan när man redan var i gång. Med anledning av den föreslagna Stadsplanen och förtätningshysterin som råder borde staden ha tänkt efter före.

Svar: När projektet med stadsplanen startade var detaljplanen för området redan klar och byggnationen startade kort därefter.

Inga höga hus på Rååvägen | enstaka synpunkt

Det är olämpligt med höga hus på Rååvägen.

Svar: I stadsplanens samrådsförslag har vi visat ett första förslag på hur vi kan utveckla den befintliga bebyggelsen. Vi har också ställningstaganden kring höga hus, vilka höjder och platser som är lämpliga, till exempel vid stadsdelscentrum som vid Raus.

Vad föreslås i Valhallaområdet? | enstaka synpunkt

Vad kommer att hända i Valhallaområdet (Vallhallavägen, Torpgatan och Blygatan) i Miatorp?

Svar: I området föreslår vi att det byggs cirka 300 bostäder. I den föreslagna omvandlingen ingår även ytor för stadsodling. Väster om utbyggnadsområdet föreslår vi att Tallskogsleden utvecklas och söder om området föreslår vi ett grönt stråk i öst-västlig sträckning.

Bostäder på Norrehedsskolan | enstaka synpunkt

Att ställa om befintlig byggnad eller bygga ny skola på f.d. Norrehedsskolan finns inte med i nuvarande planering för skolutbyggnad i Helsingborg. Det är värt att pröva förutsättningar för att komplettera med bostäder på platsen.

Svar: Utmed Landskronavägen och i kvarteret Äpplet föreslår vi att nya områden för bostäder utvecklas. Befintliga skolor i området har inte tillräckligt med kapacitet för att kunna försörja den föreslagna bebyggelsen. Därför behåller vi föreslagen skola på Norrehedsskolan men har kompletterat med ett alternativt läge för en skola vid Landskronavägen. På Norrehedsskolan föreslår vi även bostäder, vilket får utredas i framtida planarbeten. Skol- och fritidsförvaltningen har medverkat i hela processen.

Bygg i Raus och Ättekulla | enstaka synpunkt

I Raus finns ett stort område mellan Rusthållsgatan - Ättekulla bostads- och industriområde i norr och öster, Rausvägen och Råån i söder och järnvägen i väster. Det är ett inklämt jordbruksområde som är bättre för bostadsbebyggelse än kolonilotter eller åkermark utanför staden

Svar: Vi föreslår redan ytor för bostäder i Raus Vång, förutom de delar som är Ättekulla naturreservat.

Ytterområden**Bygg i Östra Ramlösa inklusive Ljusekulla** | enstaka synpunkt

Ett räkneexempel visar att de tre största koloniområdena är på 19 hektar och skulle ge plats åt 3023 bostäder. I Östra Ramlösa finns 200 hektar, vilket skulle kunna ge 31 823 bostäder. Även området norr om Östra Ramlösa (Bruces skog) är lämpligt. Viktigt att bygga tätt och självförsörjande, eftersom det kommer att bli isolerat.

Svar: I stadsplanen pekar vi ut Östra Ramlösa som ett framtida utredningsområde med tonvikt på bostäder. Vår målsättning är att området ska vara en del av övriga staden och därför är det viktigt att den fortsatta planeringen tar sin utgångspunkt i strukturbildande kollektivtrafik och starka cykelstråk. Vi behöver titta vidare på tätheten och området behöver också knytas samman med resten av staden med gröna stråk och stadsstråk.

Bygg på golfbanorna | enstaka synpunkt

Bygg på golfbanorna. Det är också en stor yta som bara används av en grupp. Det är även väldigt motsägelsefullt att säga att staden ska förtätas och samtidigt bygga ut Vasatorps golfbana.

Svar: Inom stadsplanens område finns inga golfbanor. Detaljplanearbete pågår vid Vasatorps golfbana på fastigheten Vasatorp 1:6.

Utveckla Väla by med bostäder och service | enstaka synpunkt

Stärk Väla by och utveckla med fler bostäder och service istället för verksamheter

Svar: Väla by påverkas idag av buller och växthus med nattbelysning och omges av verksamheter med omgivningspåverkan som inverkar på utbyggnadsomöjligheterna för bostäder i området. På sikt anser vi inte att området är lämpligt för bostäder. Vi föreslår därför att vi ska ta fram strategier för Väla bys successiva omvandling till verksamhetsområde.

Satsa på utveckling av byar och stationsorter | enstaka synpunkt

Förtäta och utveckla byarna, så att Helsingborg kan fortsätta att vara en grön stad och landsbygden ges möjlighet att växa. Bygg ihop staden med Bårslöv och Påarp och fortsatt sedan bort till Väla.

Utveckla kollektivtrafiken, så att det blir lättare för folk att ta sig dit och planera ny bebyggelse längs med tåglinjerna. Nya bostäder bör ha ett nytänkande som lockar folk. Satsa också på förskola, vårdcentral, bilfria gröna områden med cykelstigar och olika aktiviteter. Titta på Danmark, det finns goda exempel i Örestad.

Svar: I stadsplanen har vi haft i uppdrag att titta på just centralorten. Vi instämmer i att vi även behöver utveckla även våra stationsorter. I ÖP2010 lyfter vi fram utvecklingsmöjligheter för våra stationsorter och vi har även tagit fram ändringar av översiktsplanen för Allerum – Hjälmshult och Gantofta som visar byarnas utvecklingsmöjligheter. När Stadsplan 2017 antas i kommunfullmäktige kommer stadsbyggnadsförvaltningen att få i uppdrag att påbörja vidare utredning för utveckling av våra stationsorter.

Kolonier och odlingslotter

Samlat svar: Vi förstår alla goda egenskaper som så många personer har framfört om kolonier och odlingslotter när det gäller biologisk mångfald, den outnyttjade pedagogiska potentialen samt de kulturhistoriska värdena i flera av områdena. Vi vet att koloni- och odlingslotter har stor betydelse för de personer som har tillgång till en koloni- eller odlingslott då de ger möjlighet till avkoppling och rekreation, kreativitet och fysisk aktivitet. De är också viktiga för hälsa och social samvaro.

Stadsplanen har justerats efter samrådet. I stadsplanen föreslår vi ingen ändrad markanvändning för majoriteten av stadens odlingslotter och koloniområden enligt beslut i stadsplanens politiska styrgrupp (2016-12-07), med följande undantag:

- *Vi ska arbeta med möjligheterna till skola, förskola, bostäder, vård och grönstruktur på Mejeriets odlingslotter. Eftersom behovet av en ny grundskola är stort i centrala Helsingborg kan detaljplanearbete för Mejeriet inte invänta stadsplanen. Stadsbyggnadsnämnden gav planuppdrag den 20 april 2017.*
- *Vi ska utreda möjligheterna till ny framtida skola och förskola för att klara behovet i Dalhem/ Drottninghög/ Fredriksdal. Vi har därför lagt ett utredningsområde som omfattar bland annat norra delen av Brytstugans koloniområde.*
- *På Tuppens rekreationslotter kommer vi att fortsätta utreda möjlighet till bostäder och stadsodling..*
- *Det planerade dubbelspåret för Västkustbanan kommer att påverka Stenbockens sommarby och Åragatans koloniförening, även om vi inte vet i vilken omfattning.*

Många invånare föreslår att vi ska öppna upp koloniområdena så att fler kan besöka dem. De helsingborgare som inte har tillgång till en koloni- eller odlingslott eller umgås med någon kolonist kan uppleva dessa områden som barriärer och svårtillgängliga områden i staden.

Stadsplanen har därför justerats enligt det politiska beslut som fattades av den politiska styrgruppen (2016-12-07):

- *Vi ska utreda möjligheterna att göra odlingslots- och koloniområden öppna och tillgängliga för alla helsingborgare, och möjliggöra för förskolor eller andra publika verksamheter inom områdena*

Vi har förtydligat stadsplanen (Grönt samt Service och mötesplatser) med att de här områdena kan utvecklas och integreras med staden genom att vi till exempel samnyttjar ytorna för aktiviteter eller service som förskola så att de blir attraktiva och allmänna mötesplatser för alla.

Eftersom odlingslots- och koloniområdena är av allmänt intresse ska de vara öppna och tillgängliga för alla helsingborgare och barriäreffekten ska minskas. Processen för att öppna upp koloniområden kommer att ta sin början i samband med att avtal skrivs om för koloni- och odlingslotsområden i samarbete och dialog med föreningarna. Genom att arbeta med stråk och flöden av människor kan vi skapa trygghet, bland annat genom nya gång- och cykelvägar samt gröna stråk.

Koloniernas funktioner och värden

Namninsamling (1) | 10 058 underskrifter

Citat från listan "Protestlista för att bevara koloniområdena i Helsingborg och förhindra förslaget att ta bort 13 av 16 koloniområden i staden och i stället tätbebygga dessa områden. När man räknade andelen grönyta av de största tätorternas landareal år 2010 kom Helsingborg på 34:e plats av 37. Göteborg och Stockholm kom långt före på 8:e och 9:e plats. Vill du bo i en betongstad?"

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Protestlistan saknar beskrivning av förslag till Stadsplan 2017 eller hänvisning till hemsidan. Omkring 70 % av de personer som har skrivit under kommer från Helsingborg. 17 % är från Skåne, 7 % är från övriga Sverige och knappt 1 % från övriga världen. 3 % har inte angett eller skrivit otydlig bostadsort.

Namninsamling (2) | 60 underskrifter

Citat från listan: "Protestlista för att bevara koloniområdena i Helsingborg och förhindra förslaget att ta bort 13 av 16 koloniområden i staden och i stället tätbebygga dessa områden. När man räknade andelen grönyta av de största tätorternas landareal år 2010 kom Helsingborg på 34:e plats av 37." Göteborg och Stockholm kom långt före på 8:e och 9:e plats. Vill du bo i en betongstad? *Samma text som protestlista 1 ovan.*

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Protestlistan saknar beskrivning av förslag till Stadsplan 2017 eller hänvisning till hemsidan.

Namninsamling från kolonister på Lundsbackes koloniområde | 190 underskrifter

Citat från listan "Protestlista mot stadsplanens förslag att omvandla koloniområden till bostäder och annan bebyggelse. Kolonin betyder väldigt mycket, att ta ifrån oss möjligheten att odla ekologiskt och leva nära naturen känns både överkligt och tragiskt. Tänk om och gör rätt. Hitta andra alternativ som inte har samma dramatiska inverkan på så många människors liv."

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Protestlistan saknar beskrivning av förslag till Stadsplan 2017 eller hänvisning till hemsidan.

Dålig idé att ta bort koloniområden | ett sjuttioal synpunkter

Varför vill staden riva koloniområdena? Det finns många protester och önskemål om att detta inte ska ske. Det är en dålig idé eftersom det finns andra områden att bygga på. Det är bra att man planerar för att förskolor och skolor ska byggas vid grönyta, men inte att man sätter barn mot kolonister. Förslaget verkar bygga på en ignorans och inkompetens för vad områdena betyder för människor. Det är ett drastiskt och illa genomtänkt förslag.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter.

Viktiga för hälsa och social samvaro | ett sjuttioal synpunkter

Kolonierna är gröna oaser som ger möjlighet till avkoppling, rekreation, kreativitet och fysisk aktivitet. De ger möjlighet till närodade ekologiska frukter och grönsaker och är viktiga för människors hälsa och sociala samvaro. Vissa berättar att odlings- eller kolonilotten har varit en viktig plats för rehabilitering vid sjukskrivning på grund av stress eller kronisk sjukdom. Den kan ge en känsla av sammanhang i tillvaron genom att ge möjlighet till meningsfulla och varaktiga relationer med andra odlare. De flesta kolonister bor på cykelavstånd från sina kolonilotter, många bor i små lägenheter och bor i kolonierna under sommarhalvåret. Det kan få negativa konsekvenser för många personer om stadsplanen genomförs. De är mötesplatser för människor med olika bakgrund, etnicitet, ålder, arbetsförmåga med mera. Samarbetet mellan grannar är ofta ödmjukt och gott. De är också trygga platser för barn. Kolonierna används inte bara för odling utan även för fester, möten, bröllop med mera. Varje kolonilott berör många fler än dess ägare. Kolonierna är viktiga sociala rum för allt fler nyanlända och kan ses som en inkörsport till det svenska samhället, de är naturliga platser för integration. Det måste finnas valmöjligheter för hur man kan bo i en stad, alla vill inte bo i lägenhet och långt ifrån alla har råd att köpa en villa. Därför är koloniområden en bra kompromiss som passar många. Kolonierna ger njutning och rekreation till hela staden. De är öppna och tillgängliga för allmänheten.

Svar: Det enda området som är tillgängligt året runt är Apladalens koloniområde. Bland övriga områden är öppethållande väldigt varierande. Några områden har mycket begränsade öppettider även under sommarmånaderna vilket inte kan anses som tillgängligt. Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter.

Ger biologisk mångfald i en stad med låg andel grönyta | ett fyrtiotal synpunkter

Kolonilotterna är viktiga gröna lungor för staden som bidrar till biologisk mångfald, förbättrat lokalklimat och tar emot regnvatten. Djur- och artrikedomen är överlag stor med exempelvis vattensalamandrar vilket bör bevaras, inte tas bort. När odlarna väljer växter sker det ofta med hänsyn till att bin, fjärilar och småfåglar har föda under hela säsongen. När staden ska förtätas med fler lägenheter ökar behovet av dessa artrika grönområden ännu mer. Träden och växterna bidrar till ett bra klimat och kolonisterna är kunniga ekologiska odlare som har många ovanliga och lokala växtsorter i sina trädgårdar och bidrar till klimatsmart livsmedelsförsörjning. Det måste föras vidare till framtida generationer. Ska trädgårdsodling bara få finnas på museum? Kolonilotterna bidrar till livskvalitet för de som bor i lägenhet och som behöver kunna vistas i en trädgård och återhämta sig efter en arbetsvecka. Koloniområden är lugna oaser som allmänheten kan ta del och inspireras av. De är en outnyttjad resurs för skolor och förskolor där barnen kan få odla och leka på i en trygg miljö. Enligt SCB:s mätning av andelen grönyta i de 37 största tätorterna kom Helsingborg på 34:e plats (2010) - är det på den nivån staden vill vara? Här borde vi sikta på topp tio. Varför lägger man fram ett förslag som pekar åt ett annat håll?

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. När det gäller statistiken för de 37 största tätorterna i Sverige återfinns de flesta städer som har lägst andel grönområden i Skåne och Hallands län. Helsingborgs bottenplacering när det gäller andel grönyta har framförallt med vår placering mellan Öresund och den goda åkermarken att göra. Varken vatten eller åkermark räknas in i grönområdesarealen. Ambitionen är att Helsingborg ska upplevas och vara en grön stad. Våra satsningar inom ramen för handlingsplan för grönstruktur är exempel på hur vi konkret arbetar med detta. Den statistiken toppas dessutom av kommuner som har en stor andel grönyta som inte är offentligt tillgänglig för att den ligger i privata villaträdgårdar. Vår intention i stadsplanen är att framför allt ta redan hårdgjord yta i anspråk för ny bebyggelse. Då vi ska börja arbeta med grönytefaktorn för att säkerställa grönska på kvartermark och på gator och

torg, kommer det att vara positivt för biologisk mångfald, dagvattenhantering, klimatanpassning och rekreativa värden. Utöver det föreslår vi i stadsplanen ny natur på åkermark främst inom de tre tätortsnära rekreationsområdena Pålsjö, Bruces skog och Ättekulla-Råådalen. Det kommer så småningom även att göra ett avtryck i statistiken.

Kolonierna är ett kulturarv | ett trettiotal synpunkter

Koloniområdena är ett viktigt kulturarv som vuxit fram under mer än 100 år genom hårt arbete. De är en viktig del av Helsingborgs karaktär. Varför ges inte det perspektivet mer tyngd i stadsplanens förslag?

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter.

Kan inte ersättas med andra grönytor | ett tiotal synpunkter

Kolonierna går inte att ersätta med andra grönytor som park och natur. Dessa är små och blir sämre än det som finns på koloniområdena idag. I parker tar et minst 15 år innan man uppnår den biologiska mångfalden. Ni skriver att "alla koloni- och odlingslotsområden ska vara öppna och en del av stadens grönstruktur". Samtidigt så vill ni att koloniområdena successivt omvandlas till bostäder, skola, förskola etc. Talar ni inte mot er själva?

Svar: Stadsplanens förslag för kolonierna har justerats efter samrådet. Se samlat svar.

Går i arv i generationer | enstaka synpunkter

Koloniområdena har gått i arv i generationer och många har tänkt att deras barn sedan ska ärva kolonilotterna. De är ett familjeprojekt.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Eftersom kolonierna ligger på stadens mark kan de inte gå i arv.

Koloniområden hanterar vatten | enstaka synpunkter

Koloniområdena kan ta hand om skyfall med sina omfattande rotsystem på växter och ska därför inte ska tas i anspråk för annat ändamål. De behövs också för att infiltrera och ta hand om dagvatten lokalt, vilket även används för att vattna nyttoväxter. Man bör också tänka på spillvatten som måste renas, NSVA genomför bräddning och måste släppa ut orenat vatten i sundet.

Svar: Koloniområden liksom parker, trädgårdar och andra gröna områden fyller en viktig funktion när det gäller att ta upp det regn som faller under "normala" förhållanden. Däremot räcker de inte för att fördröja vatten vid skyfall och mer ihållande regn. För detta behövs också andra anläggningar. Ju tätare bebyggelse vi har, desto snabbare kommer flödestoppar vid kraftiga regn och desto viktigare blir det att vi har avsatt ytor med möjlighet att fördröja tillräckliga volymer vatten. Här är en viktig princip att planera för mångfunktionella ytor, som tillåts svämma vid skyfall men som till vardags används för andra ändamål.

Konsekvenser för den attraktiva staden | enstaka synpunkter

Staden har tagit den enkla vägen för att hitta nya områden att bebygga. Helsingborg behöver alla former av grönaområden för att behålla sin attraktivitet. Även om det är en liten andel av Helsingborgarna som har koloni, så har det ett stort inflytande på hur stadsbilden upplevs. För att kunna nå stadsplanens mål att göra staden mer attraktiv och hållbar måste det väl finnas någon utredning/analys som visar att en stad utan koloniområden är mer attraktiv än en stad med sådana? Vad kommer detta att betyda för kommunen och framför allt hur kommer kolonisterna att må? Varför frågar man inte oss som redan bor här? Vad gör ni för att behålla oss? I konsekvensbeskrivningen nämns ordet koloni en enda gång. I förstudien "Koloniområdena i Helsingborg" (2008)

står att en konsekvensanalys av koloniområdena ska göras inför större förändringar. Har en sådan gjorts med hänsyn till de förändringar som föreslås i stadsplan 2017? Höganäs, Ängelholm, Landskrona och Malmö har flera koloniområden. Där pågår diskussioner om höjda arrenden men inga tankar på rivningar. Är vi medvetna om att vi konkurrerar med dessa städer om kommande medborgare? Kommer framtida medborgare i Helsingborg att tycka att det är ok att inte kunna ha stugkoloni? Det kom upp många bra förslag på mötet och det enda tjänstemännen säger är att det tar vi med oss till vår presentation för politikerna. Dessa förslag borde varit med från början om man gjort sitt jobb.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlad svar Kolonier och odlingslotter. Vi har tagit fram en konsekvensbeskrivning för stadsplanen utifrån sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser. Vi har även beskrivit konsekvenserna av förslaget utifrån respektive tema, och det kan man läsa i underlags-PM. Någon specifik konsekvensbeskrivning för koloniområdena har vi däremot inte tagit fram.

Kolonier har hållbar livsstil | enstaka synpunkter

Lägenhet i kombination med koloni gör att man kan leva inom räckhåll för kommunala färdmedel, vilket gör att man sällan kör bil vilket ger lägre trafikbelastning. Om kolonierna försvinner innebär det att många tvingas att leta efter en villa att bo i. Eftersom billigare villor oftare finns på platser med dåligt utbyggda allmänna kommunikationer innebär det ett högre bilberoende och större trafikbelastning. Det kan även innebära att man tvingar helsingborgare till kranskommuner där staden går miste om skatteintäkter. Den totala markytan man tar i anspråk om man bor i lägenhet och har koloni är betydligt mindre än hos de som bor i villa med trädgård.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlad svar Kolonier och odlingslotter. I stadsplanen föreslår vi framförallt en tät bebyggelse med flerfamiljshus och rad- eller kedjehus, och endast i begränsad omfattning enfamiljshus. Vi föreslår också generell förtätning i befintliga villaområden.

Viktiga för näringslivet | enstaka synpunkter

Ni tänker inte på företagen i Helsingborg. Kolonisterna förändrar ständigt sina kolonilotter och brukar investera ansevärd summor i byggmaterial, färg, växter osv, vilket skapar arbetstillfällen samt skatteintäkter.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlad svar Kolonier och odlingslotter.

Koloniområden ger sysselsättning | enstaka synpunkter

Har staden gjort en analys på hur många av de 40 000 invånare som kommer att ha arbete respektive vara arbetslösa? Koloniområdet fyller en viktig funktion som sysselsättning och social samhörighet för arbetslösa.

Svar: Stadsplanens förslag för kolonierna har justerats efter samrådet. Se samlad svar. En framskrivning av prognoserna pekar på att vi behöver cirka 20 000 fler arbetstillfällen till år 2035. Vi har kompletterat stadsplanen med en uppskattning av hur många arbetsplatser som är möjliga att skapa i de föreslagna områdena.

Kolonier är en klassfråga | enstaka synpunkter

Koloniers vara eller inte vara är en klassfråga eftersom bättre bemedlade ofta bor i villa och/eller har sommarstuga med möjlighet till odling och natur. Kolonier är andningshål för dem som inte har råd till detta. De vänder sig till de som bor i lägenheter och har mindre ekonomiska förutsättningar, t ex

pensionärer, barnfamiljer och nyanlända. En koloni är möjlig att skaffa för de flesta. Kolonier som liknar sommarstugor ska ersättas med mark som ännu fler kan odla på.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Även odlingslotter kan vara ett prisvärt alternativ då de idag har en kostnad på 4 kronor per kvadratmeter och år.

Del av Helsingborgs småstadskaraktär | enstaka synpunkter

Kolonilotterna utgör en betydande del av Helsingborgs småstadskaraktär. Den variation som finns i staden mellan olika bebyggelseområden och varierande grönområden är en viktig anledning till att folk flyttar hit.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Grönstrukturens betydelse, framförallt parker och natur, är viktig för en orts attraktivitet och val av bostad.

Kolonier är inga barriärer | enstaka synpunkter

Stadsplanen skriver att koloniområdena är omgärdade av stängsel och utgör stora barriärer. Det kan i så fall jämföras med både murarna runt villorna på Tågaborg eller stängsel på Berga. För övrigt är det svårt att se att till exempel Åragatans och Senderöds koloniområden är några barriärer. De ligger inte i vägen för någon genomfartstrafik.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Skillnaden mellan inhägnade koloniområden och stängsel och murar kring enskilda fastigheter är att koloniområdena är ett större område. I villaområden kan du röra dig på trottoarer och gator mellan husen och uppleva området. Koloniområdenas barriäreffekt varierar beroende på storlek och var i staden de ligger, och alla områden upplevs inte lika mycket som barriärer.

Alternativa förslag för kolonier

Öppna upp områdena | ett tjugotal synpunkter

Underlätta för fler personer att besöka koloniområdena, istället för att ta bort dem. Öka tillgängligheten för att de ska smälta in i det omgivande samhället. Människor känner sig ovälkomna då de inte kan genomkorsa och uppleva de vackra oaserna, öppna upp grindar i motstående väderstreck och dra cykelbanor genom områdena. Skapa kommunala lekplatser och grillplatser. Taggträdsinhägnade koloniområden finns inte i andra städer, det är unikt för Helsingborg. Staden bör jobba tillsammans med koloniföreningarna så att de kan utvecklas till en större tillgång för kringliggande bostadsområden. Använd kunskapen och resurserna inom föreningarna och skapa projekt för att hitta fler användningsområden. Samarbeta med förskolor, skolor, vårdboenden eller andra typer av grupper för att integrera koloniområdena med staden. Skapa "öppet hus", skördemarknader, loppisar, café, rundvandringar och använd områdena som en turistattraktion. Kolonierna sköts ideellt, av staden icke avlönade trädgårdsarbetare. Några tycker att områdena kan öppnas upp utan att riva staketet för att inte hela idén med att hyra sin egen oas och stillhet ska förbytas i frustration över försvunna eller förstörda tillhörigheter. Allmänheten har redan fritt inträde till koloniområdena under sommarhalvåret till skillnad från Sofiero och Fredriksdal.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter.

Anlägg fler koloniområden | ett femtontal synpunkter

Staden borde, istället för att ta bort koloniområdena, anlägga fler koloni- och odlingslotter så att de 40 000 som flyttar in till Helsingborg också kan odla. Skapa nya koloniområden på cykelavstånd från den nya och gamla förtätade promenadstaden till nya lägenheter utan odlingsmöjligheter. Det måste finnas andra tomma områden och kala ytor som man kan bygga på? Alla kan ju inte bo mitt inne i staden. Vi behöver fler grönytor i staden av olika karaktär. Spara befintliga grönområden, koloniområden, odlingslotter och stadsodling. Bevara gamla koloniområden till gröna oaser för alla Helsingborgare. Staden behöver växa men inte på bekostnad av oss som redan bor här.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. I stadsplanen föreslår vi fler odlingslotter per 1000 invånare än vi har idag. Det sker genom en förtätning i odling där respektive odlingslott är cirka 100 kvadratmeter. För många personer är det tillräckligt stort för odling av grönsaker, bär och blommor. Utöver odlingslotter föreslår stadsplanen stadsodling i flera parker. Några nya koloniområden har inte prioriterats inom stadsplanens område. Utanför stadsplanen har olika områden diskuterats för koloniområden.

Angående tomma ytor så är stora delar av stadsplanens utbyggnadsförslag på redan hårdgjord mark. Det är viktigt att det finns kvar grönytor med olika karaktär i en tätare stad. Stadsplanen innebär att huvuddelen av nuvarande parker, grönstråk och naturområden bevaras. Dessutom föreslås nya grönytor anläggas som är tillgängliga för alla, både för nuvarande helsingborgare och för tillkommande.

Tillåt permanenta bostäder i koloniområden | ett tiotal synpunkter

Låt kolonisterna få köpa den mark som de arrenderar och tillåt dem att bosätta sig där permanent. Installera kommunalt avlopp och tillåt byggnader på 60 kvadratmeter. Låt koloniområdena bli en ny slags compact living. Staden skulle tillsammans med koloniföreningarna kunna pröva och utveckla nya täta och hållbara boendeformer, t.ex. en enklare form av Attefallshus. Då kan kolonisterna sälja sin lägenhet till dem som vill flytta till Helsingborg. Om områdena är bebodda året om behövs troligen inga stängsel och områdena förblir gröna. Inför central sophämtning och brevlådor vid huvudentrén. Det skulle innebära ett tillskott på flera hundra bostäder.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. För tillfället är det inte aktuellt att utreda möjligheten för permanentboende i koloniområdena.

Förbättra säkerheten | enstaka synpunkter

Hur förbättras säkerheten mot vandalism på koloniträdgårdarna, så att dessa kan öppnas upp mer och därmed inte ses som barriärer?

Svar: Detta är en fråga som är svår att svara på i stadsplanen. Att öka användningen av ytorna och öka genomströmningen av människor kan vara två sätt. Här behöver vi titta på erfarenheter från andra kommuner som har öppna koloniområden.

Trädgårdsrunda i koloniområden | enstaka synpunkt

Varför inte lägga en pytteliten del av bidragen till Fredriksdal och Sofiero på reklam för trädgårdsrunda i kolonierna?

Svar: Det är en intressant fråga men den bestäms inte i stadplanen.

Längre arrendetider | enstaka synpunkt

En möjlig kompromiss är att inte ta bort alla koloniområden och låta de som bevaras ha längre arrendetider än 5 år. En arrendetid på 10 år hade gjort stor skillnad. I Stockholm förlängde man arrendetiden till 25 år för att kolonisterna ska ha arbetsro.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlad svar Kolonier och odlingslotter. Förändringar som berör arrendeavtalen kommer att ske efter att politiken har gett nya direktiv och enligt de lagar och förordningar som finns.

Områdesspecifika förslag om kolonier

Behåll Senderöds koloniområde | enstaka synpunkter

Det är onödigt att ersätta Senderöds koloniområde som är tillgängligt och har öppnats upp med ny park när Pålsjö och Sofiero ligger så nära.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlad svar Kolonier och odlingslotter.

Förtäta på Brytstugan och Lundsback | enstaka synpunkter

Områdena bör (som stadsplanen delvis visar) omvandlas för förtätning med skolor, arena, kommunikationer och grönska som är tillgänglig för alla. Skapa mindre odlingsmöjligheter som boende kan använda i hushållen (nötter, grönsaker osv.). Se även till att trädgårdsredskap finns att låna vid odlingslotterna.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlad svar Kolonier och odlingslotter. Vi ska utreda möjligheterna till ny framtida skola och förskola för att klara behovet i Dalhem/ Drottninghög/ Fredriksdal. Vi har därför lagt ett utredningsområde som omfattar bland annat norra delen av Brytstugans koloniområde. Stadsplanen tar inte ställning till detaljer kring områdenas utformning eller utrustning.

Process, ekonomi och formalia

Investeringar, ekonomisk ersättning och omvandling | ett tjugotal synpunkter

Koloniägarnas ekonomiska situation äventyras. Många har investerat mycket tid och pengar på sin kolonilott, bland annat genom att dra in avlopp, sätta upp staket och lägga ner stora summor på sina stugor. Hur sker en framtida omvandling samt inlösen av kolonilotterna och odlingslotterna? Vem ska ersätta koloniägarna om ni tar marken? Dyra lån ska betalas tillbaka fast man inte har marken kvar. Sätt tak på försäljningspriset så att de inte blir sålda till fantasipriser. Hur kommer det sig att vi ena året måste investera i dyra vatten- och avloppsanläggningar och andra året inte får existera alls?

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlad svar Kolonier och odlingslotter. En eventuell omvandling sker genom att staden som markägare tar fram och beslutar om en ny detaljplan. Eventuell ekonomisk ersättning är en politisk fråga. Staden kan inte reglera priser på den privata marknaden.

Vad gäller kring donationer och gåvobrev? | ett tiotal synpunkter

Flera av koloniområdena omfattas av gåvobrev och andra donationer där marken är avsatt för odling. Vilka områden berörs av sådant? Det kan ni inte ta bort. Det är oetiskt och olagligt. Hur ställer ni er till gåvobreven? Staden hävdade på mötet på Sundspärlan att *Sommarbyn Tornet* inte omfattas av ett gåvobrev, vilket är felaktigt. Vad har kommunen för bevis? *Brytstugan* med flera donerades av Gisela Trapp till staden 1918 till förmån för farmarlotter enligt kulturhistorisk förstudie (2008). Den kan inte vara inköpt 1894 som ni hävdade på kolonimötet. I förstudien (s. 14) står dessutom att *Brytstugan* ligger inom detaljplan där marken enbart får användas för koloniträdgårdar. Är

detaljplanen ändrad? Vissa områden omfattas av flera olika skydd (naturresevat och fornlämningar) som gör att det inte säkert går att bygga på marken.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Detaljplanen som omfattar Brytstugan är inte ändrad utan den anger "område för koloniträdgårdar" som beteckning. En omvandling skulle innebära att man tar fram ny detaljplan. Det är endast Brytstugan och Tornet som ligger på donerad mark, och den ska enligt Gisela Trapps instruktioner i väntan på annan användning upplåtas i farmarlotter. Själva donationsbrevet (1918) innebär alltså att marken ska användas av staden själv eller försälgas, och att man i väntan på detta kan arrendera ut den i så kallade farmlotter. Mer information om gåvobreven finns på helsingborg.se/stadsplan2017 under avsnittet om kolonier, odlingslotter och rekreationslotter.

Blir svåra att sälja | enstaka synpunkter

Förslaget till stadsplan har gjort att det blir svårt att sälja kolonilotterna. De förkortade arrendetiderna som antagligen blir ett faktum efter att arrendena skrivs om gör att priserna sjunker och folk blir mindre benägna att investera i kolonierna. Detta gör många oroliga.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Stadsplanen är en ändring av översiktsplanen och därmed inte juridiskt bindande. Stadsplanens förslag berör både privat mark och mark som staden äger. Även om hela eller delar av förslaget fastställs av kommunfullmäktige krävs ny detaljplan för att ett koloniområde ska kunna omvandlas till något annat. Staden kan däremot inte påverka att priset på stugorna går upp eller ner beroende på marknaden.

Dyrt att lösa in kolonier | enstaka synpunkter

Att lösa in kolonierna är inte så billigt som kommunen tror utan tvärt om. Förutom varje tomt ska dessutom stugor, häckar, träd och va-anläggning tas bort av kommunen.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Det går i detta skede inte att ange vad det kostar att lösa in arrenderad mark, men det kostar att förbereda mark för all slags exploatering. För koloniområdena krävs inget markköp eftersom staden äger marken.

Snabba ryck och besked | enstaka synpunkter

Beslut kring en omvandling av odlings- och kolonilotter måste tas så fort som möjligt. Även inlösen, alternativt löfte om inlösen måste ske snabbt. En hänvisning till alternativa kolonilotter kan också vara ett tänkbart alternativ så länge besked i frågan ges direkt.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. En eventuell omvandling sker genom att staden som markägare tar fram och beslutar om en ny detaljplan. Eventuell ekonomisk ersättning är en politisk fråga.

Läs den kulturhistoriska förstudien | enstaka synpunkter

Har ni tagit hänsyn till den kulturhistoriska utredning som finns för koloniområdena? Den borde ha varit ett underlag vid framtagandet av förslaget. På vilket sätt har utredningen använts?

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Den kulturhistoriska utredningen har varit ett planeringsunderlag när vi tog fram förslaget till stadsplanen.

Förtätning av grönska strider mot beslut i kommunfullmäktige | enstaka synpunkter

Kommunfullmäktiges beslut att inte förtäta i grönområden får inte nonchaleras (Grönstrukturprogram Helsingborg 2014). Koloniområdena räknas till sådana områden.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har ändrats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Beslutet i grönstrukturprogrammet har inte nonchalerats utan vägts mot andra intressen när vi tog fram det förslag till stadsplan som var på samråd. I grönstrukturprogrammet (2014) står det att koloniområdena ska vara grönområden med särskild användning, men Grönstrukturprogrammet är ett tematiskt underlag som inte avvägs mot andra intressen. Den avvägningen har vi gjort i arbetet med stadsplanen.

Motståndet är starkt | enstaka synpunkter

Det här kommer aldrig kunna genomföras, motståndet hos kolonister och allmänhet är för stort, det kommer att bli en surdeg som blir trist och långdragen och slutar i ingenting.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter.

Bevakning, skötsel och motvilja mot besökare | enstaka synpunkter

När blev koloniområdena inkluderade i Allemansrätten? Vi har köpt vår kolonistuga och arrenderar marken av staden. Detta är alltså "privat" mark som vi införskaffat för oss själva - inte för alla helsingborgare. Vi är trötta på folk som springer i vårt område och har köpt vår koloni för att få lugn och ro, inte för att roa helsingborgarna. Staketen har kommit till för att det skett vandalism och stöld i stor utsträckning. Kommer staden att anlita bevakningsfirmor och tillämpa kollektiva försäkringar på kolonistugorna om man öppnar upp områdena? Vilka försäkringar täcker oss och våra besökare? Får vi lägre arrendeavgift då vi blir av med mark till cykelbanor mm. Vem kommer sköta dessa cykelbanor och ytor och duschar och toaletter osv, kommer de bli allmänna att skötas av kommunalanställda eller ska vi koloniägare göra detta?

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Kolonistugorna ligger på stadens mark, som i sin tur arrenderas av koloniföreningarna. Kolonisten är medlem i föreningen. Det som räknas in i den privata zonen för en kolonist är själva lotten, även om kolonisten endast äger byggnaden på den. Lotten kommer kunna användas privat, medan resten av området blir allmänt tillgängligt.

Koloniområdena upplevs av många människor som barriärer i staden. Stadsplanens politiska styrgrupp har fattat beslut att områdena ska vara tillgängliga för alla helsingborgare framöver. Det kan handla om att öppna upp och skapa välkomnande entréer, fler passager och stråk som gång- och cykelvägar samt att vi ger förutsättningar för fler mötesplatser och offentlig service som förskolor, aktiviteter och lek inom områdena. Detaljer kring när och hur det ska ske får utredas i kommande arbete.

Tidigare borttagna kolonilotter | enstaka synpunkter

Kommunen har tidigare tagit bort kolonilotter, till exempel Mejeriet, men sedan inte fullföljt planerna och byggt ut området. Gör inte om samma misstag nu, då människor blir lidande i onödan.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Det finns olika exempel där kommunen inte har fullföljt planerna av olika anledningar. För att undvika detta framöver har vi tagit fram ett förslag till stadsplan som visar på behovet och helhetsbilden för att klara utmaningarna som staden står inför. För att lyckas med genomförandet behöver vi hitta samverkansformer och nya sätt att samarbeta, såväl internt som externt med olika aktörer.

Slopa inträde till Fredriksdal och Sofiero | enstaka synpunkt

Kommer kommunen att slopa inträdet på Fredriksdal och Sofiero? Kolonilotterna är ju gratis och öppna för alla under sommaren.

Svar: Det är inte en fråga som bestäms i stadsplanen. Det är en fråga för HASAB och Kulturförvaltningen och deras styrelse/nämnd. Att kolonilotterna har fritt tillträde och är öppna är positivt för helsingborgarna.

Svårt att utläsa stadsplanen | enstaka synpunkt

Det är svårt att tolka planerna, vilka kolonilotter ska bebyggas?

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter.

Odemokratiskt beslut | enstaka synpunkt

Ni har inga rättigheter att ta bort kolonierna, det är odemokratiskt.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Stadsplanen kommer att antas av Helsingborgs kommunfullmäktige när samråd, bearbetning och utställning har genomförts. För att kunna bygga i koloniområden behöver detaljplaner tas fram och dessa fastställs också av kommunfullmäktige. Eventuellt byggande i koloniområdena sker inom ramen för vårt demokratiska system där lokalt valda politiker fattar beslut i de olika planprocesserna.

Stärk områdenas framtida skydd | enstaka synpunkt

Koloniområdena måste i framtiden ges ett mycket starkt skydd i stadsplanen, det vill säga uttryckligen reserveras för permanent koloniträdgårdsändamål. Arrendetiderna ska anpassas därefter och förlängas. Allt annat är ett svek mot de helsingborgare som varit med och byggt upp staden.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter. Stadsplanen i sig är inte juridiskt bindande utan en vägledning för fortsatt planering och ställningstagande, med en planeringshorisont till 2035. Nya arrendetider kommer att anpassas till aktuell lagstiftning.

Grönska och vatten

Grönområdenas funktioner och värden

Samlat svar: I stadsplanen skiljer vi på grönområden som är tillgängliga för allmänheten samt andra områden som är gröna men har en särskild och begränsad användning för allmänheten, som till exempel idrottsplatser, begravningsplatser, Fredriksdal och Sofiero. Vi föreslår att huvuddelen av grönstrukturprogrammets utpekade park- och naturområden samt gröna stråk bevaras. Dessutom föreslår vi nya parker i de större utbyggnadsområdena och nya naturområden vid Maria, Bruce och Ättekulla. På ett par platser föreslås exploatering av grönområden som är utpekade i grönstrukturprogrammet.

Bygg inte i grönområdena | ett tiotal synpunkter

Bygg inte i grönområdena, de är viktiga för stadens invånare och kommer med föreslagen förtätning att bli ännu viktigare när vi blir fler Helsingborgare. Grönområdena och möjlighet till rekreation behöver finnas nära bostadsområdena, låt staden vara grön och bygg i byarna och i stadens utkant. De ekonomiska vinsterna av att bygga i grönområdena är inte värt konsekvenserna. Helsingborg kom

på 34:e plats av 37 när det gäller andel grönyta i svenska städer 2010. Varför tar ni då bort grönyta i form av koloniområdena?

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar Kolonier och odlingslotter.

Parkerna är otrygga och saknar aktiviteter | enstaka synpunkt

Stadsplanen påstår att den vanligaste orsaken till att människor inte besöker parker är för att det är långt till parken eller för att man måste korsa barriärer. Den största orsaken till att man inte besöker parker är att det inte finns saker att göra där för alla människor, till exempel om man vill pyssla, odla, snickra. Många känner sig inte heller trygga i parkerna på kvällarna med dålig belysning med mera.

Svar: Det kan finnas flera skäl till varför man inte använder parkerna mer. För många är nåbarhet och avstånd viktiga faktorer men sedan måste även parkens kvaliteter locka, till exempel trygghet, upplevelser, möjligheter till aktivitet, spontanidrott, rekreation med mera. Vi föreslår i stadsplanen att grönområdena ska förbättras och bli mer mångfunktionella och det gäller även rekreation. Att belysa parker innebär inte alltid att de upplevs trygga. För många handlar trygghet snarare om att man vill röra sig bland andra människor när det är mörkt. Det är därför många föredrar att gå och cykla längs trafikerade vägar hellre än att röra sig genom tomma parker på kvällar och nätter.

Mer natur i staden | enstaka synpunkt

Skapa fler faunapassager, gröna stråk, natur samt gröna tak och väggar.

Svar: Det är absolut vår ambition och för det behöver vi samarbeta mer med privata fastighetsägare.

Skapa fler attraktiva aktivitetsstråk | enstaka synpunkter

Positivt att staden vill utveckla fler gröna aktivitetsstråk som kan hålla ihop stadens rum. Det är viktigt att inte bara skapa nya grönområden, då många faktiskt inte är överbelastade, utan istället utveckla den befintliga stadsmiljön genom träd och gröna ytor. För att skapa en bättre kontakt med sundet bör även siktlinjer mot havet och ut mot landskapet bevaras.

Inventera och säkerställ träd | enstaka synpunkter

Staden behöver inventera träd, så att de kan säkerställas vid byggnation.

Svar: I samband med detaljplanering för exploatering ska vi tillämpa balanseringsprincipen, enligt beslut i kommunfullmäktige. Det innebär bland annat att vi ska värdera, säkerställa och vid behov kompensera för intrång i grönska.

Grönare torg | enstaka synpunkter

Skapa mer grönska på våra torg.

Svar: Vi håller med om att det är viktigt att uppnå gröna kvaliteter i offentliga stadsmiljöer för att få en trivsam stad. Eftersom synpunkterna handlar om gestaltning, vilket inte är en översiktsplanefråga, tar vi det med oss till bland annat diskussioner om att använda grönytefaktorn på allmän platsmark och kvartersmark.

Områdesspecifika förslag om grönska

Mariastaden, Pålsjö skog

Värna grönska vid Kungshults vårdboende | ett femtiotal synpunkter

Exploatera inte grönytan mellan Maria Hage och Kungshults vårdboende (Pålsjö 2:2). Kungshults vårdboende är en plats där många har sina sista dagar i livet - lugn och vacker miljö där närheten till Pålsjö ger måste bevaras. Det måste finnas en balans mellan att bevara grönytor och bygga bostäder. Förslaget är förkastligt och fördärvar naturen. Det är en underbar grön oas som vetter mot Pålsjö naturreservat och är ett av få områden som är kvar i Mariastaden. Grönytan används flitigt för rekreation och har ett rikt djurliv. En utbyggnad kommer att skapa mer biltrafik och påverka luftkvaliteten, djurlivet och vattnet i dammarna. Förtätning funkar bättre i centrum. Skolorna i Mariastaden är redan överfulla. Var ska barnen gå i skola? Är det möjligt att få in den mängden bostäder som stadsplanen föreslår och en förskola på denna begränsade yta?

Svar: I stadsplanen har vi bedömt att delar av Pålsjö 2:2 är möjliga att bebygga i förhållande till de gröna värden som finns i närområdet. Den politiska styrgruppen för projektet har tagit del av alla synpunkter som kom in under samrådet och har därefter fattat ett inriktningsbeslut att arbeta vidare med förskola, dagvatten och bostäder vid Kungshult. I det fortsatta arbetet har vi bedömt att tätheten inom området på grund av närheten till natur- och miljövärden behöver vara lägre än i de andra utbyggnadsområdena. Förutom förskola uppskattar vi att det är möjligt med cirka 30 nya bostäder inom området.

Dialog om konsekvenser för Pålsjö gård | enstaka synpunkt

Önskan om dialog om stadsplanens förslag och hur verksamheten vid Pålsjö gård ska kunna bedrivas och utvecklas i framtiden. Gården behöver cirka 20 hektar mark i anslutning till gården, och måste leva upp till krav kring djurskyddet. Synpunkterna handlar bland annat om odlingslotter, hästverksamhet och idrottsytor. Utrymme finns för både hästar, odlingslotter och fotboll, men det krävs samarbete mellan aktörerna. Gärna en diskussion om föreslagna odlingslotter, kan de placeras längre österut för att värna landskapsbilden framför Sankta Maria huvudentré?

Svar: Den exakta placeringen av eventuella odlingslotter eller aktivitetsytor intill Maria Park anges inte i stadsplanen. Det finns flera intressen som behöver samordnas, en är landskapsbilden men det handlar även om tillgänglighet och avgränsning mot hästtagarna. Vi bedömer ändå att det går att samarbeta kring dessa frågor så att de olika intressena kan tillvaratas.

Pålsjö kyrkogård är otrygg | enstaka synpunkter

Människor rastar djur i anslutning till kyrkogården. Grinden borde stängas och stängslen borde höjas för att öka tryggheten.

Svar: Frågan om vad som sker på kyrkogården och hur den omgärdas kan inte lösas i stadsplanen utan är kyrkogårdsförvaltningens ansvar.

Centrala staden

Utveckla landborgspromenaden | enstaka synpunkter

Landborgen är en viktig del av stadens karaktär. Stärk detta ytterligare genom att utveckla Landborgspromenaden, bland annat vid Raus kyrka och vid Sofieros parkering. Villa Thalassa och/eller Pålsjö slott kan omvandlas mot en mer kulturell inriktning likt Louisiana konstmuseum, med bland annat en skulpturpark och underjordiska utställningar. Flera andra platser utmed landborgen skulle kunna utvecklas för att ge Landborgspromenaden en kulturell inriktning. Även ekologi och grönstråk på landborgen bör förbättras.

Svar: Vi instämmer i att landborgen är en viktig del av Helsingborgs karaktär. Den är av riksintresse för naturvård och har biologiska, kulturella och rekreativa värden. Frågan om

förvaltning och utveckling av landborgens värden kan inte lösas i stadsplanen utan får ske i fortsatt planering, utveckling, drift och underhåll.

Fredriksdals muséer är en barriär | enstaka synpunkter

Det är fel att kalla koloniområden för barriärer utan att nämna Fredriksdals muséer. Där finns knappt några besökare, öppettiderna är minimala och det kostar 70 kronor per person att gå in. Behåll muséet och de närmaste trädgårdarna och bygg på resten eller öppna upp som parker.

Svar: Fredriksdals muséer och trädgårdar är ett viktigt besöksmål med höga värden som uppskattas av både lokala, regionala och internationella besökare. År 1918 donerade änkan Gisela Trapp mark till Helsingborgs stad enligt sin avlidne makes önskan som ett tecken på hans kärlek för sin hemstad. Fredriksdals muséer och trädgårdar ligger på delar av den marken. Av donationsvillkoren framgår att området ska disponeras för museiändamål med kulturhistoriskt värdefulla byggnader, trädgård med sällsynta växter med mera, vilket gör att det inte är möjligt att bebygga för exempelvis bostäder. Det finns ett behov av att skydda de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna samt djur och växter från skadegörelse. Tillgängligheten för invånarna kommer att utredas vidare. Frågan om entréavgifter och öppettider är inget som kan regleras av stadsplanen.

Bro över Hälsovägen | enstaka synpunkter

Det gröna stråk som föreslås över Hälsovägen kan lämpligen utformas som en bro i höjd med Landborgspromenaden.

Svar: En bro över Hälsovägen är en fråga som har diskuterats tidigare. Den bedömdes då inte möjlig att genomföra av många olika anledningar. Vi har pekat ut behovet av gångstråk över Hälsovägen men hur det kan utformas tar vi inte ställning till i stadsplanen.

Plantera träd på Södra Stenbocksgatan | enstaka synpunkt

Plantera träd utmed Södra Stenbocksgatan, mellan Klockaregatan och Tranemansgatan.

Svar: Gatuträd är värdefulla av flera anledningar. För att träden ska ha en god möjlighet att överleva krävs utrymme i gatan, vilket det oftast inte finns på grund av olika slags ledningar. Att plantera träd är något vi alltid överväger när en gata ska byggas om.

Dalhem, Drottninghög, Fredriksdal

Närhet till grönska på Dalhem | enstaka synpunkter

Istället för att satsa på ett stort område är det bättre med många små mindre grönområden som ligger nära bostäderna.

Svar: Närhet till grönska är viktigt för att människor ska kunna använda grönområdet i vardagen. Inom rimligt avstånd behövs ändå ett större område som kan fungera för lugn och ro, aktivitet och mötesplats.

Pålstorp

Samlad svar: Grönytan pekas ut i grönstrukturprogrammet (2014) och är den enda större grönyta som finns ovanför Rååns dalgång. Den här ytan har pekats ut i tidigare processer och det finns ett planuppdrag som visar att ytan är möjlig att förtäta. Vattenskyddsområdenas gränser och föreskrifter tas fram av NSVA och fastställs av länsstyrelsen. Det görs oberoende av stadsplanen. Utbyggnadsområdet har justerats enligt överenskommelse vid möte mellan stadsbyggnadsförvaltningen och NSVA som ansvarar för frågor som rör vattenskyddet. Läs mer i Teknisk infrastruktur, Bestämmelser/ Vattenskyddsområden samt Vatten/ Grundvatten.

Namnlista (1) från boende i Pålstorp | 38 underskrifter

Namnlista mot stadsplanens förslag att bygga på Pålstorp. "Det kvittar att vi är emot att dom bygger här, det kommer dom att göra ändå, dom gör som dom vill". Vi har köpt husen på grund av den öppna underbara känslan med åkrar och grönområde/ vattentäkt men nu har gränserna flyttats och förutsättningarna ändrats. Bevara den öppna känslan, de få grönområdena används av barn och vuxna, inte minst vid Midsommar. Om platsen bebyggs återstår endast en smal remsa intill Landskronavägen där barn kan leka. Pålstorp har en gammaldags bykänsla där alla känner alla och hjälps åt, tar ansvar och är förskonade från vandalism, hot och stölder, jämfört med närliggande Raus. Ytterligare 29 hus innebär en ökning på 30 %. Det ändrar karaktären och ökar anonymiteten. Sluta förtäta och skapa istället mindre områden i kommunen för att uppnå liknande känsla som i Pålstorp, vilket skulle göra hela kommunen tryggare. Karta med alternativa platser för byggnation bifogas.

Svar: Området pekas fortsatt ut för bostäder. Se samlat svar för Pålstorp.

Namnlista (2) från boende i Pålstorp | 18 underskrifter

Namnlista mot stadsplanens förslag att bygga på Pålstorp med beskrivning av Pålstorps karaktär, attraktionskraft och höga livskvalitet. Det vore olyckligt att blanda in förtätad bebyggelse med radhus eller flervåningshus så som beskrivs i typen blanda stad, vilket är fullständigt otänkbart för nuvarande fastighetsägare. Pålstorps största öppna grönyta som används för sport, lek och gemensamma aktiviteter skulle härigenom begränsas. Området genomgår generationsskifte och behöver fler lekplatser och öppna grönytor. Eventuell ny bebyggelse bör ske med ett helhetstänk, låt den ligga längs med Pålstorpsvägen istället och bevara grönytor som fortsatt tillgängliga. Ifrågasätter att vattenskyddet togs bort på denna sida om Pålstorpsvägen. Vi behöver vara rädda om vårt goda vatten. Förståelse för att det gäller att hitta en lösning för att tillgodose behovet av bostäder och övertygade om att det kan låta sig ske även med nöjda Pålstorpsbor.

Svar: Området pekas fortsatt ut för bostäder. Se samlat svar för Pålstorp.

Värna enda grönytan i Pålstorp | enstaka synpunkter

På grönytan vid Pålstorp föreslås bostäder. Barnen i området använder platsen flitigt för bollspel och lek. Platsen är välbesökt och används även för midsommarfirande. Det är den enda grönytan som inte ligger intill en trafikerad väg. Flera har valt läget på grund av utsikten över hav och äng. Spara grönskan och bygg bostäderna på andra sidan Landskronavägen istället.

Svar: Området pekas fortsatt ut för bostäder. Se samlat svar för Pålstorp.

Ytterområden**Skapa stort rekreationsområde | enstaka synpunkter**

Det finns många små naturreservat i Helsingborg, men inget större sammanhängande rekreationsområde. Staden borde skapa ett nytt kulturreseptat kallat "Kulla Gunnarstorp" genom att slå ihop befintliga naturreservat: Domsten, Kulla Gunnarstorp, Christinelund, Allerums mosse och Allerumsskogen. Det nya kulturreseptatet skulle tillsammans med Landborgspromenaden, Pålsjö skog och Sofiero bilda ett stort unikt sammanhängande grönområde/rekreationsstråk, som kan bli en framtida turistattraktion.

Svar: Förslaget är intressant och stora delar av detta område är utpekade i ett övergripande natur- och kulturstråk i kommunens översiktsplan ÖP2010. De naturreservat som staden prioriterar att bilda finns upptagna i Helsingborgs grönstrukturprogram.

Behåll det gröna stråket/ Vasatorpsstråket | enstaka synpunkter

Det gröna stråket lät fint, då kan man promenera genom Bruces skog vidare genom Brytstugans koloniområde och bort mot Fredriksdal. Varför inte behålla koloniområdet så det blir något som alla kan ha glädje av?

Svar: Vi instämmer i att kolonierna behöver bli tillgängligare för alla helsingborgare. Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Läs mer under samlat svar för kolonier och odlingslotter.

Stadsodling

Vad är stadsodling? | ett tiotal synpunkter

Vad är stadsodling och vem sköter det? Vem äger det? Vilka erfarenheter finns det? Hur stort intresse finns det för detta? Kolonier ger en livskvalitet som inte går att jämföra med stadsodling i parker på allmän plats där ingen tar personligt ansvar. Odlingslotter kan säkert fungera som ett komplement till koloniområdena men kan inte ersättas med stadsodling. Det måste finnas tillräcklig yta för båda alternativen.

Svar: Med stadsodling menar vi i stadsplanen all form av odling i staden, kolonier, odlingslotter, odling i park och på kvartermark, inte bara odling på allmän platsmark. Staden driver odlingsprojektet "Planteringar utan gränser" i några av våra parker med goda erfarenheter. Vi instämmer i att odling på allmän platsmark inte går att jämföra med kolonilotter. I stadsplanen tar vi höjd för att kunna erbjuda en ökande befolkning odlingsmöjligheter på odlingslotter på cirka 100 kvadratmeter.

Stadsodlingar är olämpliga | enstaka synpunkter

Trots alla stölder och vandalism vill ni att våra koloniområden ska vara öppna för allmänheten. Vad är meningen med att lösa ut kolonister och sedan omvandla områdena till stadsodlingar eller köpa in ny mark för detta ändamål? Stadsodlingar är ej lämpliga att anlägga inne i bostadsområden eller i föreslagna parkområden. Det medför risk för smittspridning och diverse sjukdomar, råttor, kaniner, möss, spya, urin, avföring och så vidare. Vem ska vakta områdena på natten?

Svar: Vi vill minska koloniområdenas barriäreffekt i staden. Om fler människor rör sig genom områdena kan trygghet och säkerhet öka. Vi föreslår nya odlingslotter i stadsplanen eftersom de erbjuder odling men på mindre yta. Stadsplanens förslag innebär att en större andel av befolkningen har möjlighet att odla trots att befolkningen ökar. Stadsodlingens eventuella negativa effekter är något som får utredas vid fortsatt planering. De positiva effekterna är välkända. Se även samlat svar för Kolonier och odlingslotter.

Mer allmän odling och stadsodling | enstaka synpunkter

Planera för mer allmän odling och grönska - ta inte ta bort och hårdgör marken. Detta med tanke på det osäkra klimatläget framöver. Gör redan idag testanläggningar för stadsodling öster om Brytstugevägen, vid bågskytteklubben, där det finns gott om ledig mark.

Svar: För att ta området i anspråk behöver bågskytteklubben få en ny plats att vara på, vilket inte är aktuellt i nuläget. Stadsodling sker redan idag på olika platser, i olika former och med gott resultat.

Motarbete inte stadsodling | enstaka synpunkter

Stadsodling ligger i tiden och många svenska städer har snappat upp det och arbetar för att stödja stadsodling. Varför motarbetar Helsingborgs stad detta?

Svar: Stadsplanens förslag innebär att en större andel av befolkningen har möjlighet att odla trots att befolkningen ökar. Stadsodling har blivit populärt på många håll och här i Helsingborg

uppmuntrar vi till det genom till exempel våra odlingsprojekt "Planteringar utan gränser" och "Pixla piren".

Självförsörjning genom växthusodling | enstaka synpunkter

Att odla i växthus kommer säkert få en renässans då det inte kostar något i driftskostnad eftersom solen är gratis. Här skulle vi kunna odla alla de grönsaker och frukter som vi behöver och som kommer från världens alla hörn. Växthusen skulle kunna byggas på odlingsmark då vi inte ändrar användningen. Vi blir självförsörjande på grönsaker och frukt och det skulle kunna skapa fler jobb. Den monokulturella odlingen kunde brytas av med grönsaker, rotfrukter, frukter och bär på friland.

Svar: Ja, växthusodling kan mycket väl få en renässans framöver. Även intresset för frilandsodling för frukt och grönsaker har ökat i många städer, till exempel Malmö, Lund, Kristianstad och Göteborg, men det är inte fråga för stadsplanen.

Önskar odlingslotter på Drottninghög och Elineberg | enstaka synpunkter

Ordna odlingslotter på outnyttjade gräsmattor, exempelvis Drottninghög och Elineberg. Det bör finnas mer stadsodling i staden och staden bör också satsa på ätbara växter i parker.

Svar: Helsingborgs stads odlingsprojekt Planteringar utan gränser är populära platser med gemensamma trädgårdar för odling som redan finns i Drottninghög samt Planteringen, Fredriksdal, Närlunda och Husensjö där boende kan så, plantera, skörda och umgås. Du kan läsa mer på www.helsingborg.se. Våren 2016 invigdes en bärträdgård i Stadsparken där besökare kan plocka vinbär, krusbär, blåbär, lingon, smultron, ätbara perenner med mera vilka har varit till glädje för många besökare sedan dess.

Vatten

Bättre beskrivning av badvattenkvalitet | enstaka synpunkter

Det efterfrågas en mer omfattande beskrivning av vad staden gör för att förbättra badvattnets kvalitet. Stadsplanen belyser inte förekomsten av kombinerade områden tillräckligt väl, inte heller vad man gör för att komma ifrån behovet av bräddning. Förtätning kommer att ställa större krav på dagvattennätet. Stadsplanens beskrivning av problemet är snarare en skönskrivning av verkligheten.

Svar: Ja, det är viktigt att Helsingborg har en bra badvattenkvalitet. Områden med kombinerade ledningsnät byggs successivt om till separerade system. Det är ett arbete som tar tid och det finns en tidplan för ombyggnaden. Stadsplanen pekar på vilka ytor som framförallt har behov av förbättrad kvalitet på det vatten som går ut i Öresund, och var vi behöver avsätta plats för rening. Badvattnets kvalitet påverkas av många faktorer, även sådana som ligger utanför stadsplanens ansvarsområde. För att ta reda på vilka faktorer som påverkar badvattnet mest, och för att i nästa steg komma tillrätta med dåliga badvattenprover, har staden låtit göra en utredning av badvattenkvaliteten. Ett resultat av den studien är att vi informerar allmänheten om när bräddningar äger rum vid Öresundsverket. Projektet kommer att föreslå lösningar som kan genomföras på kortare sikt än stadsplanens tidshorisont vilken är 2035.

Dagvatten – förslag på nya ytor | enstaka synpunkter

Ta fram nya ytor för att hantera dagvatten istället för att använda Brytstugans koloniområde. Titta istället på båtskytteklubbens område samt på området öster om Brytstugevägen där det finns gott om mark.

Svar: Varje yta för hantering av dagvatten och/ eller skyfall ska fördröja vatten inom sitt avrinningsområde, så att dagvattenanläggningen tar hand om det vatten som rinner just dit.

Man behöver därför planera efter hur vattnet rinner för att inte översvämning ska uppstå vid kraftiga regn. Dagvattenhantering kan inte flyttas från Brytstugan till skytteklubben eftersom de inte ligger i samma avrinningsområde. Vatten från Brytstugan med omnejd rinner västerut mot Öresund medan vatten från skytteklubben istället rinner till Gåsebäcken. Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet, se även samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Därför har den föreslagna dagvattenanläggningen på Brytstugan strukits.

Dagvatten – Mariastaden vid väg 111 | enstaka synpunkter

Ta bort föreslagen yta för dagvattenhantering vid Mariastadens avfart från väg 111 eftersom ytan ligger utanför gränsen för Stadsplan 2017. Ytan ligger inte i en lågpunkt.

Svar: Vi vet av erfarenhet att lågpunkter och gamla våtmarksområden ofta drabbas av översvämning i samband med kraftiga regn. Det utpekade området (Mariastadens avfart från väg 111) är en sådan lågpunkt. Området ingår inte i stadsplanen, men vi väljer ändå att visa det i kartan. Anledningen är att en eventuell framtida utbyggnad nordost om Mariastaden förutsätter att det finns plats för rening och fördröjning av vatten här samt att marken inte bebyggs. Detta behöver inte betyda att hela ytan används som permanent magasin.

Bättre tillgänglighet till havet i centrum | enstaka synpunkter

Anlägg flytbryggor i Hamnbassängen utanför Knutpunkten för att skapa tillgänglighet till vattnet.

Svar: Tillgänglighet till vatten är en viktig kvalitetsfaktor. I stadsplanen visar vi den långsiktiga användningen av mark och vatten på en översiktlig nivå, för hamnbassängens del som centrum i stort. Den detaljerade utformningen, exempelvis flytbryggor med mera, hanteras i kommande detaljplanering och projektering. På närbelägna Sea U och i Oceanhamnen planeras exempelvis en rad åtgärder för att skapa kontakt med vattnet, såsom kajpromenad, trappor, och broar.

Arbetsplatser och näringsliv

Områdesspecifika förslag för näringsliv

Omvandling av Ängelholmsleden | enstaka synpunkter

Ytor längs med Ängelholmsleden vid Statten centrum och McNeil borde omvandlas med bostäder. Zoégas har en historisk koppling till platsen, så det är viktigt att de får ligga kvar. Utveckla området på andra sätt, till exempel med Tropikariet. Genom att bygga ihop Tropikariet med de intilliggande kvarteren med inslag av gröna tak och väggar kan vi skapa ett sällan skådat besöksmål. Hit kan även universitetsfilialer lokaliseras. Dessutom kan man skapa en linbana mellan Hävertgatan och Fredriksdal.

Svar: Vi har ett gällande planprogram för Norra infarten (2012). Där tar vi upp flera av de saker som finns bland synpunkterna ovan; bostäder och verksamheter, bullerproblematik, hållbara färdmedel samt en kreativ och attraktiv miljö. I stadsplanen föreslår vi samma inriktning som planförslaget för Norra infarten.

Mer förtätning på Berga | enstaka synpunkt

Ytorna på Berga används inte resurseffektivt. Många behöver inte ytan som de har och en dialog mellan staden och verksamma skulle vara en win-win situation. Byggnaderna skulle kunna förtätas mer på höjden.

Svar: Vi har kompletterat stadsplanen med exempel på hur verksamhetsområdena kan växa mer yteffektivt och vad vi i staden kan göra för att stimulera en sådan utveckling.

Flytta McNeil | enstaka synpunkt

Erbjud McNeil lokaler i stationsnära läge på Berga så att marken vid Stattena kan användas på ett mer attraktivt sätt.

Svar: McNeil är en viktig arbetsgivare med en hög personaltäthet. I stadsplanen pekar vi ut området där McNeil ligger som lämpligt för besöks- och personalintensiva verksamheter. Eftersom McNeils verksamhet ligger i linje med stadsplanens intentioner finns det inga tankar om att ha en dialog om omlokalisering.

Samarbeta med Australien | enstaka synpunkt

Utveckla utbytet med Australien eftersom det finns mycket att lära från dem. Tidsskillnaden gör att det finns potential att tillsammans effektivisera arbetsuppgifter. Exempel på arbetsområden är journalistik och bedömning av röntgenplåtar där samverkan ger möjlighet till att arbetet fortsätter oavsett om det är dag eller natt i respektive land. Utbytet kommer att sätta Helsingborg på kartan och är ett bra sätt att marknadsföra staden som en global och högteknologisk stad. Med sex timmars arbetsdag skulle fler invånare kunna lockas till Helsingborg. Ett första steg skulle kunna vara att bjuda in stora arbetsgivare till en dialog.

Svar: Företag som samverkar och drar nytta av varandra får bland annat en förbättrad konkurrenssituation och bidrar till nya arbetstillfällen. Vi vill ta tillvara och utveckla kreativitet och entreprenörskap och få företagssamma människor att nätverka och företag att samverka. Vi har en viktig roll att lyssna av invånarnas och företagens behov och ha en positiv inställning till kreativa idéer, men är inte relevant för stadsplanen.

Allmänt om näringsliv

Stora parkeringar för handel och verksamheter | enstaka synpunkter

Hur resonerar stadsplanen kring stora parkeringsplatser vid sällanköpshandel i verksamhetsområden?

Svar: I stadsplanen föreslår vi att verksamheter ska lokaliseras så att transporter kan ske effektivt och negativa störningar minimeras. Att öka andelen hållbara resor och samutnyttja parkeringsplatser är en utmaning även för sällanköpshandeln. Vi har kompletterat stadsplanen med exempel för hur verksamhetsområdena kan utvecklas så att marken används mer effektivt. Parkering i flera plan är ett av förslagen.

Vad gör staden för att attrahera industrier? | enstaka synpunkter

Vilken typ av industri vill staden attrahera och vad gör man för att attrahera etableringar?

Svar: Vårt mål med stadsplanen är att vi ska skapa möjligheter för en hållbar och attraktiv stad med livskvaliteter för cirka 175 000 invånare år 2035. Vi vet att effektiv kollektivtrafik, goda boendemiljöer med bra skolor med mera är viktiga faktorer även för näringslivet. Vi strävar efter att erbjuda lägen och lokaler för företag i olika tillväxtfaser och miljöer som är spännande, tillåtande och inspirerande. Vi har kompletterat utställningshandlingen med exempel på åtgärder som staden kan vidta för att öka attraktiviteten i verksamhetsområdena och stimulera en successiv utveckling. Mer information finns också i stadens näringslivsprogram.

Vad menas med digitaliserade företag? | enstaka synpunkt

Vad menas med att företag blir mer digitaliserade och vilket underlag baseras formuleringen på? Varför kommer den digitaliserade produktionen att ske i Helsingborgs närhet och inte i lågkostnadsländer?

Svar: I Helsingborgs trend- och omvärldsanalys beskrivs fem megatrender där digitalisering är en av dem. Enligt en uppmärksam rapport av Stiftelsen för strategisk forskning (2014) kan hälften av alla arbeten försvinna fram till 2035 till följd av teknikutvecklingen och nya arbetstillfällen förväntas inom andra områden. Efterfrågan på specialiserad och högutbildad arbetskraft ökar inom de flesta branscher och här har Sverige redan idag ett försprång gentemot många länder. För att möta behovet stödjer vi initiativ och initierar aktiviteter för att höja kompetensen speciellt inom IT, teknik och miljö.

Drömtänkande att företaget flyttar hem produktion | enstaka synpunkt

På vilka underlag baseras era antaganden att industrin kommer att flytta hem produktionen? Det är drömtänkande att företag skulle flytta hem produktion på grund av hållbarhet och socialt ansvar. Det är också motsägelsefullt att stadsplanen lyfter fram Helsingborg som ett nav för logistikföretag och samtidigt uttrycker att produktionen flyttas hem och att importen minskar. Vad ska logistikföretagen då syssla med?

Svar: Trenden att fler företag inom industrin flyttar hem sin produktion syns i hela landet. Det beror bland annat på ett ökat miljöetiskt tänkande hos många företag, men även på faktorer som en ökad efterfrågan på högutbildad arbetskraft. "Trots" en trolig ökad produktion i Sverige ökar godstrafiken och Trafikverkets prognoser visar på en fortsatt ökning. Vi tror att Helsingborg kommer att fortsätta vara ett av Skånes och Sveriges viktigaste logistiknav tack vare sitt geografiska läge med hamn, järnvägsnät, motorvägar och närheten till kontinenten. Vi har justerat stadsplanen, se mer under Arbete och näringsliv.

Viktigt med välutbildade invånare | enstaka synpunkt

Hur säkerställer man välutbildade invånare, som kan vara attraktiva för industrin?

Svar: Vårt mål i stadsplanen är att skapa plats för fler invånare genom förtätning och samtidigt höja stadens attraktivitet. Därför är det viktigt att vi fortsätter utveckla staden och skapa så attraktiva miljöer som möjligt för våra invånare. Människor som har möjlighet att välja arbetsort tenderar att lägga stor vikt vid sina livsmiljöer. En bra och snabb infrastruktur med bra restider är en viktig del i detta. Att ha tillgång till förskolor, skolor och grönska är viktiga kvaliteter i en attraktiv stad.

För att säkerställa en fortsatt tillgång på välutbildad arbetskraft i Helsingborg ska vi även stödja och arbeta för en utveckling av Campus Helsingborg och yrkeshögskolorna. Detta säkerställer att befintliga och nya invånare kan bo kvar i staden även när de har bildat familj, samt att utbildningen kan ske i nära samverkan med befintliga företag. Därför tror vi att staden också i framtiden kommer att vara en attraktiv plats att flytta till, även i konkurrens med andra större städer.

Trafik

Samlat svar: I stadsplanen föreslår vi att vi ska minska vår andel av bilresor och effektivisera parkeringsytorna fram till 2035. Målet är att öka andelen av hållbara trafikslag från dagens 45 % till 71 % fram till år 2035. Om vi blir 40 000 fler helsingborgare och alla kör bil på samma sätt som idag blir det svårt att få plats med alla bilar och ta sig fram på vägarna. Vi föreslår inte ett bilfritt Helsingborg men vi betonar vikten av att minska andelen resor med bil för att totalt sett öka tillgängligheten och nåbarheten. Därför ger vi också en rad förslag på hur vi ska fortsätta utveckla kollektivtrafik och gång- och cykelresor.

I en ändring av översiktsplanen (vilket stadsplanen är) kan vi inte i detalj beskriva utveckling av till exempel enskilda hållplatser även om de är en viktig del i en attraktiv kollektivtrafik.

I stadsplanen tar vi också ställning för att vi ska fortsätta göra det enklare och bättre för cyklister och visar även behovet av cykelbanor. Detaljerade förslag kring utformning, ytbehov, drift eller tidpunkter för när åtgärder ska genomföras hanteras i mer konkreta planer, till exempel i det pågående arbetet med trafikplanen och en cykelplan som går in på vad som behöver göras i en åttaårsperiod.

Allmänt om trafik

Gång- och cykeltrafik

Utveckla hållbara trafikslag | enstaka synpunkt

Viktigt med omställning till hållbara trafikslag. Det är bra att staden vill utveckla cykel- och kollektivtrafik men utformningen av cykelvägar behöver förbättras i framtiden då många cykelbanor är för smala och trafikfarliga. Hälsovägen är ett exempel på en cykelbana som behöver förbättras där det idag finns mycket bussar och lastbilar som gör det osäkert att cykla där. Det är viktigt att staden ställer om till mer hållbara trafikslag som cykel och kollektivtrafik för klimatets skull men också för att kunna förtäta. Det ska vara effektivt och gent att cykla med en jämn beläggning. Väntetider för cyklister vid trafikljus behöver bli bättre liksom skyltning, driftsfrågor såsom uthängande grenar, brunnskanter och omledningar vid vägbyggen.

Svar: Hälsovägen är ett av de utpekade cykelstråken i stadsplanen som vi bedömer behöver en egen bana. Eftersom det är mer detaljerade frågor vidarebefordrar vi synpunkterna till berörda tjänstepersoner.

Närservice utan bil | enstaka synpunkter

Man måste kunna vara oberoende av bil i Helsingborg och kunna prioritera att cykla och gå när man gör sina inköp. "Närhandlat" är lika viktigt som "Närodlat". Mångfalden av utbudet måste säkerställas genom en mer aktiv planering och styrning av butiker, service, tjänster serveringar hotell etc.

Svar: I stadsplanen visar vi platser som är lämpliga för service (framförallt stadsdelscentrum och servicepunkter). Där har vi också vägt in kopplingarna till kollektivtrafik och cykelbanor.

Cykeluthyrning vid trafiknoder | enstaka synpunkt

Inför cykeluthyrning vid Knutpunkten samt vid övriga noder.

Svar: Det finns redan cykeluthyrning vid Knutpunkten. Cykeluthyrning finns med som en del i cykelplan och trafikplan som håller på att tas fram, men är en för detaljerad fråga för stadsplanen.

Ekodukt över Österleden | enstaka synpunkt

Skapa en grön ekodukt över Österleden vid Bruces skog.

Svar: Vi pekar ut behoven av olika grönstråk i stadsplanen men en konkret lösning i form av ekodukt är en investeringsfråga som hanteras i senare skede.

Kollektivtrafik och bilpooler

Bra koppling mellan kollektivtrafik och arbetsplatser | enstaka synpunkter

Viktigt med närhet mellan kollektivtrafik och målpunkter som arbetsplatser och service för att stödja invånarnas olika behov av resor. Hur har staden tänkt när busslinjen vid Rosengårds centrum togs bort? Hållplatsen behövs för äldre och barnfamiljer.

Svar: I stadsplanen visar vi behovet av strukturbildande linjer samt stombusslinjer. Dessa har glesare avstånd mellan hållplatser och ett uträdat linjenät för att kunna minska restider och öka turtätheten utan att driftskostnaderna ökar. Vi beskriver också en så kallat "anpassad kollektivtrafik" som kommer närmare dem som inte har möjlighet att gå längre sträckor, ett exempel på en sådan linje är linje 10 som även framöver passerar Rosengårdens centrum.

Bilpooler och hållplatser vid nybyggnation | enstaka synpunkter

Viktigt att få med bilpooler vid planering av bebyggelse. Rusta effektivt upp kollektivtrafikens hållplatser vid alla nybyggda bostadsområden.

Svar: I arbetet med att förbättra kollektivtrafiken ingår det en översyn av hållplatsernas läge och utformning och utrustning vid förändringar och nya bostadsområden. Detta är ett kontinuerligt arbete som pågår parallellt med stadsplanen inom det trepartsarbete som kallas Busskoll 2022.

Satsa på all infrastruktur | enstaka synpunkter

Ta med alla satsningar på infrastruktur i planeringen, till exempel pendlingsmöjligheter med tåg.

Svar: I avsnittet Trafik beskriver vi behovet av en bättre kollektivtrafik och där ingår de behov och framtida sträckningar i ny infrastruktur som anses nödvändiga. Pendlingsmöjligheter med tåg finns med under rubriken Nationellt och regionalt transportsystem i samma avsnitt.

Biltrafik

Höga parkeringsavgifter som i Amsterdam | enstaka synpunkt

Gör som i Amsterdam. Höj parkeringsavgifter i innerstaden och anlägg större bevakade och billiga parkeringsplatser i utkanten med busstrafik in till centrum.

Svar: Det finns många olika styrmedel som vi kan använda oss av i det fortsatta arbetet med att minska andelen bilresor. En bra och effektiv kollektivtrafik, vilket vi också föreslår i stadsplanen, är en förutsättning för att behålla en bra tillgänglighet när andelen bilresor behöver minska. Så kallade park and ride-anläggningar (infartsparkeringar) och parkeringsavgifter liknande de i Amsterdam kan inte uteslutas som styrmedel för det fortsatta arbetet men bestäms inte i detta skede. Vi har kompletterat avsnittet Trafik/ Parkering med en karta som visar lämpliga platser för infartsparkering.

Utopi om ett bilfritt samhälle | enstaka synpunkt

Hur kan staden tro på ett bilfritt samhälle när många använder bilen till och från arbetet? Skolor och fritids påverkas negativt av förslaget, hur är det tänkt att fungera? Varför föreslår ni att parkeringar på Dalhem tas bort samtidigt som man bygger en idrottsanläggning?

Svar: Vi får många synpunkter om att biltrafiken är ett problem vid just skolor och fritidshem så förslaget med en minskad andel bilar innebär tvärtom förbättringar i hälsa, minskat buller och färre olyckor. Vi föreslår blandad bebyggelse med inriktning på bostäder på befintliga parkeringsplatser i en hel del områden ibland annat i Dalhem. Det innebär inte att vi tar bort alla parkeringar utan att vi behöver ytor för parkering i flera plan i till exempelvis fler parkeringshus. Vi har förtydligat detta i stadsplanen och visar behovet av nya parkeringsanläggningar för bostäder.

Stärk bilens roll och förutsättningar | enstaka synpunkter

Alltför mycket kretsar kring gång- och cykelstråk och kollektivtrafik i city. Bilens roll behandlas för avgränsat och ensidigt. Det är bra att peka ut en effektivisering av parkeringsytorna genom

parkeringshus, synd att det inte redan har byggts då det idag på till exempel Slottshöjden och Tågaborg körs rundor för att hitta parkeringsplatser. Resor ut ur Helsingborg behandlas inte och hur tas äldre och rörelsehindrade omhand? Bilen kommer att behövas ännu mer i framtiden, många har heller inte behörighet att åka färdtjänst. Parkeringar och garage behöver öka i ytterområdena och det behövs park and ride-lösningar med bra kommunikationer in till centrum på grund av begränsat antal parkeringar i city.

Svar: Bilen har en fortsatt viktig roll för resor där det inte finns bra alternativ. Resor in och ut från Helsingborg beskrivs i avsnittet Trafik (bland annat Biltrafiknätet och infarterna samt Nationellt och regionalt transportsystem). I den del som handlar om kollektivtrafik beskrivs också hur de äldres behov ska tas omhand. Vi har kompletterat parkeringskapitlet med en karta för lämpliga framtida platser för infartsparkering eller "park and ride" samt behov av parkeringshus vid bostäder. Se även samlat svar om trafik.

Parkering trots utbyggd kollektivtrafik | enstaka synpunkt

Det är bra med utbyggd kollektivtrafik men det innebär inte att det behövs färre parkeringsplatser.

Svar: Om färre personer i framtiden äger och kör egen bil, vilket är ett mål för att utveckla ett hållbart samhälle, är det en rimlig slutsats att vi behöver färre antal parkeringsplatser per invånare. Vi föreslår också mer yteffektiv parkering i flera plan. Detta är också en förutsättning för att ge möjligheter för förtätning och klara av att bygga bostäder utan att göra avkall på andra kvaliteter som grönområde med mera.

Bilfritt vid nybyggnation | enstaka synpunkt

Stäng av gator för att få dem bilfria vid nybyggnation.

Svar: Vi kan inte i översiktsplaner (som stadsplanen) reglera hur gatumark används och vilka gator som ska vara bilfria. Det är en regleringsfråga som det finns möjlighet att genomföra när det anses nödvändigt.

Bilar för funktionsnedsatta förare | enstaka synpunkt

Förare med funktionsnedsättning behöver också kunna använda bilen. Körtiden med bil har ökat med farthinder, rondeller och trafikljus. Öppna upp bussgatan i Mariastaden för biltrafik och ta bort avsmalningar för bussar. Staden känns inte längre öppen och välkomnande.

Svar: I stadsplanen har vi gjort ställningstagandet att öka de hållbara trafikslagen. Anpassning av hållplatser för funktionsnedsättningar går framåt vilket gör att fler har möjlighet att ta bussen. Att lösa biltrafikens problem med nya billösningar och göra det lättare och snabbare att köra bil samt göra det sämre för kollektivtrafiken är inte i enlighet med våra mål. Om fler personer ser möjligheterna med kollektivtrafiken och cykeltrafiken och minskar sitt bilresande skapas större utrymme för dem som verkligen behöver använda bilen som till exempel förare med funktionsnedsättning.

Motorcyklar

Mer plats för motorcyklar i planeringen | enstaka synpunkter

Motorcyklar och mopeder borde få mer plats i stadsplaneringen. De är miljövänliga och tar mindre plats. Det finns idag för få parkeringsplatser för motorcyklar i Helsingborg, vad ska ni göra åt detta? Både staden och miljön vinner på detta. Trafikplaneringen i Helsingborg verkar helt ha glömt bort trafikslagen scooter, motorcykel och moped. Detta färdssätt är vanligt i stora städer med trängsel för de som inte vill eller kan cykla.

Svar: I avsnittet Trafik/ Parkering analyserar vi olika scenarios där vi främst har fokuserat på bilparkering då denna tar mycket yta i anspråk. Motorcykel och mopedtrafik samt parkeringssituationen för dessa har inte behandlats särskilt utan ses som en del i helheten. Eftersom motorcyklar och mopeder tar mindre yta i anspråk än bilar har vi bedömt att effekterna i markanspråk inte påverkas i någon större omfattning. Vi har kompletterat texterna i avsnittet Trafik/ Parkering med perspektivet motorcyklar och mopeder. Frågan om ett ökat antal motorcykelparkeringar har även förts vidare till andra tjänstepersoner som arbetar med dessa mer detaljerade frågor.

Järnvägstrafik

Järnväg i en ringled | enstaka synpunkt

Knyt ihop järnvägen till en ringled.

Svar: De satsningar som planeras för järnvägen beskriver vi främst under avsnittet Trafik/ Nationellt och regionalt transportsystem, där en HH-led är en del i att möjliggöra en form av ringled runt Öresund för järnvägssystemet.

Direktåg till Hyllie | enstaka synpunkt

Vill i framtiden kunna åka direkt från Maria Station till Hyllie utan att byta i Helsingborg C.

Svar: I stadsplanen går vi inte in på exakta trafikeringar men Helsingborgs stad arbetar på andra sätt med att lyfta denna fråga med Region Skåne och Skånetrafiken, eftersom vi pekar ut Maria station som en regional nod.

Områdesspecifika synpunkter kring trafik

Samlat svar: Stadsplanen är en ändring av översiktsplanen som visar hur utvecklingen av mark och vatten ska ske fram till 2035. I stadsplanen behandlar vi trafikfrågorna ur ett övergripande perspektiv och ser på hur de kopplas ihop med övriga frågor som bostäder, service, grönområden och vatten. Det handlar om övergripande sammanhang eller strukturer. I stadsplanen pekar vi på behovet av en tätare stad, vilket förutsätter ett annat tänk kring exempelvis parkeringsytor än det som sker idag.

Syftet med stadsplanen är inte att visa den exakta utformningen av gator, belysning, plantering av träd eller andra detaljerade frågor som rör gestaltning. I stadsplanen går vi inte heller in i detaljer på vilket sätt eller hur alla delar ska lösas. Vi hanterar inte heller frågor kring trafiksäkerhet. Vi pekar istället på det generella behovet av exempelvis bra cykelstråk, strukturbildande kollektivtrafik med mera.

Centrala staden

Begränsa trafiken på Drottninggatan – Järnvägsgatan | enstaka synpunkter

Begränsa trafiken så fort som möjligt, det är galet med en genomfartsled rakt igenom staden. Det behövs mer plats för cyklister, kollektivtrafik och fotgängare och en bredare allé så att gatan blir till en smal bilgata. Prioritera kollektivtrafik och cykel med buss/spårväg i mitten. Då minskar konflikterna med dem som väntar. Bilarna bör bara ha ett körfält.

Svar: I Helsingborg pågår det ett projekt kring Drottninggatan-Järnvägsgatan med planerad byggstart under våren 2017, där syftet är att bygga om gatan för att förbättra för fotgängare, kollektivtrafik och cyklister. Arbetet är helt i linje med målen om en ändrad färdmedelsandel som vi beskriver i stadsplanen.

Bilfritt på Hälsovägen och en bro | enstaka synpunkter

Göra Hälsovägen bilfri, tillåt endast gång- och cykeltrafik. Bygg en övergång med bro över vägen längs landborgspromenaden.

Svar: Att bara tillåta gång- och cykeltrafik på Hälsovägen skulle skapa en allt för dålig tillgänglighet till stadens centrum, framförallt då de mest trafikerade busslinjerna går längs denna sträcka. Behovet av att ta sig till centrum med bil är viktigt framförallt för grupper som av olika anledningar inte har närhet till bra cykelbanor eller kollektivtrafik. I stadsplanen föreslår vi förbättringar för cykeltrafiken på Hälsovägen i form av egen cykelbana. En bro över Hälsovägen har diskuterats vid flera tidigare tillfällen men har inte bedömts vara realistisk. Det kan finnas andra sätt skapa en grön koppling. Vi tar inte ställning i stadsplanen hur en grön koppling ska utformas, men vi har kompletterat stadsplanen med en möjlig framtida gånglänk.

Förläng Tågaborgstunneln och skapa dubbelspår | enstaka synpunkter

Det behövs dubbelspår mellan Maria Park och Helsingborg. Gräv ner Tågaborgstunneln för dubbelspårig järnväg under en längre sträcka och så att Maria station blir en underjordisk station.

Svar: Vi visar i stadsplanen de olika alternativ som kan bli möjliga i framtiden utifrån de samtal och utredningar som görs tillsammans med Trafikverket. Det pågår arbete med en järnvägsplan för sträckan mellan Ängelholm och Maria station där man föreslår en höjning av järnvägen vid Maria station för att skapa bättre kopplingar till Drottninghög/Dalhem och Västra Berga. Att göra en underjordisk station vid Maria station är inte en lösning som diskuterats i detta arbete. Det finns därför inte heller med i stadsplanen. Dubbelspår Maria-Knutpunkten utreds, och vi visar de tre korridorerna i stadsplanen.

Inget garage i landborgen | enstaka synpunkter

Bygg på flera våningar i Knutpunkten och Söderpunkten istället för den planerade Landborgskopplingen. Man borde även ha byggt fler parkeringsplatser i det nya kongresscentret. Lägg ner järnvägen i en tunnel vid fria bad och anlägg fler parkeringar där.

Svar: I stadsplanen visar vi att det finns behov av att bygga parkeringar i flera plan. Planen visar parkeringsanläggningar i centrum och att vi behöver samla och samnyttja dessa för att möta det framtida behovet av parkering. Landborgskopplingen är en av dessa anläggningar. När det gäller Söderpunkten och Knutpunkten finns redan antagna planer, varav den senare har genomförts. I dessa arbeten har det även gjorts särskilda parkeringsutredningar. Det är inte alltid så att fler bilparkeringar är enda lösningen - det handlar också om att göra de parkeringar som finns synligare och effektivare. Stadsplanen visar tre alternativa järnvägsdragningar mellan Maria station och Helsingborg C där även två tunnelloösningar finns med. Det pågår arbete tillsammans med Trafikverket.

Bilfritt city | enstaka synpunkt

Stäng av för biltrafik, nyttotrafik undantagen mellan Trädgårdsgatan och Hälsovägen. Enkelrikta Södra och Norra storgatan och gräv en tunnel under Stortorget. Bygg parkeringshus i Stadsparken så skulle hela stadslivet blomstra. Viktigt med parkering utanför stadskärnan för besökare utifrån.

Svar: Vi har inga planer på att stänga av Drottninggatan för biltrafik eller att gräva tunnlar under Stortorget. I stadsplanen föreslår vi istället en utveckling av strukturbildande kollektivtrafik och bra huvudcykelstråk på sträckan som nu omformas i det pågående projektet med Drottninggatan-Järnvägsgatan. Vi bedömer att Stadsparken, som en av våra få stora grönytor i centrum, är viktigare än parkering. Parkering föreslår vi på andra platser.

Handeln behöver fler parkeringar i centrum | enstaka synpunkt

Det är svårt att både minska biltrafiken i staden och samtidigt göra det bättre för stadens handlare. Landborgsgaraget kommer inte att räcka. Ju mer man bygger i stadens centrala delar desto färre blir parkeringsplatserna vilket dödar handeln i centrum.

Svar: Se även samlat svar för Trafik. Om vi inte lyckas med att minska andelen bilresor i centrum kommer det få konsekvenser som försämrad tillgänglighet, bilköer samt minskad handel. Problemet är att bilen tar mycket plats och om vi ska dimensionera centrum för att alla ska åka bil som idag så låser vi fast stora ytor för parkering. De skulle istället kunna användas för att utveckla innerstaden med fler mötesplatser, fler kontor och fler bostäder.

Handelns omsättning bestäms främst av sammanhanget och förutsättningarna, det vill säga hur många kunder som bor i respektive besöker innerstaden, och inte enbart av antalet parkeringsplatser. Handeln gynnas av fler mötesplatser och att fler människor vill vistas, bo och arbeta i centrum och därför behöver vi förtäta Helsingborg. Det vet vi av erfarenheter från städer i Europa och Sverige, och det har varit en del av vårt underlag i arbetet med stadsplanen. Vi bedömer därför att vi både kan gynna handeln i centrum samtidigt som andelen bilresor minskar.

Knyt ihop centrala platser med en högbana | enstaka synpunkt

Skapa en högbana som knyter ihop Knutpunkten, H+ och Campus som även skulle kunna fortsätta mot Gåsebäck och Ramlösa station samt norrut mot Lasarettet, Olympia och Stattena.

Svar: Det har genom åren funnits många idéer om olika typer av kollektivtrafik som högbanor eller linbanor. Vi har valt inriktningen att utveckla busstrafiken till strukturbildande linjer som på lång sikt kan konverteras till spårväg.

Flytta färjeterminalen söderut | enstaka synpunkt

Genom att flytta färjeterminalen söderut blir det mer logiskt att angöra den med bil. Den skulle då också kunna kopplas till en högbana. Detta skulle frigöra plats vid Knutpunkten och vid uppmarschområdet. En torrhamn i Åstorp skulle kunna frigöra mer mark i hamnen.

Svar: Att flytta hela färjeläget skulle innebära betydande investeringar. De flesta passagerare idag är dessutom landgångspassagerare som har god koppling med tåg och bussar. En flytt skulle innebära andra behov av kollektivtrafiklösningar till den nya terminalen samt föra med sig mycket annat. I stadsplanen redovisar vi HH-förbindelsen som en viktig nyckel för att frigöra mark vid uppmarschområdet.

Gör cykelfartsområde på Södra och Norra Storgatan | enstaka synpunkt

Norra och Södra Storgatan behöver omvandlas till cykelfartsområde. Från Prästgatan till Långvinkelsgatan bör gatunivån jämnas ut för att framhäva cykelfartsområdet. Nya belysningsarmaturer behövs och skyltar behöver tas bort.

Svar: I stadsplanen pekar vi på vikten av ett cykelstråk på Norra och Södra Storgatan. I trafikplanen och cykelplanen arbetar vi vidare med ett testförsök för att omvandla dessa gator just till cykelfartsområde.

Gör en ringledsboulevard | enstaka synpunkt

Gör en grön trädkantad ringled inte bara för bilar utan för cykel- och gångtrafik längs med Sockengatan från Fältarpsvägen eller hela vägen mellan Maria station och Ramlösa station.

Svar: I stadsplanen visar vi behovet av nya gång- och cykelbanor i detta stråk för att binda ihop Ramlösa station och Maria station.

Stadsgator på Ängelholmsleden och E4:an | enstaka synpunkt

Utveckla Ängelholmsleden och E4:an till stadsgator och gör korsningen mellan E4 och E6 till en spännande nod.

Svar: Ängelholmsleden är en viktig infart till staden där vi behöver ha plats för cykel, strukturbildande kollektivtrafik och biltrafik, vilket vi även visar i stadsplanen. Förslaget innebär att karaktären på Ängelholmsleden kan ändras till vad vi kallar förstadsgata med infartsfunktion. Detta kan göras i samband med utvecklingen av bebyggelse runt omkring enligt gällande planprogram för Norra infarten (2012). Väg E4 och E6 är europavägar med riksintresse med betydelse för transporter på väg för hela Sverige.

Söder och H+ området

Lösningar för infrastruktur i H+ området | enstaka synpunkt

Använd terminalplan (närmast Terminalgatan) för en tillfällig, flexibel och central parkeringsplats. En stor del av ytan verkar vara bilfri under den mesta tiden. I väntan på HH-förbindelsen kan färjeläget flyttas till Oslopiren. Då använder vi befintlig yta till färjeterminal och frigör och tidigarelägger den nuvarande centrala terminalplan till utbyggnad enligt FÖP H+ med bostäder med mera. Anslutningen för biltrafik blir ungefär samma som idag, men längre ifrån centrum. Anslutningen för passagerare blir via Knutpunkten som skulle kunna få några praktiska och spännande, men längre gångvägar.

Svar: Uppmarschområdet är en viktig del för dagens HH-led med färjetransporter och är en del av riksintresse för väg E4. Det är först när en HH-förbindelse för vägtrafik är klar som uppmarschområdet kan användas till bebyggelse med mera. Att flytta färjeläget till Oslopiren är inte aktuellt eftersom det är en del av H+området som också ska utvecklas.

Gräv ner Malmöleden | enstaka synpunkt

Gräv ner och anslut Malmöleden till Oljehamnsleden under mark. På så vis skulle endast stadsgator skilja Gåsebäck från Söder. Det hade också inneburit att Järnvägsgatan och förlängningen genom H+ hade blivit en naturlig stadsgata som kopplar ihop Planteringen med centrum.

Svar: Förutsättningen för stadsplanen har varit att FÖP H+ gäller även i fortsättningen. Den fördjupade översiktsplanen visar en nedgrävning av Järnvägen söderut samt att Malmöleden omvandlas till en mer stadslig gata. Eftersom detta arbete har pausat på grund av ekonomiska faktorer får vidare utredningsarbete visa hur vi ska hantera Järnvägen.

Däcka över rangerbangården | enstaka synpunkt

Rangerbangården mellan Ramlösa station och Gåsebäck tar mycket plats och är en barriär. Den borde därför byggas över. Med en överdäckning av rangerbangården kan nya bostäder byggas ovanpå så att man får en miljö som i Gamla Stan med trånga gränder. Ramlösa station skulle också kunna bli underjordisk och man skulle kunna ha underjordiska busstationer och koppla ihop Gåsebäck med Ramlösa station. Gåsebäcken skulle kunna gå som en akvedukt.

Svar: Rangerbangården är idag riksintresse för kommunikationer (järnväg och terminalområde). Att däcka över och få till byggbara tomter ovanpå hela området för rangerbangården bedömer vi inte vara genomförbart.

Bilfritt på Gasverksgatan, Trädgårdsgatan och Hälsovägen | enstaka synpunkt

Gör Gasverksgatan, Trädgårdsgatan och Hälsovägen bilfria och tillåt endast gång- och cykeltrafik.

Svar: Vi visar i stadsplanen att det finns behov av fler cykelbanor och bra kollektivtrafik på Gasverksgatan. Trädgårdsgatan och Hälsovägen är viktiga vägar för trafik till centrala Helsingborg. Att göra dessa helt bilfria skulle innebära mycket större trafikflöden på till exempel Drottninggatan, Strandvägen och andra gator. Det är därför inte aktuellt. Trafiken

planeras utifrån en helhetsbild och ett systemtänk. Åtgärder på några gator kan innebära inverkan på andra platser. Om man väljer att stänga av gator för biltrafik måste vi bedöma de totala konsekvenserna för hela centralorten i ett helhetsperspektiv där de positiva effekterna totalt måste vara större än bara de effekter man får kring de gator som vi stänger av.

Dalhem

Värna parkeringar på Dalhem | ett tiotal synpunkter

Protester mot att föreslagen blandad bostadsbebyggelse i Dalhem ligger på befintliga parkeringsytor. Det finns en oro för var man ska parkera eftersom det redan idag anses det finnas brist på parkeringsplatser. Många använder bilen i arbetet och arbetar på obekväma tider då det är sämre förbindelser. Området har sociala problem varför det känns tryggare med bil. Tid och otrygghet är svårt att bygga bort. Alltså finns det ett stort behov av parkeringar.

Svar: I stadsplanen föreslår vi blandad stad på många parkeringsytor, bland annat i Dalhem. Det kan vid genomförandet innebära att behovet att parkera behöver tillgodoses genom parkeringsytor i flera plan som till exempel parkeringshus och här är trygghetsfrågorna viktiga. Vi har förtydligat detta i stadsplanen och visar behovet av nya parkeringsanläggningar för bostäder ibland annat Dalhem. Genom att satsa på bättre kollektivtrafik, cykelbanor och bilpooler kan vi också minska det totala behovet av parkering.

Ingen spårväg på Dalhem | enstaka synpunkter

Spårvägssträckningen genom Dalhem förstör närmiljön och parken. Man är orolig för minskad trivsel och försämrade rörelsemöjligheter för barn och en minskad trygghet generellt.

Svar: Strukturbildande kollektivtrafik som spårväg är en del i att öka kollektivtrafikresorna och är ett yteffektivt sätt att transportera sig. Nackdelar och påverkan i områden där den ska gå behöver vägas in i den fortsatta planeringen. Totalt sätt sparar vi ytor såsom parker och grönområden genom att införa strukturbildande kollektivtrafik eftersom den är mer yteffektiv än bilen.

Ättekulla, Miatorp och Råå

Förbättra kollektivtrafik till Ättekulla | enstaka synpunkter

Ättekulla har fått sämre tillgänglighet till service. Det är viktigt att kunna ta sig till Råå samt affärer utmed Landskronavägen.

Svar: I stadsplanen föreslår vi strukturbildande kollektivtrafikstråk till Ättekulla med snabbare linjer in till staden. Vid kommande förändringar av linjenätet kommer det fortsatt att finnas möjlighet att åka mellan Ättekulla och Råå men i vissa fall kan man behöva byta buss.

Skapa bättre trafikmiljö på Rååvägen | enstaka synpunkt

Förslag på att skapa en gårdsgata med företräde för gång- och cykeltrafik, fler övergångsställen och avsmalning av körfält för bilar.

Svar: Hur gatorna sedan utformas är däremot en viktig del i hur vi kan förverkliga målen och strategierna i stadsplanen. Rååvägen pekas ut som ett strukturbildande kollektivtrafikstråk. I projektet HelsingborgExpressen arbetar vi med utformningen av en bättre trafikmiljö på Rååvägen.

Farlig korsning vid Rausvägen | enstaka synpunkt

Korsningen Rausvägen/ Landskronavägen är farlig.

Svar: Vi kommer att se över korsningen i samband med utbyggnaden av HelsingborgExpressen. Se även samlat svar för trafik.

Sänk ner farligt godsled | enstaka synpunkt

Sänk ner leden för farligt gods vid Rusthållsgatan/Koppargatan så att man får plana övergångar.

Svar: I tidigare arbete med Hamnleden fanns en diskussion om att sänka ner trafikleden. Detta projekt har för närvarande ingen finansiering och stadsplanen går inte in på utformningslösningar som ligger utanför planområdet. Se även samlat svar för trafik.

Skapa park-and-ride parkering | enstaka synpunkter

Skapa en park-and-ride parkering vid Allers eller ändhållplatsen för Helsingborgsexpressen.

Svar: Det kommer att finnas möjlighet att parkera bilen vid ändhållplatsen för HelsingborgExpressen. Vi har kompletterat avsnittet Trafik/ Parkering med en karta för lämpliga framtida platser för infartsparkering, så kallad "park and ride".

Ytterområden

Förbättra Österleden | enstaka synpunkter

Skapa nya på- och avfarter till Österleden från Malmöleden samt stadsmotorväg hela vägen till Rausvägen och vidare till Landskronavägen. Eftersom det finns problem med kaos och köer på väg 111 vid Mariastaden kan man fråga sig om väg 111 ska byggas om igen. Var finns långsiktigheten?

Svar: I stadsplanen har vi ett utredningsområde för trafiken vid kopplingen mellan Malmöleden och Österleden samt vid Helsingborgs södra trafikplats. Med tanke på föreslagen bebyggelse, verksamhetsutveckling och den trafik som detta genererar finns inga skäl till en utbyggnad till stadsmotorväg för delen Bunkalundsvägen till Landskronavägen. Vi pekar ut ett nytt utredningsområde i nordöstra Mariastaden och då kan det också bli aktuellt att utreda en ny avfart på väg 111. Köbildning på 111 finns redan idag och utreds.

Bygg en torrhamn vid motorvägen | enstaka synpunkter

Bygg en torrhamn/kombicentral vid E4 med byte till industrispår.

Svar: Frågan om en ny torrhamn är komplex och en sådan diskussion behöver diskuteras inom familjen Helsingborg och tillsammans med statliga myndigheter. Därför hanteras den inte inom Stadsplan 2017.

Flytta Helsingborg/ Ängelholms flygplats | enstaka synpunkter

Flytta flygplatsen närmare Helsingborg och utvidga därefter staden med trafik och bebyggelse.

Svar: Ängelholm Helsingborg Airport är en viktig målpunkt för längre transporter. En flygplats medför restriktioner av vad som kan byggas i närheten med tanke på till exempel buller. Vi anser inte det realistiskt att flytta på den typen av infrastruktur. I stadsplanen visar vi hur vi kan stärka både väg och spårbunden kollektivtrafik och att denna behöver vara kopplade till övergripande infrastruktur som till exempel Väst kustbanan och Helsingborgs Ängelholms flygplats.

Ta med ytterområden i kalkylerna | enstaka synpunkt

Ytterområdena borde varit med i trafikalkylerna.

Svar: I stadsplanen har vi haft fokus på förtätning i centralorten Helsingborg. Vi hanterar resten av kommunen i arbetet med trafikplanen och som behandlar mer konkreta åtgärder i trafiksystemet för de kommande 8 åren.

Behövs cykelväg i Mörarp | enstaka synpunkt

Det behövs en avskild cykelväg på Rosenlundsvägen och Rausvägen från Mörarp.

Svar: Rosenlundsvägen ligger utanför stadsplanens avgränsning. I kartan har vi även pekat ut stråket till Mörarp som ett övergripande stråk. Vi förmedlar inkomna synpunkter vidare till trafikheten som arbetar med den frågan.

Yttranden från föreningar

Söder om Söder

Dialoggruppen Söder om Söder har i ett par år arbetat med vilka åtgärder man tycker är lämpliga för området. Gruppen förespråkar en visionsutredning som grund för ny detaljplan, med en kort- och långsiktig trafikplan samt förtätningsstudie som utreder förutsättningarna för förtätning kopplat till uppmärksamhetsområden. Gruppen deltar gärna i fortsatta diskussioner, och bifogar en rad bilagor.

Svar: Vi är positiva till att föra dialog med olika nätverk om stadens utveckling. Stora delar av det område som Söder om Söder behandlar i utvecklingsplanen ingår i översiktsplanen för H+området, FÖP H+, som är fortsatt gällande. I staden arbetar vi även aktivt med att stärka och förbättra Tallskogsleden vilket det framförda förslag även visar. Vi pekar även ut Landskronavägen och Planteringsvägen som strukturbildande kollektivtrafikstråk. Eventuella omgestaltningar hanteras dock inte i stadsplanen utan diskuteras först i senare steg. Vi bifogar därför synpunkterna till berörda arbetsgrupper och avdelningar inför kommande diskussioner.

Söders väl

Söders väl berör trafiksituationen vid korsningarna Planteringsvägen/ Koppargatan samt Landskronavägen/ Rusthållsgatan med tanke på det utpekade stråket för farligt gods och tung trafik. HelsingborgExpressen kommer korsa denna led för tung trafik frekvent och även fotgängare och cyklister behöver ta sig över. Söders väl bedömer att den tunga trafiken blir en barriär för grönområdet mellan Planteringsvägen och Industrigatan. Man föreslår därför en nedsänkt trafikled eller att den läggs i tunnel. Man önskar även en ekodukt som övergång för djur mellan grönområdena. Vidare vill man att det byggs en kombiterminal/torrhamn i närheten av väg E4 för omlasting mellan väg och järnväg. Man anser att trafiksituationen på Ättekulla inte är hållbar idag och det sprider sig till Rusthållsgatan. Söders väl är positiva till bostäder längs Landskronavägen.

Svar: De korsningar som Söders Väl beskriver i yttrandet är en del av fördjupade översiktplanen för H+. I stadsplanen tar vi upp frågorna kring farligt gods och tung trafik i avsnittet Trafik/ Godstrafik och industrispår. Vi påtalar också behovet av att samla den tunga trafiken i ett fåtal stråk där det blir lättare att hantera de negativa konsekvenserna som trängsel, barriäreffekt, vägslitage, miljöbelastning och buller. Vi beskriver inte i stadsplanen hur de trafiktekniska infrastrukturåtgärderna ser ut i detalj - det är en fråga som vi behöver utreda innan ett genomförande är möjligt. Vi föreslår att vi ska utreda trafikplats Ättekulla i ett större sammanhang där vi tittar på ett samlat stråk för farligt gods och det övergripande godstrafiknätet i stort.

Vi instämmer i att vägarna med tung trafik innebär svårigheter att röra sig säkert längs grönområdena på Söder. I Helsingborgs grönstrukturprogram (2014) pekar vi bland annat ut behov av säker passage vid Koppargatan för att kunna koppla ihop det gröna stråket mellan

naturområdena. Det handlar framför allt om säker passage för människor som går eller cyklar. Det är positivt om en sådan passage dessutom går att utforma så den underlättar för djur att röra sig mellan grönområdena.

Föreningen Ramlösabor

Föreningen Ramlösabor handlar om stadsplanens förslag för fastigheten Ramlösa 2:14 (grönyta söder om Skånebanan). Man menar att detta idag är den enda yta som återstår av de ursprungliga fälten runt Brunnsparken. Vyn från Brunnsparken omfattar grönytan på fastigheten Ramlösa 2:14 samt äldre bebyggelse utmed Surbrunnsgatan. Grönytan var länge Brunnsträdgårdsmästarens bas för uppdrivning av Brunnsparkens blomsterprakt. Ytan omnämns också i bevarandeprogram för Ramlösa från år 2001 och är skyddad i detaljplan (från 1977) som parkmark som ej får bebyggas. Föreningen menar att om man vill se en annan användning skulle man kunna återgå till någon form av plantskoleverksamhet utan att förstöra utsikten från Brunnsanläggningens huvudentré. Föreningen protesterar mot att det föreslås byggas bostäder på ytan.

Svar: Vi har bedömt att behovet att försörja stadens befolkning med bostäder i detta fall väger tyngre än det kulturhistoriska sammanhanget. Riksantikvarieämbetet tog förra året även beslut om att revidera riksintresset för kulturmiljövård för Ramlösa brunnsparke. I samband med det togs den nämnda grönytan bort från riksintressets avgränsning. Med hänsyn till närheten till Brunnsparken föreslår Stadsplanen att en bebyggelse bör uppgå till högst 60 – 80 bostäder/hektar. En exploatering förutsätter att vi har mer kunskap om eventuella planskilda korsningar och yta för dubbelspår.

Sveriges motorcyklister

Sveriges motorcyklister anser att motorcyklar och moped klass 1 saknas i de presenterade förslagen. Man menar att parkeringssituationen och trafiksituationen har brister/avsaknad av en helhetssyn gällande samtliga trafikslag. Man önskar också samarbete i frågor avseende två och trehjuliga fordon vad gäller parkering, avgifter och säker vägstandard.

Svar: I avsnittet Trafik beskriver vi bland annat hur färdmedelsfördelningen behöver ändras över tid när staden växer, se samlat svar för trafik. I parkeringsdelen analyserar vi olika scenarios där vi främst har fokuserat på bilparkering då denna tar mycket yta i anspråk. Motorcykel och mopedtrafik samt parkeringssituationen för dessa har inte behandlats särskilt utan dem ser vi som en del i helheten. Eftersom motorcyklar och mopeder tar mindre yta i anspråk än bilar har vi bedömt att effekterna i markanspråk inte påverkas i någon större omfattning. Vi har kompletterat stadsplanen med perspektivet motorcyklar och mopeder i avsnittet Trafik/ Parkering. De mer detaljerade synpunkterna har vi förmedlat till berörda tjänstepersoner.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen anser att framtida bostadsbyggande måste ske utan att befintliga grönområden offras, och att de ekosystemtjänster som grönområden utgör inte kan överskattas. Träd och annan grönska utgör flera viktiga funktioner som till exempel tar upp koldioxid från luften och avger syre och fukt; suger upp vatten och motverkar erosion; har betydelse för den fysiska och psykiska hälsan; utgör förutsättningen för biologisk mångfald samt ger skugga, vindskydd och lagrar koldioxid. Man vill därför framhålla vikten av att dessa stora och viktiga värden bevaras och helst även utvecklas när nya bostäder planeras. Av samma skäl motsätter sig Naturskyddsföreningen de förslag som innebär att koloniområden ska rivas för att bebyggas med bostäder. Förutom värden för den biologiska mångfalden fyller de också en viktig social funktion.

Naturskyddsföreningen menar också att den planerade befolkningsökningen innebär stora påfrestningar på ett redan otillräckligt avloppsnät. Helsingborg har redan allvarliga problem med havsmiljön, där badvattnet klassas som otjänligt till och från. Resurser måste satsas på ombyggnad av avloppssystemet innan det utsätts för ännu större påfrestningar av ett ökat befolkningstryck. I ett större perspektiv står vi även inför klimatförändringar som ställer stora och nya krav på samhällsplaneringen med bland annat havsnivåhöjning. Naturskyddsföreningen vill understryka vikten av att byggplanerna för framtiden utformas med förutseende inför dessa nya förutsättningar.

Svar: Vi instämmer i naturskyddsföreningens beskrivning av grönskans värden och betydelse för människor. Vår ambition i stadsplanen är att i huvudsak behålla den grönstruktur som vi har pekat ut i Helsingborgs grönstrukturprogram. Förslaget till stadsplan har justerats efter samrådet, bland annat när det gäller stadsodling, se samlat svar för Kolonier och odlingslotter.

Gällande klimatförändringar med mer regn och stigande havsnivå är vi medvetna om att det ställer nya krav på den fysiska planeringen. Klimatanpassning kommer att vara en viktig förutsättning i utvecklingen av Helsingborg. NSVA bedömer att avloppsnätets kapacitet är tillräcklig. De kommer under året (2017) att påbörja ett arbete med att planera framtidens reningsverk och var dessa ska placeras. Idag finns utrymme för ytterligare utbyggnad av reningsprocesser på Öresundsverkets fastighet. Projektet Avloppsplan 2050 planeras vara klart 2017-2018. Det pågår arbete med att bygga in delar av verket för att möjliggöra förtätning i närområdet och dessutom klimatsäkra valda delar. NSVA kommer att påbörja arbetet med ett nytt miljö tillstånd när överbyggnaden är genomförd omkring 2018-2019.

Ledningsnätet i områden med kombinerade system separeras successivt, vilket minskar belastningen på reningsverket och därmed förekomsten av de bräddningar som idag påverkar badvattnets kvalitet negativt. Badvattnets kvalitet påverkas av många faktorer, även sådana som ligger utanför stadsplanens ansvarsområde. För att ta reda på vilka faktorer som påverkar badvattnet mest, och för att i nästa steg komma tillrätta med dåliga badvattenprover, har staden låtit göra en utredning av badvattenkvaliteten. Ett resultat av den studien är att vi informerar allmänheten om när bräddningar äger rum vid Öresundsverket. Projektet kommer att föreslå lösningar som kan genomföras på kortare sikt än stadsplanens tidshorisont vilken är 2035.

Helsingborgs skid- och orienteringsklubb

Helsingborgs skid- och orienteringsklubb pekar på nödvändigheten av den växande befolkningens tillgång till fler och större naturområden för friluftsliv, motion, rekreation, friskvård, bullerfrihet och biologisk mångfald. Man menar att fler allemansrättsligt tillgängliga natur- och skogsområden måste skapas för att tillåta stadens förtätning och tillväxt. Stadsplan 2017 kan därför tillföras: fler grönytor och öppna parker, öppna och tillgängliga koloni- och odlingslotsområden, ytterligare sammanhängande grönstråk, omvandling av stadsnära åkermark till ängs-, hagmarks- och skogsområden runt om, att nya täta stadsdelar koncentreras till redan exploaterade men extensivt utnyttjade områden till exempel mellan Söder och Råå samt skapa nya blågröna stadsmiljöer utmed kusten.

Helsingborgs skid- och orienteringsklubb anser också att vissa delar ska tas bort från Stadsplan 2017: All förtätning som inkräktar på grönområden, parker, lekplatser, gångstråk et cetera, ingen exploatering på den öppna ängen söder om Pålsjö slott, ingen exploatering av den öppna marken norr om Sofieroskogen, inga hårdgjorda parkeringsytor på den öppna slottsängen för fårbete söder om Sofiero slottspark samt en långsiktig omvandling av extensivt utnyttjade industri- och logistikarealer.

Svar: Vi instämmer i behovet av att skapa mer allemansrättsligt tillgängliga park- och naturområden efter hand som befolkningen ökar. Staden behöver sina grönområden för att kunna växa och vara fortsatt attraktiv att leva i. Flera av synpunkterna i yttrandet är en viktig del i strategierna i Stadsplan 2017. Bland annat föreslår vi att Pålsjö skog, Gyhult, Bruces skog, Filborna skogspark, Ättekulla naturreservat samt grönområdena kring Tallskogsleden utökas och utvecklas för att stärka naturupplevelsena för invånarna. Vårt senaste nybildade naturreservatet Pålsjö skog är ett exempel på att vi arbetar för att skapa nya grönområden. Det är mycket svårt att skapa fler stora naturområden inom stadsplanens gränser på grund av bristen på ytor. Däremot möjliggör ÖP2010, den kommunövergripande översiktsplanen, redan detta utanför tätorten. I tätorten föreslår vi ett antal nya grönområden i eller i anslutning till de större utbyggnadsområdena. Vi befäster och utvecklar grönstråk för att skapa ett grönt nätverk för rekreation i staden. Vi föreslår även att koloniområden och odlingslotter öppnas upp och blir tillgängliga för alla invånare.

I stadsplanen befäster vi i de allra flesta fall befintliga parker och grönområden och det har varit en ambition att inte ta i anspråk offentlig grönyta för bebyggelse, men på enstaka platser har vi gjort bedömningen att andra intressen väger tyngre. Det gäller bland annat ytan söder om Pålsjö slott där vi bedömer att skola, vård eller bostäder kan vara lämpligt, vilket får utredas i senare skeden. Vid exploatering av mark i Helsingborg ska balanseringsprincipen tillämpas.

Områdena mellan Söder och Råå omfattas av FÖP H+ där vi föreslår cirka 5000 bostäder. I stadsplanen är vi tydliga med att det ställningstagandet fortfarande gäller. I stadsplanen pekar vi även ut en utveckling av strandmiljöerna vid Råå och från Gröningen upp mot Pålsjö skog och Sofiero. Vattenkontakten för allmänheten är begränsad i hamnen, och en omvandling för att öka tillgången till vattnet är begränsad på grund av att hamnverksamhet måste vara instängslad enligt internationell lagstiftning.

Stadens industri och logistikarealer är viktiga platser för att i framtiden kunna erbjuda arbete till stadens invånare, nya som gamla. Vi har därför bedömt att en större omställning av dessa områden till bostäder inte är lämplig. Däremot föreslår vi att de förtätas med fler verksamheter så att vi får ett mer effektivt markutnyttjande samt ger exempel på hur det skulle kunna ske i stadsplanen.

Råå IF

Råå IF nämner konsekvenser av stadsplanens förslag i anslutning till Råå idrottsplats. Man anser att Råå idrottsplats är oerhört värdefull som samlingsplats, som fristad för många barn, som underhållningsarena, som utbildningssal, som aktivitetscenter och som hjärta i verksamheten, och att det idag finns aktivitet för sammanlagt 644 barn och ungdomar. Förutom idrottsplatsen så fogar man även över fem fotbollsplaner i området (se bifogad skiss). Föreningen utnyttjar dessutom Heden så mycket man kan, och anser att det redan nu är svårt att få ihop träningstider. När kommunen räknar med 40 000 invånare, så menar föreningen att det kommer att ske en procentuellt motsvarande ökning av medlemmar, minst 1000 stycken. I förlängningen kommer man därför att behöva ytterligare grönytor i området för att kunna erbjuda fotbollsträning till fler barn och unga.

Svar: Med 40 000 nya invånare kommer behoven av nya ytor för såväl fotboll som andra fritidsaktiviteter att öka. I stadsplanen föreslår vi därför ett antal nya ytor för fritidsaktiviteter, bland annat vid Gustavslund och Mariastaden. Vi är medvetna om att behoven av sådana ytor ökar även i de södra delarna av staden, vilket vi bland annat pekar på i PM Fritid och fysisk aktivitet, som är ett underlag till stadsplanen. Vi har försökt att hitta nya ytor som skulle kunna användas till fritidsaktiviteter i Råå, Planteringen Raus och Ättekulla. Eftersom dessa områden

är förhållandevis täta, i kombination med att både Ättekulla rekreationsområde och Råån skyddas som naturreservat är det svårt att hitta nya områden av den storlek som skulle behövas. Det kan därför bli så att vi kommer att behöva tillgodose behovet i andra delar av staden och på så vis flytta runt träningsmöjligheterna. Vi ser även att det kan finnas möjligheter att skapa nya aktivitetsytor inom H+ området och på andra ställen utanför stadplanens gränser.

Omställning Nordvästra Skåne

I yttrandet från Omställning Nordvästra Skåne påpekas att det är många goda idéer kring hur staden vill utvecklas, men generellt har man ett för snävt perspektiv i underlaget. För följande teman föreslås förbättringar: Bostäder, arbetsplatser, kommersiell service och handel; Grönt och kolonier; trafik; offentlig service samt ett alternativ till stadsplanens förslag - en plan B.

Det handlar om att beskriva möjligheterna som kommunen har att påverka förändring i befintliga områden, såsom industriområden, som kommunen inte äger eller där ägare håller sina fastigheter på spekulering;

- Förtäta på hårdgjorda ytor intill befintlig handel eller i glesa industriområden. Det är inte hållbart att ha det glest och bre ut sig
- Arbeta för att minska behovet av pendling genom att samlokalisera bostäder handel och företag; börja återställa bostäder i hus som kontoriserats
- Ta mer vara på stationsnära lägen och stationsorter
- Bevara åkermarken
- Öka möjligheterna för lokala initiativ från privatpersoner, föreningar och företag att utnyttja små ytor till förtätad bebyggelse och ekobyar
- Använd politiska styrmedel som finns genom att sälja mark till de som bygger miljövänligt och gör koloniområden till permanenta bostäder

Förslaget kring grönt, vatten och kolonier handlar om att skydda uppväxt grönska och träd, minska andelen gräsmattor, behåll koloniområdena och gör dem till en del av de allmänna grönytor, koloniområdena kan också användas för till exempel Ur & Skur förskola, de kan också användas som pilotprojekt inom hållbart byggande, naturlig vattenrening och avloppsrening.

Kring tema trafik föreslås fungerande cykelinfrastruktur över kommungränserna; att använda cyklister som referensgrupp vid planering och ombyggnation; bättre skyltning på gång- och cykelbanor; att cykelvägen behöver ha en högre framkomlighet; gör tydliga och säkra cykelstråk med mera

Kring offentlig service nämns följande: Valet av att lägga större delen av befolkningsökningen i centralorten behöver utredas mer grundligt; beskriv stadens framväxt kontra landsbygden; Kan koloniområdena användas för viss typ av offentlig service med mera

Slutligen påpekar man att Stadsplanen saknar en plan B. I konsekvensanalysen finns bara nollalternativ och stadsplanens förslag.

Svar: Vi har justerat stadsplanens förslag för stadsodling efter samrådet, se samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Det innebär bland annat att de ska vara mer tillgängliga för alla helsingborgare och att vi därför är positiva till att samutnyttja ytorna för till exempel förskola, annan service eller aktiviteter precis som många har föreslagit i samrådet. I stadsplanen går vi inte in på exakt vilka kvaliteter grönområdena ska ha eller hur de utformas. Inom

handlingsplan för grönstruktur arbetar vi med dessa frågor där mångfunktionalitet är ett nyckelord. En konflikt när det gäller bevarandet av åkermark är att vi ny- eller återskapar natur och park på åkermark. Vi bedömer att nya grönområden väger tyngre i de utpekade områdena än bevarandet av åkermark.

Cykelinfrastruktur mellan kommuner är en viktig del som vi redan arbetar med tillsammans med region Skåne och i samarbetet med familjen Helsingborg. Dessa delar är också viktiga i arbetet som pågår med en ny cykelplan. Skyltning och utformning är inget vi hanterar i stadsplanen, utan det kommer i senare skeden.

Ett av målen i stadsplanen är att minska behovet av resor genom att vidareutveckla blandstaden och att ta framför allt redan hårdgjorda ytor i anspråk för förtätning, bland annat för att bevara åkermarken. I avsnittet Konsekvenser/ Vad krävs för att genomföra Stadsplan 2017? beskriver vi att förtätning av det befintliga beståndet kräver att staden arbetar på ett annat sätt. Vi har fördjupat texten med resultat från projektet "500 k", som undersöker möjligheter att förtäta i villastaden. Där nämns bland annat att det behövs fler incitament för mindre fastighetsägare och nya grupper att bli aktiva som byggherrar.

Stadsbyggnadsnämnden har ansökt hos regeringen och Boverket om att bli pilotkommun för att kunna få dispens från vissa tekniska egenskapskrav som i nuläget ofta förhindrar en återanvändning av gamla bostäder som varit kontor. Se även det uppdaterade PM:et "Utbyggnadsområden för bostäder och förtätning i befintliga områden".

SAMO – Helsingborgs koloniföreningars samorganisation

SAMO (Helsingborgs koloniföreningars samorganisation) representerar Helsingborgs samtliga koloniföreningar. De konstaterar att förslaget handlar om att reducera antalet koloniområden till 8 stycken och antalet stugor till 970 stycken och skulle beröra uppskattningsvis 2000 kolonister. Uttryckt i siffror menar SAMO att det betyder att Helsingborg idag har 1 kolonistuga per 78 invånare, jämfört med Landskrona som har 1 per 31 invånare och Malmö 1 per 132 invånare. Genomförs stadsplanen innebär det för Helsingborg får 1 kolonistuga per 183 invånare. SAMO undrar om det är storstadsambitioner, och anser att förslaget inte bör genomföras. SAMO väljer att inte ta upp argument kring växtlighet och mångfald, utan fokuserar i stället på den sociala funktionen som ett koloniområde utgör, oavsett ekonomisk ställning, ålder, politisk syn eller religion. SAMO anser att Koloniträdgårdsrådet bör vara med i fortsatt diskussion, och ser fram emot fortsatt dialog.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet, se samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Såväl SAMO som Koloniträdgårdsrådet är viktiga parter att diskutera med även framöver i den fortsatta processen.

Senderöds koloniförening

I yttrandet från Senderöds koloniförening nämns att man inte är negativ till stadsplanens förslag generellt, men man riktar skarp kritik till de delar som berör koloniområdena och att dessa tas i anspråk för bostäder, skolor med mera. Man menar att det står i stark konflikt med visionen att skapa en attraktiv och hållbar stad, men även med livskvalitetsprogrammet som bland annat betonar att vi ska bli bättre på att se de kvaliteter som redan finns och som berikar mångfalden i staden. Utöver detta redogörs för föreningens synpunkter i olika perspektiv, även om de hänger ihop i en integrerad verklighet.

- Koloniområdets betydelse för kultur, hälsa och forskning. Stadsodlingar som föreslås kan inte ersätta de kulturella och hälsofrämjande vinster som ett engagerat koloniliv ger.

- Miljö och klimat, om bland annat biologisk mångfald, hårdgjorda ytor och dagvattenhantering.
- Kolonin, ett öppet och integrerat område. Koloniföreningen på Senderöd arbetar aktivt med flera ideér om hur vi tillsammans kan förbättra tillgängligheten och tydligare ingå i stadens gröna stråk. Vi välkomnar en kontinuerlig dialog med staden i detta utvecklingsarbete. Ett koloniområde i en förtätad struktur kommer också att ha en uppskattad och dämpande verkan på stadens larm.
- Med människan i centrum/det mänskliga perspektivet. Här handlar det om hälsa, gemenskap, trivsel samt roliga aktiviteter som behöver ens medverkan såsom midsommarfester, loppisar och andra event som uppskattas av närboende Helsingborgare. Hur värderas detta rent samhällsekonomiskt?
- Yttrandet ger också inspel på hur man resonerar i andra kommuner, till exempel Åstorp, Bjuv, Ängelholm där det inte finns likande planer som i Helsingborg. I Lund har man tagit ytterligare ett steg framåt och köpt en lott med stuga på området Öster. Där huserar kommunens naturpedagogiska projekt "lärande kolonin". Det ges också exempel från Malmö, Stockholm och Göteborg. Helsingborg bör se på andra kommuner som goda exempel.

Svar: Vi har justerat stadsplanens förslag för stadsodling efter samrådet. Se samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Vi tror också att det kan finnas spännande utvecklingsmöjligheter inom koloniområdena.

Åragatans koloniförening

Åragatans koloniförening har 35 namnunderskrifter i sitt yttrande. Man anser att koloniområdena ska behållas som gröna lungor i staden, och ifrågasätter också behovet av förskola på platsen, då det redan finns förskolor runt om som kan byggas ut eller till på Västra Berga eller Pålsjö Östra.

Svar: Vi har justerat stadsplanens förslag för stadsodling efter samrådet. Se samlat svar för Kolonier och odlingslotter.

Fredriksdal västra koloniförening

Koloniföreningen Fredriksdal tar upp koloniområdenas kulturella värden både utifrån historik och sociala sammanhang där man menar att väldigt många har tillgång till koloniområdet, och att det finns en friskvårdsaspekt i att ha koloni, framförallt för äldre. Föreningen menar att kolonisterna inte ska ligga till last för att koloniområdena blivit allt mer permanenta, utan att det är stadens ansvar. Man ifrågasätter omvandling till park. Föreningen ger förslag på bostadsbyggnation utanför centralorten. Föreningen tycker inte det är en bra idé med nya koloniområden på jordbruksmark, eftersom det tar lång tid innan koloniernas kvaliteter finns på en ny plats, och för att det skulle öka biltrafiken. Man menar också att koloniområden behöver ligga nära socio-ekonomiskt utsatta områden. Föreningen ställer sig också frågande till befolkningsprognosen samt det uppskattade behovet av cirka 29 000 nya bostäder.

Svar: Vi har justerat stadsplanens förslag för stadsodling efter samrådet. Se samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Du kan läsa mer om befolkningsprognosen under avsnittet Generella synpunkter, se samlat svar för Prognoser och statistik. Man kan läsa mer om vårt resonemang kring behovet av bostäder i stadsplanen under avsnittet Bostäder.

Sommarbyn Tornets koloniförening

Sommarbyn tornets koloniförenings yttrande innehåller cirka 100 namnunderskrifter. De föreslår att Stadsplan 2017 arbetas om och att koloniområdena med alla dess unika värden får vara en del av

framtidens gröna Helsingborg. De anser att man ska låta sommarbyn Tornets koloniområde bli en attraktiv målpunkt i Vasatorpstråket till glädje för alla Helsingborgare.

- De strategiska visionsarbeten som idag finns för Helsingborg och Skåne sätter höga mål för regionen som attraktiv, hälsosam och hållbar. Utifrån dessa väl formulerade mål anser vi att Stadsplan 2017 skapats utifrån helt fel frågeställning och vidare utredningar måste göras.
- De anser också att Helsingborg kommer att växa vidare efter 2036 och att det då inte går att återskapa kolonierna med den biologiska och kulturella mångfald samt de kulturhistoriska värden som bidrar till stadens varumärke idag.
- Koloniområdena är en viktig tillgång i det framtida Helsingborg. Med all den kunskap som finns hos enskilda och i de föreningarna. Låt områdena bli pedagogiska knutpunkter för barn och vuxna. En koloni ger inte bara livskvaliteter och god hälsa för dess ägare utan ger glädje åt familj, släkt, vänner och bekanta.
- Stadsplan 2017 presenterar inte en hållbar utbyggnadsplanering och resulterar i att resterande koloniområden riskerar att bli en lyxföreteelse. Det är inte ekonomiskt, ekologiskt eller resurseffektivt att förtäta staden på detta sätt.
- Sommarbyn Tornet vill få en chans att vara med och skapa ett öppet, grönt och rikt Helsingborg med mångfald och variation i fokus och med stadens unikit och de inre, goda värdenas bevarande.

Slutligen kommer föreningen med ett antal förslag på förändringar i Stadsplan 2017: Samrådstiden bör förlängas då man valt att förlägga den i semesterperioden, förslaget har inte varit tillgängligt på den digitala plattformen (tekniken fungerar dåligt och det är för dyrt att skriva ut), en konsekvensanalys efterlyses med undersökningar kring hur attraktiv en stad utan stugkolonier är, bevara koloniområdena i staden som en del i grönstrukturen för alla, bygg högre på redan ianspråktaga hårdgjorda ytor, följ intentionerna i grönstrukturprogrammet där koloniområdena är en kvalitet i staden, titta på förtätning i kommunens tätorter som idag har god kollektivtrafik och en redogörelse för vad ett genomförande kan innebära för den enskilda kolonisten.

Svar: Vi har justerat stadsplanens förslag för stadodling efter samrådet. Se samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Se även samlat svar för Generella synpunkter/ Dialog. Vi tror också att det kan finnas många spännande utvecklingsmöjligheter inom koloniområdena.

Tuppens odlingslottsområde

Tuppens odlingslottsområdes yttrande innehåller 217 namnunderskrifter som är emot att koloniområden samt odlings- och rekreationslotter ska bebyggas. Arrendatorer på Tuppen ifrågasätter delar av stadsplanen; att bygga på odlingsområden fastän planen beskriver grönska och att minska på grönområden (odlingslotter) fastän stadsplanen beskriver brist i vissa områden. Man undrar vem som vill bo i en betongöken och ifrågasätter nya kolonier i Gantofta med hänsyn till minskad trafik och ren luft. Man är frågande över behovet av nya skolor eftersom staden har lagt ner skolor tidigare. Man anser att H+ är en unik resurs som borde utnyttjas.

Svar: Stadsplanen omfattar i princip hela centralorten förutom H+området för vilken vi redan har en översiktsplan som visar hur området ska växa med bostäder, arbetsplatser, service med mera (FÖP H+ 2011). Helsingborg kommer alltså att behöva växa såväl inom centralorten, i H+området och även i våra stationsorter för att klara befolkningsökningen.

Vi har justerat stadsplanens förslag för stadsodling efter samrådet. Se samlat svar för Kolonier och odlingslotter. Vad gäller Tuppens rekreationslotter har den politiska styrgruppen beslutat att vi ska fortsätta utreda möjligheten till bostäder och stadsodling för att knyta ihop Miatorp med Råå och skapa bättre underlag för kollektivtrafik och service.

Vi känner oss trygga i att Skol- och fritidsförvaltningen har en god kunskap om sin egen verksamhet. De har varit ett stöd i de frågor som rör skola, förskola och aktiviteter när vi har arbetat med att ta fram stadsplanen.

BRF Kjellstorp Dalhem

Bostadsrättsföreningen Kjellstorp har med 350 namnunderskrifter i sitt yttrande. Föreningen framför missnöje med föreslagna planer för Dalhem/ Brohult, som man menar kommer att innebära stora inskränkningar i möjligheten att parkera sina bilar och andra fordon. Det innebär även stor belastning att ha en huvudbussled och spårvagnsled direkt utanför fönstren. Detta kommer även att kraftigt försämra grönyrtorna i området, då buss- och spårvagnslinjerna kommer att gå i vad som nu är naturskön miljö.

Svar: I stadsplanen föreslår vi blandad stad på många parkeringsytor, bland annat i Dalhem. Det kan vid genomförandet innebära att behovet att parkera behöver tillgodoses genom parkeringsytor i flera plan som till exempel parkeringshus. Här är trygghetsfrågor viktiga. Vi har förtydligat detta i stadsplanen och visar behovet av nya parkeringsanläggningar för bostäder bland annat i Dalhem. Genom att satsa på bättre kollektivtrafik, cykelbanor och bilpooler kan vi också minska det totala behovet av parkering.

En strukturbildande kollektivtrafik som spårväg är en viktig del i att öka kollektivtrafikresorna och är ett yteffektivt sätt att transportera sig. Nackdelar och påverkan i områden där den ska gå behöver vägas in i den fortsatta planeringen. Totalt sätt sparar vi ytor såsom parker och grönområden genom att införa strukturbildande kollektivtrafik bara på grund av att den är mer yteffektiv än bilen. Det finns redan gjorda avvägningar kring dragningen i den förstudie för spårväg som togs fram 2014 och som beslutats av kommunfullmäktige.

Uppdatering av samrådsredogörelsen

2017-09-21

På grund av misstag i ärendehantering in gick nedanstående yttranden inte i den samrådsredogörelse som var del av utställningshandlingen av Stadsplan 2017. Det stora engagemanget av myndigheter, föreningar, företag och privatpersoner som tillsammans lämnade in över 400 yttranden innebar dock att många liknade synpunkter framfördes. Vi bedömer att nedanstående yttranden inte tillför några nya synpunkter, och inte hade inneburit någon förändring mellan samrådsskedet och utställningsskedet.

Här nedan sammanfattas yttrandena. Yttranden från myndigheter och organisationer redovisas var för sig, yttranden från privatpersoner redovisas tematiskt. I svaret till yttranden redovisas på vilken sida i samrådsredogörelsen en liknande synpunkt redan har besvarats.

Yttranden från myndigheter och organisationer

Malmö stad

Stadsbyggnadskontoret i Malmö stad tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rubricerad utredning. Stadsplan 2017 är helt digital med ett lättillgängligt och intresseväckande upplägg. Många av planeringsutmaningarna är de samma för Malmö och Helsingborg och kräver liknande lösningar. Ställningstaganden som gör att staden ska kunna växa hållbart är viktiga även för andra delar av Skåne och satsningar enskilt i kommunerna och gemensamt bidrar till en utveckling i rätt riktning. Kontoret fortsätter följa arbetet med intresse och ser fram emot fler möjligheter att dela och utbyta erfarenheter och arbeta tillsammans kring gemensamma frågeställningar.

Svar: Yttrandet innebär ingen förändring i Stadsplanen. Vi ser fram emot fortsatt samarbete.

Yttranden från företag

Veidekke Bostad AB

Veidekke Bostad AB anser att intentionen med stadsplanen och förtätning i centrala staden är mycket bra. Men förtätning är tidskrävande på grund av överklaganden. Små ytor kräver mycket arbete från handläggare, politiker och exploatörer. Man menar att förtättningsområden kanske kräver ett annat mandat för mark- och exploateringsenheten, så att de även jobbar med upphandling/expropriering av mark för att detta skall lyckas. Förtätning ses som ett viktigt komplement för att klara målet 2035. Men för att nå målet måste man titta utanför centralorten; det krävs en helt ny stadsdel, till exempel vid Gustavslund öster om 11:an eller mot Bårslöv/Gantofta.

Närlunda ses också som ett område som kan växa mycket. Kanske skall man fundera kring ytor runt Kemira hur man skall gå på det med sanering.

Företaget gillar de gröna stråken, men skulle vilja att de blev tydligare. Samma gäller med cykelstråken, det anses vara svårt i de södra delarna att veta var och hur man skall cykla på ett säkert sätt för att ta sig in till centrum av staden.

Svar: Vi ser också att det krävs en utveckling av samarbetsprocesser och finansieringsmodeller för att kunna förtäta den befintliga staden. Se svaren till Magnolia bostäder (s. 35) och Helsingborgshem (s. 31). Vårt uppdrag med stadsplanen var att pröva förtätning inom

Helsingborgs centralort, se samlat svar till Bostäder – förtätning och stadsplanering (s. 48) och svar till bostäder – ytterområden (s. 59). Området runt Kemira omfattas av översiktsplanen för H+området (FÖP H+ 2011), se svar till Tuppens odlingslottområde, s. 95.

Stadsplanen pekar ut utbyggnadsområden i Närlunda (utbyggnadsområde 24). Ett planprogram för förtätning finns och detaljplanering pågår.

Vi föreslår att huvudelen av grönstrukturprogrammets utpekade park- och naturområden samt gröna stråk bevaras, se samlat svar Grönska och vatten – grönområdenas funktioner och värden, s. 69. I stadsplanen tar vi också ställning för att vi ska fortsätta göra det enklare och bättre för cyklister och visar även behovet av cykelbanor. Detaljerade förslag kring utformning, ytbehov, drift eller tidpunkter för när åtgärder ska genomföras hanteras i mer konkreta planer, se samlat svar Trafik, s. 78.

Yttrandet innebär ingen förändring i stadsplanen.

Yttranden från föreningar

Jordens vänner

Jordens vänner anser att den digitala stadsplanen har försvårat allmänhetens möjlighet att granska förslaget. Ett problem med den kostnadsfria CD-skivan är att det inte finns några sidnummer som underlättar hänvisningar. Priset på 1000 SEK för en papperskopia av stadsplanen anses vara hutlöst högt och innebära demokratiförakt. Gruppen har intrycket att de med lite pengar eller utan tillgång till datorer inte anses vara fullvärdiga medborgare.

Jordens vänner menar att stadsplanen innehåller vackra ord om minskad miljöbelastning, men som blir utan innehåll om man ser på kommunens praktiska handling, som gruppen anser inte är tillräcklig för att förhindra klimatförändringarna och de katastrofer som förväntas som följd.

Jordens vänner hänvisar till den befolkningsökning på 40 000 invånare på de nästa 20 åren som stadsplanen räknar med och räknar ut att det är en högre årlig tillväxt procentuellt än mellan åren 2000 och 2015. Gruppen anser att Helsingborg inte alls behöver växa så mycket, att glesbygden inte bör utarmas och att människor inte ska lockas från andra delar av Sverige till Helsingborg. Helsingborg och andra platser bör vara bra platser att leva på. För Helsingborg skulle det betyda att bevara framför allt grönområden med träd på.

Med hänvisning till klimatmålet från Parisavtalet ser gruppen en nödvändighet att kraftigt minska behovet av gods- och persontransporter trots befolkningsökning, och menar att Stadsplanen inte tar hänsyn till det. Där stadsplanen skriver om att öka nåbarheten menar Jordens vänner att de konkreta planerna verkar avse att öka nåbarheten för bilar med hänvisning till Nya Hamnleden. Gruppen menar att det är för dyrt att gräva ner järnvägen, och att järnvägen inte utgör en barriär för fotgängare och cyklister, utan bara för bilister.

Jordens vänner anser det besynnerligt att stadsplanen talar om "attraktiva infarter" för bilister som måste ha ögonen på vägen och som ofta är ensamma i bilen, medan man vill gräva ner järnväg, trots att tågresenärerna skulle kunna titta ut på vackra omgivningar, om de inte tvingas ner i mörka tunnlar. En HH-tunnel anses vara ett onödigt, fruktansvärt dyrt och miljöskadligt projekt.

Men menar att stadsplanens mål att "minska bilens färdmedelsandel" inte alls hindrar bilismen att öka, då kollektivtrafik och cyklar bara behöver öka lite mer procentuellt. Man pekar på att målet att "Markyta till parkering inte ska öka" kan innebära ett ökat antal parkeringsplatser genom att ordna parkering i flera plan. Gruppen anser att antalet parkeringsplatser behöver minska drastiskt.

Jordens vänner anser att bristen på närbutiker bidrar till ökad bilism, och menar att kommunen skulle kunna planera för handel genom att se till att det finns en livsmedelsaffär redan från början i nya bostadsområden genom att detaljplanelägga, bygga, äga eller hyra ut affärslokaler helt enligt det lokala behovet. Gruppen anser också att kommunen bör göra inköp i en sådan affär tills den står på egna ben. Man menar att omdragning av busslinjer har bidragit till att försämrade möjligheter för affärer i Rosengårdens centrum och Söderpunkten.

Gruppen upprepar sina invändningar mot delar av H+-projektet, som att gräva ner järnvägen, Nya Hamnleden och en omvandling av verksamhetsområdet Gåsebäck. Bostäder längs Malmöleden anses vara en dålig idé på grund av buller och avgaser, om inte biltrafiken skulle minska drastiskt. Istället befaras att biltrafiken ökar på många gator på Söder där många barnfamiljer bor.

Stadsplanens förslag för förbättrad cykling bedömer gruppen låter bra, men man saknar förslag för cykelbanor på landsvägarna. Man hänvisar till fler förslag i Jordens vänners cykelmanifest, som att klippa växtlighet över cykelbanorna och en större hiss vid Ramlösa station.

Jordens vänner tycker att det är dåligt att ta bort flertalet koloniområden och att mer stadsodling ska vara ett komplement och ingen ersättning för vanliga koloniområden. Mer grönsaksodling i staden välkomnas.

Gruppen menar att den mentala barriären mellan makthavare och flertalet medborgare blir allt större.

Jordens vänner ser positivt på den nya busslinjen från Maria station till Ramlösa station utan omväg över centrum och önskar att den fortsätta längre söderut till Råå eller Ättekulla. Planer på att avgiftsbelägga arbetsplatsparkeringar anses vara bra, men man menar att framför allt parkeringarna på Väla borde avgiftsbeläggas.

Stadsplaneförslagets utgångspunkt att godstrafiken ska öka med 50 % till år 2030 anses vara vansinnigt med hänvisning till klimatmålen, då man menar att transportbehovet behöver minska kraftigt, och framför allt den totala lastbilstrafiken. Jordens vänner anser att Helsingborgs stad borde lobba för att alla järnvägsstationer med godshantering ska ha eget växlingslok med personal för att större delen av godstrafiken kan föras över till järnväg. Man anser att fler industrispår behövs och att de som finns måste användas.

För bussar samt för de lastbilar och personbilar, som ändå behövs, vill Jordens vänner ordna driften både energisnålt och med bästa förnybara drivmedel. Det är viktigt att inte använda sådana råvaror, så människor i fattiga länder inte får tillräckligt med mat eller sådana råvaror, som utarmar det ekologiska systemet i skogen.

Svar: Vi har valt att ha ett helt digitalt förslag till stadsplan i samrådet för att försöka nå fler invånare än vi vanligtvis brukar, se samlat svar Dialog, s. 39. Vi är medvetna om utmaningen med en digital stadsplan för vissa personer och har därför tydliggjort i texten hur man öppnar dokumentet som en PDF, som går att skriva ut, se svar Svårt med digital stadsplan, s. 40.

Vi har tagit fram förslaget till stadsplan gemensamt inom staden, där många tjänstepersoner från förvaltningar och bolag har bidragit med sin kunskap inom olika områden, se samlat svar Process, s. 37. Utgångspunkten för stadsplanen är befolkningsprognosen som har tagits fram av kommunala tjänstepersoner baserad på prognosen om Sveriges förväntade befolkningsökning framtagna av Statistiska centralbyrån (SCB). Se samlat svar Prognoser och statistik, s. 41-42. Vår utgångspunkt med Stadsplanen och andra planer är att skapa en socialt god livsmiljö. Ett huvudmål är att se till att alla har bostad, vilket är en grundläggande rättighet. Stadsplanen visar var vi kan förtäta så att vi samtidigt höjer attraktiviteten och minskar det ekologiska fotavtrycket, se svar Goda livsmiljöer, s. 43.

I stadsplanen föreslår vi att minska vår andel av bilresor. Målet är att öka andelen hållbara trafikslag från dagens 45 % till 71 % fram till 2035, se samlat svar Trafik, s. 78. Det finns många olika styrmedel som vi kan använda oss av i det fortsatta arbetet med att minska andelen bilresor. Bilen har en fortsatt viktig roll för resor där det inte finns bra alternativ. Målet är att färre personer i framtiden äger och kör egen bil, då behöver vi också färre antal parkeringsplatser per invånare. Se även svaren till olika synpunkter under Biltrafik, s. 80 – 81.

I Stadsplanen visar vi att det finns behov av att bygga parkeringar i flera plan. Landsborgskopplingen är en av dessa anläggningar. Se även svar till Inget garage i landborgen, s. 83.

Förutsättning för Stadsplanen har varit att den fördjupade översiktsplanen för H+-området gäller även i fortsättningen. Detta berör Malmöleden, där FÖP H+ föreslår omvandling till stadsgatan, samt Nya Hamnleden, se svar till Ta fram ny plan för H+-området, s. 54, och svar till Gräv ner Malmöleden.

Stadsplanen pekar ut stadsdelscentrum som platser där offentlig och privat service kan utvecklas. Genom förtätning med fler bostäder och förslaget att placera offentlig service som bibliotek vid stadsdelscentrum och servicepunkter stärker vi befintlig service och skapar möjligheter för fler butiker att etablera sig i dessa mötesplatser. Se även samlat svar till Service och handel, s. 45. Till exempel pågår arbete med detaljplan för Rosengårds centrum där vi föreslår 150 nya bostäder dels istället för befintligt parkeringshus, dels genom påbyggnad av livsmedelsbutiken. Vi har ändrat 4:ans sträckning för att minska restiden och på det sättet få fler att åka buss. Vi beskriver också i Stadsplanen att vi behöver förutom den strukturbildande kollektivtrafiken en anpassad busslinje med fler stopp. I fallet Rosengård är det linje 10. Se även svar till Rosengården behöver sitt centrum, s. 46.

I stadsplanen tar vi också ställning för att vi ska fortsätta göra det enklare och bättre för cyklister och visar även behovet av cykelbanor. Detaljerade förslag kring utformning, ytbehov, drift eller tidpunkter för när åtgärder ska genomföras hanteras i mer konkreta planer. Se samlat svar till Trafik, s. 78.

Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Se samlat svar till Kolonier och odlingslotter, s. 59-60.

Samrådsförslaget har tagits av tjänstepersoner inom staden där olika förvaltningar och bolag har bidragit med sin kunskap. Syftet med samrådet var sedan att få en diskussion med och synpunkter av så många olika målgrupper som möjligt. De förtroendevalda politikerna har tagit del av sammanställningen av synpunkterna och gett oss ett inriktningsbeslut för det fortsatta arbetet. Se även det samlade svaret under Process, s. 37.

Stadsplanen föreslår strukturbildande kollektivtrafik till Ättekulla. Se svar till Förbättra kollektivtrafik till Ättekulla, s. 86.

Väla centrum ingår inte i Stadsplanens planområde. Men i Stadsplanen har vi arbetat med förtätning och utveckling av våra verksamhetsområden och hur vi kan använda marken mer effektivt. Se även svar till Utveckla verksamhetsområden för ökad attraktivitet, s. 51-52.

Vi reserverar mark för verksamheter som har för avsikt att transportera en stor andel gods på järnväg vid industrispåren i Långeberga, Ättekulla och Vångagärdet. Se även svar till Värna jordbruksmark, s. 51.

Stadsplanen är en ändring av översiktsplanen som visar hur utvecklingen av mark och vatten ska ske fram till 2035. Trafikfrågor behandlas på ett övergripande perspektiv. Se mer under det samlade svaret till Områdesspecifika synpunkter kring Trafik, s. 82.

Yttrandet innebär ingen ändring i Stadsplanen.

Mejerigatans koloniförening

Mejerigatans koloniförening yttrade sig under samrådet. Deras synpunkter har besvarats bland privatpersoners synpunkter under avsnittet Kolonier och odlingslotter, sidan 59 – 69.

Yttrandet från privatpersoner

Generella Synpunkter

Process

Inga alternativ att välja mellan | enstaka synpunkter

Varför har ni bara ett förslag och redovisar inga alternativ?

Svar: Uppdraget som vi fick med Stadsplan 2017 var att pröva strategin att vi ska växa genom förtätning med fokus på Helsingborgs centralort. Vi har redovisat alternativa förslag för byggnation som har kommit in för politiken och vi har haft dessa med oss i den fortsatta processen efter samrådet. De flesta av förslagen hade redan utretts under projektets gång. Se även svar till Inga alternativ att välja mellan (s 38) och det samlade svaret till Bostäder – Förtätning och Stadsplanering (s. 48).

Dialog

Svårt med digital stadsplan | enstaka synpunkter

Det är otydligt hur man ska göra för att tycka till på Stadsplan 2017.

Svar: Det är värdefullt att få konkreta synpunkter på hur den digitala stadsplanen har fungerat. Vi har justerat den digitala stadsplanen. Se även svaren till Svårt med digital stadsplan och Vill skriva längre kommentarer, s. 39-40.

Prognoser och statistik

Ifrågasätter befolkningsprognosen | enstaka synpunkter

Vi tror inte på marknadsundersökningen som säger att alla de som flyttar in vill bo i centrum, även barnfamiljer. Var finns resonemang om livsstilsförändringar och hur det påverkar nya boendeformer och antal bostäder? Varför redovisar ni inte möjligheter för över 40 000 nya Helsingborgare?

Svar: Utgångspunkten för stadsplanen är befolkningsprognosen som har tagits fram av kommunala tjänstepersoner baserad på prognosen om Sveriges förväntade befolkningsökning framtagen av Statistiska centralbyrån (SCB). Det långa tidsperspektivet till 2035 ger viss osäkerhet, men vi måste ha beredskap och marginaler. Vi bedömer att prognosen är ett tillräckligt tillförlitligt verktyg. Översiktsplaneringen sker kontinuerligt genom nya planer och underlag, så vi har möjlighet att uppdatera våra strategier efter hand som verkligheten förändrar sig. Se även samlat svar Prognoser och statistik, s. 41, och samlat svar Bostäder – Förtätning och Stadsplanering, s. 48.

Bostäder

Förtätning och stadsplanering

Verktyg för förtätning | enstaka synpunkter

Det redovisas inte vilka administrativa eller ekonomiska verktyg staden förfogar över för att premiera "naturlig" förtätning i befintligt bostadsbestånd, som bland annat information, taxor och avgifter, tillståndslättnader för omvandling av kontor och bostäder och så vidare.

Svar: Vi ser att det krävs en utveckling av samarbetsprocesser och nya finansieringsmodeller för att kunna förtäta den befintliga staden. Vi har kompletterat avsnittet om utbyggnadsområden och förtätning med text om genomförandet där vi diskuterar möjligheter och utmaningar i den kommande processen. Se även svaren till Magnolia bostäder (s. 35) och Helsingborgshem (s. 31-32).

Bostäder för äldre | enstaka synpunkter

Det behövs fler äldreboenden med tillgång till trädgård och möjlighet att odla som pensionärer har råd med. Då hade fler äldre lämnat sin lägenhet tidigare.

Svar: Vi ska i första hand skapa nya platser i vårdboende och trygghetsboende genom att utveckla det befintliga bostadsbeståndet, och verka för ändamålsenliga bostäder för dem som har möjlighet att bo kvar hemma. Bostäder för boende som behöver särskilt stöd samt för äldre ska finnas nära service och nära natur- och grönområden. Se även svaren till Vård- och omsorgsförvaltningen (s. 30), Bygg bostäder för äldre (s. 50) och det samlade svaret till Kolonier och odlingslotter (s. 59).

Förtätning i hyreshusområden orättvis | enstaka synpunkter

Det ska alltid förtätas i hyreshusområden, medan egnahemsområden "drabbas" ytterst marginellt eller inte alls.

Svar: Det är viktigt att vi utgår från de unika förutsättningarna på varje plats i kommande förtätning. Dessutom är det viktigt med en balanserad bostadsmarknad. Därför har vi tagit fram förtättningsprinciper som ger en vägledning hur befintliga områden kan förtätas. I avsnittet Konsekvenser/ Vad krävs för att genomföra Stadsplan 2017? beskriver vi att förtätning av det befintliga beståndet kräver att staden arbetar på ett annat sätt. Vi har fördjupat texten med resultat från projektet "500 k", som undersöker möjligheter att förtäta i villastaden. Där nämns bland annat att det behövs fler incitament för mindre fastighetsägare och nya grupper att bli aktiva som byggherrar. Se även svaret till föreningen Omställning Nordvästra Skåne, s. 92.

Förtätning emot tidigare planerares visioner | enstaka synpunkter

Det är trist att Stadsplanens tankar går på tvärs mot tidigare planerares visioner om bostadsområden med rejäla grönområden för lek och avkoppling.

Svar: Förtätning innebär sociala, ekologiska och ekonomiska fördelar. I stadsplanen ser vi till helhetsbilden och föreslår en markanvändning som är avvägd utifrån allmänna intressen. Vi har kunskap om planering och stadsbyggande historiskt, men använder också nya resonemang och tar fram nya underlag. Se samlat svar Bostäder – Förtätning och stadsplanering, s. 48.

Områdesspecifika synpunkter om förtätning

Bygg i hamnen | enstaka synpunkter

Bygg i hamnen nära kollektivtrafik och högskola.

Svar: Hamnområdet ingår i H+området och omfattas av den fördjupade översiktsplanen för H+området.

Bygg inte på kv. Munken | enstaka synpunkter

Parken i kv. Munken är en gröning som alla har tillgång till och kan känna sig trygga i. Om parken bebyggs förloras detta.

Svar: Det pågår arbete med en detaljplan för Gamla staden 7:1, kvarteret Munken m. fl., som kommer ut på separat samråd under 2017 och då finns möjligheter att lämna synpunkter. Se svar Bygg inte på kvarteret Munken, s. 53.

Kolonier och odlingslotter

Samlad svar: Många personer har redan framfört alla goda funktioner och värden som är förknippade med kolonier och odlingslotter. Vi förstår deras betydelse när det gäller biologisk mångfald, stadens attraktivitet och rekreativsmöjligheter. Stadsplanen har justerats efter samrådet, och för majoriteten av stadens odlingslotter och koloniområden föreslår vi ingen ändrad markanvändning. Se svaren under Kolonier och odlingslotter, s. 59 – 69.

Koloniernas funktion och värden

Inte bara plats för fotboll | enstaka synpunkter

Även om Helsingborg är en fotbollstad måste det finns plats för andra, smalare intressen med färre medlemmar också. Det finns redan nu massor av fotbollsplaner. Varför ska en grupps fritidsintressen stryka på foten för nya bostäder?

Svar: Se samlad svar.

Alternativa förslag för kolonier

Koloniutflykt för kryssningsresenärer | enstaka synpunkter

Förslag till hur koloniområdena kan visas upp, är att erbjuda kryssningsresenärerna som varje år anlöper staden att få en guidad tur på Fredriksdals museum och något koloniområde, till exempel Fredriksdal Västra som ligger precis sidan om. Det behöver inte bara vara shopping och Sofiero som erbjuds.

Svar: Se samlad svar.

Områdesspecifika förslag för kolonier

Senderöds koloniområde viktigt för biologisk mångfald | enstaka synpunkter

Näktergalen har slutat sjunga på Senderöd. Den slutade när bygghysterin satte in. Ska nu också rödstjärten, hägern och blåmesen m fl försvinna? Senderöds koloniområde behövs som bullerplank, mottagare av dagvatten mm och bevarande av den biologiska mångfalden som finns här. Vi har salamandrar, grodor, paddor för att inte tala om igelkotten och alla olika fåglar. Det är en oas bland all nybyggnation.

Svar: Se samlad svar.

Process, ekonomi och formalia

Priser på resterande kolonilotter trissas upp | enstaka synpunkter

Skulle man dra ned på antalet områden skulle priserna på kolonierna trissas upp ofantligt och få skulle kunna ta del av dessa områden framöver.

Svar: Stadsplanens förslag för stadsodling har justerats efter samrådet. Staden kan inte reglera priser på den privata marknaden. Se även svaren under Kolonier och odlingslotter – Process, ekonomi och formalia, s. 66 – 67.

Grönska och vatten

Områdesspecifika förslag för grönska

Ingen park på Brytstugan | enstaka synpunkter

Med Filborna skogspark finns redan en park direkt öster om Filbornaskolan. Varför anlägga en ny park på Brytstugans koloniområde?

Svar: Brytstugans koloniområdes norra del omfattas av ett utredningsområde för att klara behovet av skola och förskola i Dalhem/ Drottninghög/ Fredriksdal. Den politiska styrgruppen för stadsplanen har i sitt inriktningsbeslut (2016-12-07) beslutat att koloniområdena ska vara öppna och tillgängliga för alla helsingborgare. Stadsplanen pekar därför ut gröna stråk genom området, men ingen ny park. Se även samlat svar om Kolonier och odlingslotter, s. 59.

Arbete och näringsliv

Diversifiering och förtätning av verksamhetsområden | enstaka synpunkter

Då e-handelsparken snart flyttar, kan det vara intressant att Berga och liknande inte bara är tillverkning och produktion, utan även tjänsteföretag och handelsföretag. Det finns mycket outnyttjad mark i industriområdena.

Svar: Berga är ett av stadens mest välfungerande verksamhetsområden som är uppbyggda av ett komplext nätverk av företag och verksamheter som samarbetar på olika vis. Det är något som vi är måna om att vidareutveckla. Vi har kompletterat stadsplanen genom att utveckla strategier som visar hur Berga och de andra verksamhetsområdena kan bli tätare och mer attraktiv. Se svaren om Mer förtätning på Berga, s. 77, och Vad gör staden för att attrahera industrier, s. 76.

Trafik

Områdesspecifika synpunkter kring trafik

Ytterområden

Tillfartsvägarnas kapacitet | enstaka synpunkter

Tillfartsvägarna (111 och Kullavägen) är igenkorkade. Klarar de fler bilar?

Svar: Köbildning på väg 111 finns redan idag och utreds. Vi pekar ut ett nytt utredningsområde i nordöstra Mariastaden, då kan det bli aktuellt att utreda en ny avfart på väg 111. Se svar till Förbättra österleden, s. 87.

Bygg ut lokaltrafik till byarna | enstaka synpunkter

Se till att öka lokaltrafiken till byarna runt Helsingborg så att barnfamiljer kan bosätta sig där det finns en skola och många grönområden i bekvämt pendlingsavstånd till stan.

Svar: I Stadsplanen har vi haft fokus på förtätning i centralorten Helsingborg. Vi hanterar resten av kommunen i arbetet med Trafikplanen som behandlar mer konkreta åtgärder i trafiksystemet de kommande 8 åren. Dessutom kommer stadsbyggnadsförvaltningen att få i uppdrag att påbörja vidare utredning för utveckling av våra stationsorter när Stadsplan 2017 antas. Se svar om Satsa på utveckling av byar och stationsorter, s. 59, och Ta med ytterområden i kalkylerna, s. 87.